

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. Vármegye-utca 11.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Potemkin-jubileum.

Budapest, május 27.

A nemzet széles rétege óhajtja megünnepelni június nyolczadikát s a koronázás negyvenéves jubileumát. Így mondja a kormány s ma már be is nyújtotta a képviselőház elé „az évforduló megörökítésére alkotandó művekről” szóló törvényjavaslatot. A nemzet széles rétegei ugyan mit sem tudnak erről az óhajtásról, de az már mindegy! A törvényjavaslat meg van. S ezzel rövid tiz mulva elkerülhetetlenül nyakunkba szakad a jubileum.

Június nyolczadikán nagy országos dárídóban üljük meg azt, hogy első Ferencz József immár negyven éve uralkodik alkotmányosan és dicsőségesen. Hallunk majd émelygős frázisokat, tultengően loyális megnyilatkozásokat, puffogó üres szólamokat a „legalkotmányosabb király”-ról, az ő atyai szívéről s a nemzet rajongó vonzalmáról. De szó sem hangzik majd arról a nehéz, sötét tizenkilenc esztendőről, mely a dicsőséges és alkotmányos negyven esztendőt megelőzte. És arról sem lesz szó, hogy alig egy évvel ez előtt csaknem hija támadt az alkotmány és törvény lelkesen megjubilált negyven esztendejének. Most egy éve szuronyok tüzték szét a magyar törvényhozás házát. Most egy éve már ki volt nyomtatva az a manifesztum, mely az országgyűlés nélkül kormányzó abszolu-

tizmust jelentette volna be az országnak. Nem a „legalkotmányosabb király” „atjai szive,” mentett meg bennünket ettől. Hanem a jó szerencse. Az ország vezéreinek okossága. A nemzet bölcs önmérséklete.

Jó, hogy így történt, mert különben hol lenne a mai jubileum?

A nemzet azonban nem könnyen felejt s bár nem esett csorba az alkotmányos negyven esztendő, nem is gondolt arra, hogy jubiláljon. A jubileum esze ágába sem jutott volna senkinek, ha a kormány nem akarja. A kormány azonban mindenáron akarta. Mert az előtte való kormányok is gyakorta kedveskedtek Bécsnek ilyesmifajta czukorkákkal. Előző kormányok rendszeres praktikával ringatták az uralkodót abba az illuzióba, hogy ez az ország boldog és elégedett s rajong a Habsburg-házért. A mai kormány nem volt elég bátor ahhoz, hogy eltérjen ettől a rendszertől s így esetleg megsértse a legmagasabb körök érzékenységét.

Ezért akarta a kormány mindenáron a jubileumot.

De nem okosan akarta.

Ha okosan akarja, így gondolkozik: A nemzet bizalmatlan. A nemzet hüvös és részvétlen. Ilyen hangulatban görög tüzfényes, messzehangzó ünnepet rendezni bajos. Módot kell találni arra, hogy a nemzet föllelkesüljön. Föl kell fedezni valamit, ami a didergő lelkeket fölmelegítse s a jubiláris alkalomra az egymástól elhidegült nemzetet és uralko-

dót közös érzésben, közös örömben összeolvassza!

Ezer és egy módját lehetett volna találni ennek. Megadni az országnak a régtől fogva hiába áhitott alkotmánybiztosítókat. Elosztatni azt a láthatatlan varázst, mely évtizedek óta meggátolja a Kossuth-szobor fölállítását. Csinálták volna meg gyorsan az általános választói jogról szóló törvényjavaslatot. Állított volna föl ezer népiskolát a király. Vagy adta volna meg a magyar vezényszót, hogy az, miután uralkodó és nemzet között évekig Eris almája volt, közös megértésbe kapcsolja össze őket időtlen időkre.

Igy vagy hasonlóképen lehetett volna emlékezetessé tenni a negyvenéves évfordulót.

Ezzel szemben azonban valóságos parodia gyanánt hat a ma benyújtott törvényjavaslat a benne foglalt s a jubileum megörökítésére alkotandó művekkel.

Emlékezem, munkásház, munkás-kórház szerepel a műsoron. Kétszáz ezer koronás adomány a zágrábi kereskedelmi múzeum megnagyobbítására, hogy a horvát testvérek se elégedetlenkedjenek. Kulturházak a vidéknek. A házak felépítődnek jó pénzért. De honnan kerül beléjük kultúra? S végül katolikus templomot emelnek az óbudai határban pogány Árpád fejedelem emlékezetére.

Mindez, a főváros két ingyentelkét be sem számítva, az ország pénzén, összesen hárommilliónegyszáz ezer korona költséggel.

Miért nem válaszolt Násztya?

Írta: Hevesi József.

(Utánnemazé tios.)

I.

Legelső vendégei voltak az Eremitage-szállónak. Ezt a tündér-fogadót csak a télen nyitották meg a Carabacel-boulevardon, Nizzában, egy magas fensíkon, melyhez külön fogaskerékű építettek, hogy könnyebben lehessen hozzáférni. Amit a modern kényelem igénye az elpuhult, kényes idegzetű degenerált nemzedéknek csak kitalált, azt mind megkapja az a boldog halandó, aki az Eremitage-ban vesz szállást. És a nagy, testet-lelket-puhító kényelem mellett még a természet is feléje pazarolja szépségének minden kincseit. A magas terrászról mesés kilátás nyílik a távoli hegyekre, trópusi virányokra, a nyüzsgő városra és — last but not least! — a tenger azurkék végtelenségére.

Ennek az új szállónak legelső vendégei között volt egy orosz család. Radmirov Szegejus a feleségével és a leányával. Tegyük mindjárt hozzá, hogy nagyon szép leányával. Mert hát az írók, akik szerelmes történeteket szoktak írni, többnyire nagyon szép leányokról írnak. Gyöngeségeik az már az elbeszélések hőseinek, hogy azok meg viszont csak nagyon szép leányokba szoktak beleszerelmeskedni. Násztya pedig — Istenemre mondom! — nagyon szép leány volt és mikor elbeszélésünk

hőse, Lacault Alexandre, egy fiatal francia újságíró, a szép szőke szláv leányt meglátta, bizony nem csoda, hogy mindjárt első pillanatra nagy szencációt érzett a szívében és a szeméi előtt ritkított ciczerók táncoltak.

Az új szállóban kevesen laktak és a megismerkedés könnyűnek látszott.

Pedig igen nehezen ment. Az orosz család nagyon zárkózott volt és tartózkodó. Nem igen óhajtott ismeretségeket kötni. Külön asztalnál étkezett és nem érintkezett senkivel.

Lacault nem akart tolazkodó lenni. Leste tehát a kedvező alkalmat, hogy az oroszokkal megismerkedjék. Addig pedig csak a távolból fulta a szemével a gyönyörű, szőke, orosz leánykát.

Az alkalom természetesen nem késhetett sokáig. Egy ilyen szállóban oly sok helyen találkoznak naponta a vendégek: étkező termekben, olvasó szobában, írószobában, előcsarnokban, liftben, kertí terrasszon, hogy bizony el nem kerülhetik egymást.

És olyan ügyes újságíró, mint Alexander Lacault, bizony hamar megtudta ragadni a legelső találkozást, hogy a családdal megismerkedjék.

Csak hogy a hevesvérű francia újságíróra egy kis családias várt. Nagyon kellemetlen csalódás. Násztya szép volt és bájos. A hangja édes és kellemes. A szeméi közelebről még jobban perzselték a lelkét. Hanem az öregek... a szülők nagyon hidegek voltak és várakozottak. Szinte éreztették a rajongó francziával,

hogy nem nagyon kívánják az ő társaságát és legszívesebben volnának egyedül.

Bármennyire kellemetlen is volt az öregek ridegsége, a fiatal francia iparkodott magát rajta túltenni, mert viszont érezte, hogy Násztya szívesen volt a közelében. Csak hogy az ilyen alkalom igen ritkán kínálkozott, mert az öregek fokozott bizalmatlansággal nézték azt a törekvést, hogy minél többet lehessen Násztya társaságában.

Lacault az ő finom újságírói szimatjával megérezte ezt az indokolatlan idegenkedést és nem tudta annak magyarázatát adni.

Egyszer, egyetlen egyszer mégis kedvezett neki a szerencse.

Násztyaival egyedül beszélhetett künn a terrasszon egy dejeuner után.

Szép februári nap volt.

Az öreg Radmirovnak valami dolga akadt lenni a városban. Az öreg asszonyosság sziesztára vonult vissza és a szép Násztya lejött a terraszra valami kézimunkával.

A szerelem géniusza odavezette Lacault-t a terraszra és bizony volt benne annyi élelmesség, hogy a lelkét ostromló érzéseknek kifejezést adjon.

A leány szende pirulással hallgatta a fiatal ember lángoló szavait. Nem volt egyetlen szava sem, melylyel — elutasította volna.

— Látja ott fenn, drága Násztya, ott fenn a hegytetőn, velünk szemben, a tetetőt? Ott fogom én aludni nemsokára örök álmomat, ha ön nem viszonzja az én szerelmemet!

Bécs jut eszünkbe, ahol az udvar bőkezűségéből számtalan emlék, szobor és középület ékíti a várost. Ritka év mulik el az uralkodó nagyobb adománya nélkül. S bizony számtalan magyar verejtéken hizlalt aranyforint alakult át ily módon az osztrák fővárost szebbítő pompává!

Bécsét becézgetik, kényeztetik, mint igazságtalan szülő kedvencz gyereket. Nekünk ellenben a kedveskedésünket sem fogadják szívesen. Immel-ámmal türik. S ha ünnepelni akarunk, ünnepelhetünk a magunk költségén. Így pazaroljuk súlyos, nehéz időkben az ország pénzét felesleges, naszontalan dolgokra. Így csinálunk jubileumot és örömmünetet olyan komoly és szükséges alkotá-sokból, amelyeket halogatni amugy sem sokáig lehetne. Olyan jogczimen, mint az országos adóból emelt munkáskórház és munkás-otthon, a budapesti kövezet-javítás vagy az alföldi tranverzális or-szágut is lehetne jubileum!

Azzal egyszerre pedig, hogy a kormány ilyen pénzpocsékoló hiábavalósággal kikényszerített jubileumot rendez, híre jön Bécsből, hogy a király kedvetlen, elégedetlen, úgy a magyar, mint az osztrák politikai viszonyok miatt s ezért, úgy lehet, nem is jön Budapestre s így nélküle lesz kénytelen a nemzet áradó lelkesedéssel megünnepelni a negyven-éves jubileumot.

Szóval, miután a nemzet erőszakot követett el igaz érzelmein s vállalkozott az ünneplésre, miután törvényt alkotott s elpocsékolta több, mint negyedfélmilliót, még annak is ki vagyunk téve, hogy a felséges ur nem fogadja szívesen a feléje szálló tömjént. Meg sem jelenik személyesen az ünnepen, hanem megbizsa József főherceget és Augusztia főherczegnőt, hogy a zászlószenteléseken és automobil-korzókon való elfoglaltsá-gok közepette helyettesítsék a nagy ju-bileumot.

A kormány megérdemelné ezt a leczkét.

Násztya lehajolt egy bokorhoz és letört róla egy ágat, mely tele volt sárga virágokkal. Papillon de Pentecote: pünkösdi pillangó a neve ennek a virágnak.

Odanyújtotta a fiatal embernek és — elfutott.

2.

Másnap fájdalmas meglepetés várt a fiatal francziára.

A Radmírov-család hirtelen elutazott.

Az Eremitage tulajdonosától megtudta, hogy az elutazás orvosi tanácsra történt. Az öreg urnak állítólag nem tett jót a magas hegyi levegő. Elutaztak hát Mentonba.

Már hullatta sárga virágait a pünkösdi pillangó, amit Násztjától kapott, mikor a fiatal ember ezeket megtudta. Násztjára gondolt. Az ő szerelmes, szép Násztjájára. Vajjon ez a virághullás az ő szerelmük symboluma-e?

Természetes, hogy legelső dolga volt át-rándulni Mentonba. Csakhamar kinyomozta a hotelt, melyben Radmírovék letelepedtek. Násztját azonban, noha egész nap ott ólálkodott a hotel körül, nem láthatta.

Mint ügyes újságíró azonban csakhamar föltalálta magát. Megvesztegette azt a szoba-leányt, aki Radmírovékhoz volt beosztva és egy levelet adott át neki Násztja részére.

A levél lángolt a fiatal ember viharos érzéseitől és arra kérte abban a leánykát, hogy adjon egy pár sorban életjelt magáról.

Várt . . . várt Lacault Alexandre otthon az Eremitage-szállóban a válasza. Várt egy napig, két napig. De nem jött semmi.

A nemzet azonban nem. A nemzet már azt sem érdemelte meg, hogy vezetői kitétek ennek az eshetőségnek.

Budapest, május 27.

A képviselőház holnap, kedden délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatják a cse-lédtörvény részletes tárgyalását.

A képviselőház munkarendje. A képviselőház ma már részleteiben is tárgyalta a cselédtörvényjavaslatot, melynek tárgyalásával előreláthatólag szerdán, vagy pénteken végez. Mindjárt utána a vasutas törvényjavaslatok kerülnek sorra. Mivel a fizetésrendezésről szóló törvényjavaslatlalt már-már végeztek a bizottságok, míg a pragmatika még nem ment át minden retortán, ma felmerült az az eszme, hogy a két törvényjavaslatot különválasztva, először a fizetésrendezést tárgyalja a Ház. Ezt a tervet azonban *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter kívánására, ki a két javaslat között *junktímot* állított fel, elejtették s így a két javaslatot párhuzamosan fogja tárgyalni a Ház, előreláthatólag hétfőtől kezdve.

Tisza István gróf Hédervárnál. Mosonyból írják, hogy gróf *Tisza* István pénteken feleségével Mosonyba érkezett, ahonnan kocsin gróf *Hédervár* Károly volt miniszterelnök látogatására Hédervárra hajtatott. A vendégek egy napot töltöttek gróf *Hédervár* kastélyában. A hir politikai körökben nagy feltűnést keltett.

Függetlenségi szervezkedés Alsófehérmegyében. Már említettük, hogy Alsó-Fehér-vármegyében mozgalom indult meg, hogy az őszi tisztújításon *Szász* József alispán, aki az abszolút-kormány alatt főispáni megbízást vállalt és megakadályozta, hogy a megye a nemzeti ellenállásban résztvegyen, továbbá, aki a tavalyi választásokon is mindent elkövetett a koalíció megyei jelöltjeinek elbuktatásá-ra, az őszi tisztújításban kibukassák. E czéllből múlt héten már volt is értekezlet Nagyenyeden és a koalíciós pártok egyhangulag báró *Bánffy* Kázmér megyei főjegyzőt (báró *Bánffy* Dezső fiát) jelölték alispánnak. — Marosujváron a kerület szervezett függetlenségi és 48-as pártja ebben a tárgyban vasárnap nagygyűlést tartott, melyen a választópolgárság nagy-számban vett részt. Ott voltak többek között báró *Bánffy* Ferencz, báró *Kemény* Simon, *Gegő* Károly, *Gáspár* János orsz. képviselő pártelnök, *Stépan* Miksa főbányatanácsos stb. és leékezett a gyűlésre a kerület orsz. képviselője, dr. *Horváth*

Harmadnapra megint odaát volt Mentonban. A szobaleány megesküdött, hogy átadta a levelet. A szép kisasszony lángvörös lett, mikor megtudta, hogy kitől jön a levél. Ennyi az egész.

Lacault újra irt Násztjának.

Most már könnyekről beszélt és szenvedésekről. Lelkének nagy bánatáról. Könyörgött, hogy írjon neki, mert ő meghal. Ott fog pihenni a Monboron hegy kis temetőjében, melyet együtt néztek az Eremitage terraszáról.

Várt . . . várt Lacault Alexandre. Várt Násztja levelére. Egy napig, két napig. De nem érkezett semmi.

Megtörve, szinte betegen ment át újból Mentonba.

A szobalánytól meglepő dolgokat tudott meg.

Második levelét mikor Násztja kisasszony-nak átadta, a kisasszony szeméi kigyuladtak, az arcát elborította a szégyen hajnala, azután visszaadta neki a levelet és kérte, hogy olvassa fel neki.

A fiatal francia egészen magán kívül volt. — Magának adta oda, hogy maga olvassa?

— Igen, uram! És mikor felolvastam neki, hát elkapta tőlem, aztán úgy amint volt, rávetette magát a pamlagra és elkezdett hango-san sírni, zokogni.

Lacault nem értette Násztja eljárását. Szeretett volna szembe szállni a szülőkkel, de attól tartott, hogy ezzel csak elrontja a dolgát.

József is. A gyűlést *Gáspár* János elnök nyitotta meg és összetartásra, kitartásra buzdította nemcsak a párt tagjait, hanem azokat is, akik, bár alkptmánpártiak, de a régi rendszer exponenseivel szemben együtt küzdenek a függetlenségi párt zászlója alatt. A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után *Jancse* Ödön párttitkár olvasta föl jelentését. Utána *Bernhardt* bányahivatalnok hívta föl a gyűlés figyelmét arra, hogy a koalícióhoz tartozó pártoknak a törvényhatósági bizottsági tagválasztásoknál és a megyei tisztújításoknál is össze kell tartani, mert rendkívül sajnálatos, hogy a megyei közigazgatás még ma is küzdelmet folytat a mai kormány és a főispán ellen is. Utalt arra, hogy csak a megyei tisztikar vezetőségének köszönhető, hogy a megyét két nemzetiségi képviselő is képviseli a Házban és hogy ezek közül különösen *Vajda* milyen szegyet hozott a megyére. (Viharos fölkiáltások: „Le az alispánnal! „Gyalázat!“) *Nagy* Samu indítványára ezután az országos függetlenségi és 48-as párt vezéré, *Kossuth* Ferenczet üdvözölte a nagygyűlés táviratilag, majd *Szabó* Albert főmérnök indítványára báró *Kemény* Árpád főispánt is. Ezután a kerület orsz. képviselője, dr. *Horváth* József tartott tetszéssel fogadott beszédet, amely után *Gáspár* János elnök berekesztette a nagygyűlést. A függetlenségi párt tagjai közvacsorára gyűltek össze a „Kincstári Szállodá“-ban, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el. E hazafias mozgalom ellensúlyozására most *Szász* József alispán hivatott össze vasárnapra jelölő gyűlést Nagyenyedre, melyen a régi haladó- és szabadelvű táborból gróf *Teleki* Ádám, *Bethlen* Sándor (volt szabadelvűpárti képviselő), *Zeyk* Dániel (volt szabadelvű főispán), gr. *Mikes* Kelemen (aki a legutóbbi választásnál is koalícióellenes programmal lépett föl) és *Török* Bertalan (volt szabadelvűpárti képviselő) vettek részt. A megye román ajku bizottsági tagjaival előre megállapodtak abban, hogy ők nem lesznek hivatalosak a gyűlésre, de azért *Szász* József alispán a maga megválasztását tisztán a románajku bizottsági tagokra alapítja, akik éppen *Szász* József érdekében maradtak el a gyűléstől, de tömören állnak a velük paktáló alispán háta mögött. Az ilykép egybehívott jelölőgyűlés persze *Szász* Józsefet kiáltotta ki alispánjelöltnek, akivel szemben azonban a vármegye színe-java báró *Bánffy* Kázmér körül csoportosul. Nagy feltűnést és meglepedést kelt megvesztegette, hogy báró *Kemény* Pál is a *Bánffy*-párthoz csatlakozott, bár báró *Kemény* Pál maga is megcsontosodott Tiszapárti. Báró *Kemény* Pál állásfoglalását a nemzeti érdek szempontjával okolja meg.

Újból irt tehát Násztjának és magyarázatát kérte megfoghatatlan eljárásának.

— Ön egy Papillon de Pentecote virágát adta nekem. Vajjon ezzel azt akarta-e mondani, hogy szívének az érzései is csak ilyen pünkösdi virág, mely lehull és elpusztul? Kérem, könyörgök, válaszoljon nekem, csak egy sor írásban, csak egyetlenegy sorban, hogy remélhetek, hogy szerethetem. . . .

Csak egy sor írást kérek.

Várt, várt Lacault Alexandre . . . De hiába várt. Azaz, hogy még sem. Másnap délen az asztalán egy újabb ágat talált telve sárga virágokkal. Egy újabb pünkösdi pillangót. Senki sem tud róla felvilágosítást adni, hogyan jutott az ő asztalára?

De Lacault érezte, hogy ez nem jöhetett mástól, mint Násztjától.

A legelső vonattal átutazott Mentonba, azzal a szilárd, rendíthetetlen elhatározással, hogy coute que coute, okvetlenül beszélni fog Násztjával.

Ezt a lelki gyötrelmet, ezt a kínos bizonytalanságot nem képes tovább elviselni.

Szerencséje volt. A tengerparton egy magas, szőke leányt pillantott meg egyedül.

Násztja volt.

Odarohant hozzá.

— Násztja! Násztja! Csak hogy végre beszélhetek magával . . .

A leány arca előbb halvány lett, azután pir ömlött el rajta. A szemében boldogság, lélelem, habozás.

Aehrenthal római utja.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Róma, május 25.

Mindig csodálkozom azon, hogy a budapesti és bécsi lapok oly keveset foglalkoznak Aehrenthal közös külügyminiszternek tervbe vett olaszországi utjával. Pedig érdemes erre nagyobb figyelmet fordítani, tekintettel azokra, amik a kulisszák mögött történnek. Aehrenthal berlini utja s olaszországi utja nem mérhető ugyanazzal a mértékkel. Berlin mindig közelebb volt Bécshez, mint Róma, már ami a politikát illeti s a viszony is egészen más a berlini és a bécsi udvar közt, mint a római s a bécsi közt. Ha Aehrenthal Berlinbe megy, ezt megteheti minden különösebb előkészület nélkül, hisz az a kibiczszerp, amelybe a monarchiát Németországgal szemben Goluchowski juttatta, ma már olyan állandó jellegű, hogy Aehrenthal is kénytelen beletörödni. Igaz viszont az is, hogy módja sem volna arra, hogy Berlinnel szemben emancipálja magát.

De Olaszországgal szemben a helyzet egészen más. Umberto király halála óta az olasz politika tengelye többé nem a hármasszövetség, sőt azt lehet mondani, hogy az olaszok még csak kegyelemből tagjai ennek a szövetségnek, de sem nem rajonganak érte, sem hasznát nem várnak belőle. A helyzet az, hogy míg Ausztria-Magyarország ellenkezés nélkül függ Németországtól, addig Olaszország barátságáért egyaránt küzd Franciaország is, Németország is, s az olasz szív hátrózzottan németellenes. De az olaszok még a németeknél is jobban gyűlölik az osztrákokat. S innen magyarázható meg az, hogy míg minden külföldi hivatalos látogatást a kormányok örömmel szöktak venni, Aehrenthalnak a szó teljes értelmében könyörögni kellett az olasz kormánytól, hogy elfogadják.

Olyan botrányos dolgok ritka esetben folytak le a kulisszák mögött, mint a minők már hetek óta folynak Aehrenthal olaszországi utja körül. Aehrenthalnak akár akar, akár nem, le kell jönnie Olaszországba. Ezt meghagyták neki Berlinben, hogy körül kell rajongni az olasz szövetséget, nehogy felmondja a barátságot. Bülow nagy súlyt helyez arra, hogy Olaszország ne szakítson nyíltan a hármasszövetséggel, ha titokban már rég tudatta is Berlinben, hogy Franciaországhoz legalább is olyan baráti érzelmek fűzik, mint Németországhoz. Nem akarok kitérni olyan dolgokra, amelyek amúgy is ismeretesek, de rá akarok mutatni, hogy ennek az olasz utnak tervezésénél Bécsben ismét egy nagy ostobaságot követtek el, s hogy ismét olyan kudarczott szenvedtek, amely

Lacault lelkéből pedig a szenvedély lávája tört elő:

— Mondja, mondja Násztya, miért e hallgatás? Miért enged engem szenvedni? Miért nem írt egy sort sem? Egyetlen egy szót sem?

Egy nagy pálma alá érkeztek. Násztya itt megállott és habozva, töredeve elhaló hangon, sokszor csak röstelkedve, a szavakat csak nagy nehezen találva, mondá:

— Ön nem tudja még a történetemet. Én egy szegény leány voltam... Egy nagyon szegény leány. Egy szegény munkáslány. Radmírovék rokonaim. Radmírov a bácsikám. Az ősszel meghalt egyetlen leányuk és ők örökbe fogadtak engem, a szegény leányt, a munkáslányt. Az ő rokonukat. És olyan jók hozzám. És tanítottak. És én most tanultam meg francziául és én most tanulok olvasni és írni... És én nem tudtam még olvasni az Ön levelét... és én nem tudok még írni... sem oroszul... sem francziául... mert én sohasem tanultam írni... Hát tudja monsieur Lacault ezért nem írtam én önnek egy sort sem... Csak virágot küldtem, pünkösdi pillangót...

Lacault megragadta a leány kezét.

— Oh, Násztya, hát csak ezért nem írtál?!... Mit bánom én, ha még nem is tudsz írni! Csak szeretni tudj, csak szeretni, én édes kis virágom, én kis pünkösdi pillangóm!

még rontani fogja az amúgy is eléggé feszült viszonyt Olaszország és Ausztria-Magyarország között.

Bécsben nagybölcsen kieszelték azt, hogy a kecske is jól fog lakni s a káposzta is megmarad, Aehrenthal le fog menni Olaszországba német parancsra, de azért a Vatikánnal sem fogja a dolgát elrontani. Róma tudvalevőleg átok alatt van s oda katolikus uralkodónak csak úgy szabad a lábát betennie, ha a Quirinált elkerüli. Ismeretes, hogy Ferencz József az olasz udvarnak még most sem adta vissza Umberto király látogatását, pedig annak már két évtizede. De Ferencz József a pápára való tekintetből nem akar Rómába menni, az olasz udvar pedig másutt nem hajlandó őt fogadni. Goluchowski is mindig úgy rendezte be, hogy hol Monzában, hol Velenczében kereste föl az olasz udvart. Umberto idejében ez még csak ment valahogy, de Viktor Emanuel király erősebb, nem helyez oly nagy súlyt arra, hogy Ausztriával a barátságot fentartsa, s nem hajlandó megengedni Aehrenthalnak azt, mit megengedett Bülownak, hogy t. i. a külügyminiszterét ne Rómában, hanem máshol keresse föl. Bülow a tavasszal Racconigiben találkozott Tittonival s Aehrenthal is Racconigiben akarta rendezni a találkozást.

Tittoni langymeleg ember, nagyképű s tetszeleg magának azzal, hogy szembehelyezi magát a közvéleménnyel. De ebben az esetben az olasz nép erősen a sarkára állt s a Giolitti-miniszterium kénytelen volt Aehrenthal tervét megdönteni. Barzilia két hét előtt meginterpellálta a kormányt a képviselőházban hogy miért nem kényszeríti a klerikális Ausztria külügyminiszterét Rómába, s rámutatott arra, hogy az olasz nép szemében ez a racconigi-i találkozó annyit jelentene, hogy Bécsben a pápára való tekintetből még mindig nem hajlandók elismerni, hogy Olaszország fővárosa Róma, s hogy Róma az olaszoké és nem a pápáé. A sarokba szorított Giolitti váratlanul erős kirohanást intézett Ausztria és Aehrenthal ellen. Kijelentette, hogy reá nézve is közönyös s az olasz népre nézve is közönyös lehet, hogy Bécsben elismerik-e Rómát az egységes olasz királyság fővárosának, mert akár ismerik el Bécsben, akár nem, ez a tényen nem fog semmit sem változtatni.

Amint itt kormánykörökben beszélnek, Bécsben Giolitti beszéde nagy konsternációt idézett elő, mert ilyen provokáló hangra nem számítottak, de az olasz kormány a közvélemény nyomása alatt kellő formában tudatta Bécsben, hogy Aehrenthal vagy jöjjön Rómába, vagy lemondanak látogatásáról.

Aehrenthal ekkor elhatározta, hogy nem fog Olaszországba jönni. Illetőleg elhatározta volna, ha Berlinben nem diszponáltak volna vele másképp. Minthogy azonban a teljesen izolált Németországnak szüksége van arra, hogy Olaszország ne szakítson nyíltan Ausztriával, Lützow, a római német nagykövet berlini utasításra Bécsbe utazott, hogy az olasz és a bécsi külügyminiszteriumok közt a közvetítő szerepet elvállalja.

Igy történt aztán, hogy ma már itt a meg egyezés formájáról is tudnak. Aehrenthal Rómába jön Tittonihoz és a Vatikánhoz, s onnan Racconigibe megy, hogy az olasz királynál is tisztelegjen. Így lakik jól a kecske is s marad meg a káposzta is.

De azért ha diplomáciai uton ez a keserves látogatás valahogy el van is intézve, az olasz népet valahogy meg kell dolgozni, hogy Aehrenthal nagyon barátságatlan utcai fogadtatásban ne részesüljön. A bécsi külügyminiszterium sajtóirodája hetek óta dolgozik azon, hogy az olasz lapokban barátságosabb hangot használjanak Aehrenthal szemben s itt az a hír kering és pedig nagyon beavatott helyeken, hogy a bécsi külügyminiszterium rengeteg összegeket fordít arra, hogy az esetleges támadásokat már jó előre leszerelje. Hogy az utóbbi körülményben mi igaz, mi nem, azt nagyon természetesen nem lehet tudni, de ha a jelek nem csalnak, ennek igaznak kell lennie, mert tény, hogy nem szidják az olasz lapok Aehrenthal, hanem az egész látogatást agyonhallgatják.

A látogatásnak ilyen előzmények után politikai eredménye nem lehet s éppen azért kérdés, hogy nem volna-e jobb, ha Aehrenthal otthon maradna, mert végre is mit ér az olyan

vizit, amikor százszázakat kell áldoznia mindenféle címeken közpénzekből azért, hogy a nép az utcán ki ne fútyölje és meg ne dobálja.

De mindenesetre jellemző ez az eset minden vonatkozásában arra a tehetetlenségre, arra a gyengeelméjűségre, ami Bécsben a külügyminiszteriumban uralkodik.

Budapest, május 27.

A miniszterelnök Bécsben. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután Zichy Aladár gróf ő felsége személye körüli miniszter, dr. Popovics Sándor államtitkár és dr. Bárczy István titkár társaságában Bécsbe utazott. A miniszterelnök elutazása előtt ma délben a képviselőházban minisztertanács volt, melyen a kabinet minden tagja részt vett. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter kivételével, ki az ülésteremben a cselédtörvényjavaslat tárgyalásánál volt elfoglalva. Jelen volt a minisztertanácsban gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter is, ki tegnap este érkezett Budapestre. A minisztertanács több aktuális kérdéssel foglalkozott, de — mint kormánykörökből jelentik — a horvát konfliktussal ez alkalommal lényegbe menően nem foglalkozott. Az a hír tehát, mintha Josipovich miniszter lemondását határozta volna el a minisztertanács — alaptalan. A miniszterelnök holnap délelőtt kihallgatáson jelenik meg a királynál, akinek elsősorban a koronázási jubileum programjáról tesz előterjesztést. A király június ötödikén érkezik Budapestre. A mai minisztertanácsban szóba került a képviselőház további munkarendjének kérdése is és Wekerle miniszterelnök a királynak az iránt fog a kormány nevében előterjesztést tenni, hogy június második hetében, Budapestben tartózkodása idején, rekeszse be az országgyűlés tizenkét hónap óta tartó első ülészakát és közvetlenül ezt követően nyissa meg a második ülészakát. Az első ülészakában kívánja még a kormány elintéztetni a cselédtörvényjavaslatot és a vasutas javaslatokat.

Wekerle miniszterelnök Bécsben éjtelmezésbe fog lépni br. Beck osztrák miniszterelnökkel is a kiegyezés kérdésében. Az osztrák kormány most már — amint már megirtuk — mindenesetre előbb akar a Reichsrath előtt a kiegyezésről nyilatkozni és csak azután bocsátkozik a magyar kormányfalat közölt álláspontra alapján további érdemleges tárgyalásokba. A magyar politikai világban kormánykörökből eredő hírek szerint is kevésbé vérmes várakozást fűznek a tárgyalások további alakulásához.

A kultuszminiszter Bécsben. Bécsből jelentik a Magyar Távirati Irodának: Gróf Apponyi Alberti vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap reggel Bécsbe érkezett s a magyar miniszterium palotájában szállt meg. A miniszter látogatást tett gróf Zichy Aladár őfelsége személye körüli miniszternél, majd több magánjellegű látogatást tett. Értesülésünk szerint a miniszter utazásának az a célja, hogy több, tárczájába vágó dologban informáltassa magát, így a többiek között a Terézánium ügyeit illetően. A miniszter egy óraker utra megjelent gróf Zichy Aladárnál, akinek vendége volt s három óraker visszautazott Budapestre. Illetékes helyen szerzett értesülésünk szerint valótlán egyes hírlapoknak az a híre, hogy gróf Apponyi utazása az iskolai törvényjavaslatról volna összefüggésben. A miniszternek ő felségénél való audienciája nem is volt tervbe véve és a miniszter nem is jelent meg az uralkodó előtt.

Itt említjük meg, hogy az aradi Tribuna vasárnapi számában megtámadja a román főpapságot, amiért nem ment személyesen küldöttségbe a királyhoz és nem akadályozta meg a királynál az iskolai javaslatok szentesítését.

A főpapok közös feliratát — írja a kitűnő újság — aláírták a metropolita, az aradi és a kármánsebesi püspökök. Annyi tény, hogy a felirat előbb érkezett Bécsbe, mint Apponyi. De azért nagyon valószínű, hogy a felirat megfeneklett valahol a kabinetirodában és nem is került vagy legalább idején nem került ő felsége elé s így a javaslat szentesítése megtörtént. Hogy valami komolyan nem készültek főpapjaink a bécsi utra, azt az is bizonyítja, hogy a metropolita látogatásokat tett Balázsfalván és Gyulafehérvárott, bizonyára nem a felirat érdekében.

Ezután élesen támadja és felelősségre vonja a főpapokat, amiért nem álltak élére a román mozgalomnak, nem adtak kifejezést sok száz tiltakozó népgyűlés határozatának és nem rendeztek

a 48-iki balászfalvi román gyűlés mintájára tiltakozó gyűlést. Ugyancsak az aradi „Tribuna“ előző napi, szombati számában szörnyen megdicséri a román főpapságot, amiért el fog járni a királynál és megakadályozza az iskolai javaslatoknak a szentesítését.

Elmaradt pártértekezlet. A függetlenségi párt elnöksége ma esti hat órára pártértekezletet hívott össze. A képviselőház folyosóján a párt hirdető-tábláján is közzétették az összehívást, amely megjelent az estilapokban is. A párt tagjai azonban kivétel nélkül úgy gondolkodtak, hogy elegendő lesznek ott nékiülők is s így történt, hogy a pártkörben a pártnak kétszázhatvan tagja közül alig tizen jelentek meg. Így aztán *Ugron Gábor* soros alelnök kénytelen volt a pártértekezletet elhalasztani. Később érkezett *Barta Ödön* képviselő is, aki a horvát konfliktus ügyében készült meginterpellálni a kormányt és ezt az interpellációját szándékozta a mai értekezleten bejelenteni. *Barta*, aki egyike a horvát-kérdés legalaposabb ismerőinek, egyáltalában nincs meglepődve a kormányban ebben az ügyben észlelt magatartásával és interpellációjában beható bírálatot készült mondani. A függetlenségi párt értekezletét holnap talán megtartja, ha a tagok elégséges számban jelennek meg.

A geryeszegi mandátum. A geryeszegi kerület választópolgárai tegnap a kerület két főhelyén, Geryeszegen és Görgény-Szent-Imrén rendeztek jelölő gyűlést. A geryeszegi gyűlés küldöttségileg gróf *Teleki Domokos*t kérte föl mandátum vállalására; a gróf nem lévén hajlandó a mai politikai viszonyok között mandátumot vállalni, — a választók egyhangulag *Malonyay Dezső* mellett foglaltak állást, kinek támogatását gróf *Teleki Domokos* is megígérte. A másik, a görgény-szentimrei jelölő gyűlés a következő távíratot intézte *Malonyay Dezső*hoz: Görgény-Szent-Imre község és környékének választópolgársága ma délután négy órákor nagyszabódát nagy lelkesedéssel képviselőjelöltjévé kiáltotta ki. A mikor Nagyszabódát e minőségében üdvözljük, kérjük a jelöltséget elfogadni. *Gelner Frigyes* elnök, *Fülöp Ferencz* jegyző. — *Marosvásárhelyről* jelentik a M. T. Irodának: A geryeszegi kerületben Hódos község szombaton tartott képviselőjelölő ülést *Kriskó László* elnöklésével, amelyen *Albert István* rómt. kat. plébános indítványára egyhangú lelkesedéssel jelölték *Désy Zoltán* pénzügyminiszeri államtitkárát. Görgény-Szent-Imrén, a kerület másik nagyközségében tegnap délután volt jelölő ülés, amelyen *Molnár Miklós* rómt. kat. plébános indítványára csatlakoztak a hódosi határozathoz és *Désy Zoltán* jelölték. A jelölésről *Kossuth Ferencz*, *Désy Zoltán*, valamint *Ugron főispánt* táviratilag értesítették.

Az általános polgári törvénykönyv tervezete. A magyar általános polgári törvénykönyv tervezetét előkészítő állandó bizottság ma délután öt órákor *Imling Konrád* igazságügyi államtitkár elnöklése mellett az igazságügyminiszterium fogadótermében ülést tartott. Az ülésen jelen voltak *Gottl Ágost* és *Adám András* kuriai tanácselnökök, *Nagy Ferencz*, *Grosschmid Béni*, *Schwarz Gusztáv* egy. tanárok, *Thüring Lajos* kuriai bíró, *Sipőcz László* árvaszéki elnök, *Barna Ignác* ítélőtáblai bíró, *Baracs Marczell*, *Schreyer Jakab*, *Moletz Dani* és *Menyhárt Gáspár* ügyvédek, *Szladits Károly*, *Illés József* és *Bartha Richárd* törvényszéki bírák, *Tomesányi Pál* miniszteri fogalmazó. Az ülésen a következő két kérdést tárgyalták: 1. A teljeskorúságnak mai jogunkban megállapított és a tervezetbe átvett kezdőhatára megtartassék-e, vagy leszállíttassék; 2. fentar assék-e a házasságkötés teljeskorúsító hatálya és ha igen, csak a nőre, vagy mind a két házastársra terjedjen-e ki? Az értekezlet többségének az első kérdésre nézve az volt az álláspontja, hogy a nagykorúságnak mai korhatára fentartandó továbbra is, míg a második kérdésre nézve a többség amellett foglalt állást, hogy a házasság nagykorúsító hatálya a férjre is kiterjesztessék. Az értekezlet holnap, kedden, délután öt órákor folytatja tanácskozásait.

Nyilatkozat. Több esti lap ma esti számában *Fenyvesi Soma* orsz. képviselőről azt írja, mintha *Pető Sándor* ama indítványa ellen szólott volna, hogy a fiatalok munkások csak olyan munkára alkalmaztassanak, amely szervezetüknek nem ártalmas. Ezzel szemben *Fenyvesi Soma* orsz. képviselő annak közlésére kérte fel a Magyar Tudósítót, hogy ő ezen indítvány ellen nem szólott, mert maga is helyesli, hanem csakis *Nagy György* és *Pető Sándor* felszólalásainak a fegyelmi jog gyakorolhatására vonatkozó részeinek jogi oldalával foglalkozott.

Elfogadták a cselédtörvényt.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, május 27.

Általánosságban elfogadták a cselédtörvényjavaslatot. Mindössze hárman-négyen szavaztak ellene, a nagy többség elfogadta. Mielőtt a részletekbe fogtak volna, ketten beszéltek; *Irsay József* és *Gaál Gaszton*. Mind a ketten üdvösnök és elfogadhatónak mondták a javaslatot. Különösen azt dicsérték benne, hogy a közép-pontból eredő izgatásnak gátat szab. *Gaál Gaszton* arról panaszkodott, hogy a tervezet tulságosan megterheli a gazdákat. A gazdáknak már annyi kötelezettségük van, hogy nem lehet a vállukra újabbakat rakni. *Gaál* után nem akadt több szónok. *Holló Lajos* még a vita elején azt indítványozta, hogy az általános vita befejezése után, halasztsák el a javaslat tárgyalását. Ma visszavonta ezt az indítványát *Holló*, úgy, hogy *Bernáth István* előadó zárószavai után, megejtve a szavazást (elfogadták a javaslatot általánosságban) áttértek a részletekre. *Mezőfi Vilmos*, *Hammersberg László*, *Vásárhelyi Dezső*, *Ernst Sándor*, *Nagy György*, *Pető Sándor*, *Fenyvesi Soma*, *Thoroczkay Miklós*, *Bozóky Árpád* és *Molnár János* nyújtottak be módosításokat az első három szakaszhoz. A földmivelésügyi miniszter mindegyikre tett észrevételt. Az ülés elején *Wekerle Sándor* miniszterelnök törvényjavaslatot nyújtott be „a dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József megkoronáztatása negyvenedik évfordulójának megörökítésére alkotandó művekről.“ Mikor a nagy hűhóval hirdetett jubileum szegényes programja nyilvánvalóvá vált, mosolyogtak az emberek. E szomorú szenzáció közhirrététele után másik szenzációja is volt a Háznak; megjelent *Polónyi Géza* a folyosón. Beszéltek, hogy hozzászól a cselédtörvény-javaslatához, de azután *Polónyi* maga mondtotta, hogy eszeágában sincs beszélni. *Günther igazságügyminiszterrel* volt valami dolga, azt intézte el.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órákor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: *Hammersberg László* és *Darányi Ferencz*.

Az elnök: Az ülést megnyitja.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Beterjeszti a koronázás évfordulójának megörökítése alkalmából alkotandó művekről, az állami vasgyárak beruházási költségeinek fedezéséről; a koronaérték megállapításáról szóló 1892: XVII. t.-cz. további kiegészítéséről és az Ausztriával kötött érme- és pénzrendszerre vonatkozó pótszerződésről szóló törvényjavaslatokat s kéri mindezen javaslatokat előzetes tárgyalás végett a pénzügyi bizottsághoz utatani. (Helyeslés.)

Elnök: Napirend szerint következik a gazdasági cselédtörvény általános tárgyalásának folytatása.

Az általános vita.

Irsay József: Egész szeretetével együtt érez a magyar néppel, ismeri alaposan, nemcsak a néprajzi leírásokból s így tudja, hogy a tárgyalás alatt levő javaslat szükséges és időszerű. Csak néhány megjegyzést akar tenni az egyes kifogások rendelkezésekhez. Többen szót emeltek az ellen, hogy az a szakasz, mely a költözködéssel intézkedik, röghöz köti a cselédet. Ez nem igaz, de ha így volna is, az sem lenne olyan nagy baj, hiszen annyian vándorolnak ki, hagyják itt ezt az országot, hogy mindnyájunkat ide kellene kötni a hazai földhöz. Nem tartja megengedhetőnek, hogy a központi szervezet vezesse a munkásokat, hiszen a központi emberek abszolúte nem értenek a földmiveléshez. A sztrájkra szóló nem ellensége, ha az jogos határok között mozog, de korlátozni kell azt a formáját, melyet csak egyes izgatott beteges ambíciója idéz elő. Elfogadja a javaslatot. (Helyeslés.)

Gaál Gaszton: Elismeri, hogy a miniszter jó intencziók vezették, de egyes részletekben tulment a határon. Ilyen részlet például az adóreform kérdése. Ezt a szakaszt nem fogadhatja el. Ugyancz

az álláspontja a családtagok gyógykezelésével szemben is. Ezt nem lehet a gazdákra kényszeríteni. A gazda fegyelmi jogának törvénybeiktatását helyesnek tartja, mert ezáltal a cseléd mintegy atyai felügyelet alá kerül. (Derűltég.) Ebből még nem lehet azt következtetni, hogy most már ütni-vernő szabad a cselédet. A javaslat legfőbb hibája az, hogy megfeledez az arról, hogy szegény gazdák is vannak, akik a törvényben rájuk rótt kötelesek teljesítésében el fognak pusztulni. A kivándorlást a parcellázási ház okozza, a parcellázó bankok üzemei. Azt a vádat emelik, hogy a birtokos osztály kiuzsorázza a munkást. Ez nem áll. Az ipari téren azonban tényleg ilyenek a viszonyok. Nézzük csak például, itt Budapesten a viszonyokat. A villamos társaságok tényleg alaposan kiuzsorázzák a munkást, de a posta és távirda is! Foglalkozik a demokraták ellenvetésével s kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Az elnök: Szólásra senki nincs följegyezve, a vitát bezárja. Az ülést tíz perczre följüggeszti.

Szünet után.

Az elnök: Az ülést újból megnyitja.

Holló Lajos: Határozati javaslatát, melyben azt indítványozta, hogy a részletes tárgyalást halasztsák el, a megváltozott körülményekre való tekintettel, visszavonja.

Az elnök: Szavazás előtt az előadó urat illeti a szó.

Bernáth István előadó el a zárszó jogával s felhossa, hogy a javaslat ellenzői, a demokraták, *Mezőfi* és a nemzetiségiek semmivel sem tudták bebizonyítani, hogy ez a javaslat a deres és bilincs törvénye. De még a reakciónak sem törvénye ez a javaslat, mert hisz egyesek jogaiban sem gázol.

Rakovszky István: Addig ütötték a magyart, míg végre megteremtették az antiszemizmust.

Bernáth István: Ki akar térni az osztrák választások következményeire.

Az elnök: Figyelmezteti előadót, hogy a tárgyra térjen, mert az osztrák választások semmi összefüggésben sincsenek a cselédtörvénnyel.

Emödy József: Másnak szabad? (Zaj.)

Az elnök: Másnak sem engedtem meg; a házszabályokat csak egyféleképpen lehet kezelni. (Helyeslés.)

Bernáth István: Reflektál az egyes felszólalók kijelentéseire, s kifejti, hogy a legújabb időben nem annyira a nyomor terjedése, mint inkább a szegényebb rétegek vagyoni gyarapodása tapasztalható. Kéri a javaslatnak részleteiben való elfogadását is. (Helyeslés.)

Az elnök: A tanácskozást befejeztnek nyílvánítja. Következik a szavazás. Kérdezi a Ház, elfogadja-e a javaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául? (Felkiáltások: Igen! Igen!) Kérem azokat, akik elfogadják, álljanak föl. (Megtörténik. A javaslat ellen *Bozóky Árpád*, *Pető Sándor* és *Mezőfi Vilmos* szavaztak.) Kijelenti, hogy a Ház a javaslatot általánosságban elfogadta. Mielőtt megkezdénék a részletes tárgyalást, bejelenti, hogy a földmivelésügyi miniszter azt a kérdést intézi a Házhhoz, hogy *Bartóky József* miniszteri tanácsos a részletes tárgyalás alatt az üléseken s a tanácskozásokon résztvehessen. (Helyeslés.)

A Ház az engedélyt megadja.

A részletes tárgyalás.

Darányi Ferencz jegyző: Olvassa az első szakaszt.

Mezőfi Vilmos: Két módosítást nyújt be, melyekben azt kívánja kimondani, hogy a jelen törvény csak azon cselédekre vonatkozik, akik egy évre szerződnek.

Hammersberg László: A szakasz harmadik bekezdésének kihagyását indítványozza, mert az különbséget tesz cseléd és cseléd között.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter: *Mezőfi* két indítványát nem fogadhatja el, ellenben *Hammersberg* javaslatát elfogadja. (A Ház is elfogadja.)

Vásárhelyi Dezső: A harmadik szakasznál indítványozza, hogy a beszerződés csakis hatósági személy közbenjöttével történhessék. (Helyeslés.)

Ernst Sándor: Azt kívánja, hogy a 12 éven alóli gyermek elszegődésénél szülője vagy gyámja is jelen legyen.

Mezőfi Vilmos: A tizenkétéves korhatárnak tizenöt évre való fölemelését kívánja. Kéri a negyedik szakasz kihagyását, mert a törvényben a gazdának nem lehet felhatalmazást adni a cseléd ütlegetésére.

Nagy György: Hasonlóképpen a házi fegyelem ellen szól. Ha ez a fegyelem úgy értelmeztetik, hogy a gazdának kötelessége a gyermek erkölcsét stb. megvédeni, akkor elfogadja a pontot, de egyetlen törvényünkben sincs precizizozva, hogy a gazda ütlegetheti cselédjét. Indítványozza, hogy a házi fegyelem közben elkövetett testi sértésért bünvádi eljárás indíthatassék meg. (Helyeslés.)

Pető Sándor: Kötelezni kívánja a gazdákat, hogy a fiatalok munkásokat csak oly munká-

val foglalkoztassák, amely szervezetekre nem ártalmas.

Fenyvesi Soma: Feleslegesnek tartja Nagy és Pető indítványát.

Vázsonyi Vilmos: Nagy György azt állította, hogy ő nem tudja a törvényt. Konstatálja, hogy Nagy György nem tudja a különbséget a büntetést kizáró okok s a büntető eljárást megelőző okok között.

Gróf Thorotzkay Miklós: Szintén módosítást nyújt be.

Bozóky Árpád: Azt kívánja, hogy a 18 éven felüli cseléd fölött is legyen fegyelmi joga a gazdának.

Molnár János: A harmadik bekezdés fenntartását kívánja.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter: Vársárhelyi és Thorotzkay módosításának elfogadását, a többinek pedig elvetését ajánlja.

A Ház ehez hozzájárul.

Az elnök: Az ülést két órákor berekesztette.

A t. Házból.

I. Meglepetések napja.

Arra érkeztünk a t. Házba, hogy ott nagy mozgalom, szaladgálás, vitatkozás, magyarázás volt. A gyorsírók műhelyében a kisasszonyok lázasan kopogtattak, a hírlapírók szobájában magyarról németre fordítottak, irtak, diktáltak, telefonáltak. Már a negyedik kutyanyelvet írják és fordítják, ötször beszéltek Zágrábbal, négyszer Béccsel. Mi történhetett? Az asztalokon nyitott, szétdarabolt, megkékczeruzázott és kivonatolt nyomtatványok, litografizott javaslatok hevertek.

— A koronázási jubileumot — hirdették. — Itt a koronázási jubileum!

A mozgás, élénkség és magyarázgatás egyik része tehát világos. Wekerle miniszterelnök benyújtotta a koronázási jubileumra vonatkozó javaslatokat, ezek tartalmazzák mindazon intézmények tervét, amelyek a nevezetes alkalomból létesítendőek. Ki kell hirdetni, sokszorosítani, terjeszteni magyarul is, németül is és telefonálni Bécsbe mindjárt a benyújtás órájában a stimmungról in Ungarn. Hogy milyen hangulattal fogadták a nevezetes eseményt Budapesten, azaz Magyarországon. Tudni kell, hogy Budapest és Magyarország elnevezés alatt ily esetekben a képviselőházban való hangulatot értik, megállapítván, hogy a parlament képviseli a nemzetet. E fogalom mellé aztán oda lehet jegyezni a mi tetszik, bármit. A stimmungba nem kell okvetlen belefoglalni, hogy ugyanezen perczekben Olay Lajos fontosabbnak tartotta Polónyi Gézának a Házban való megjelenését mindenféle koronázási jubileumnál, javaslatoknál és intézményeknél. És miután azt a hírt hallotta, hogy Polónyi Géza a cselédjavaslatnál fel akar szólalni, kijelentette, hogy e felszólalást megakadályozza.

Az egyik meglepetés mellé tehát oda kell sorozni a másikat, hogy tudnillik Polónyi Géza csakugyan bejött és e mellé a harmadikat, hogy ámbár bejött, nem kereste az Olay Lajosék társaságát és nem is beszélt, hanem félrevonult Wekerlével, Josipovichal, majd Apponyival és velük tanácskozott.

Egy hírvivő, hogy az izgalmat paródiázálja, komoly tisztelettel jelentette, hogy:

— Polónyi Géza tévedésből meghívót kapott a mai miniszteri tanácskozásra.

Erre a hírre megjelent az ellenfelek közül Vázsonyi Vilmos is demokrata táborukarával. (De a terembe ő sem ment be, a minthogy Polónyi sem ment be.)

A tanácskozási terem is veszedelmes hely volt egy darabig. Minden perczen attól lehetett tartani, hogy szavazásra kerül általánosságban a cselédjavaslat s elég, hogyha bent van Pető Sándor, kinek a jég sem verheti el a

birtokát és a karrierjét, Mezőfi Vilmos detto és Bozóky Árpád, aki már annyira kint van a függetlenségi pártból, hogy bármely szavazásnál jelen lehet a teremben. Ők hárman, amint a hírlaptudósítók feljegyezték, csakugyan ellene szavaztak a javaslatnak.

A meglepetések pártolói megint csak a koronázási javaslatához tértek vissza. Ugy voltak velük, mint a gyermekek a falovacsiskákkal. Egy félóránál gyönyörködnek a piros karikás állványban, a fehér festésen, a ló sövényének fekete festékén, de azután a kíváncsiságukat visszatartatlanul egyetlen kérdés foglalkoztatja, hogy: „mi van benne.” És feltörvén a lovacsiskákat, elkövetkezik a nagy csalódás: belül forgács és fűrészpor van. A piros talapat a munkás intézmények alkotása, a fehér festés a templom, a fekete sövény a zágrábi kereskedelmi muzeum. Mi van belül? A kulturházak építése. De igen csekély összegek vannak e célra. Előbb azt mondták, hogy a vidéken kulturpaloták lesznek.

De — bírálták az ellenzékeskedők — ily csekély pénzből nem telik kulturpalotára, legfeljebb annyira, hogy Rákospalotának a nevét változtatják meg Kulturpalotára.

Le is mondtak a palota névről s helyette kulturházakat ígáltak és vidékre szánták az építésüket. Persze megkezdődött a versengés a kulturházakért és már jóslták, hogy Félegyháza kap kulturházat.

Majdnem elfeledkeztek róla, hogy a jubileum alkalmára, ennek emlékéül száz koronás aranyakat és öt koronás ezüst emlékérmeket veretnek.

— Kapunk-e belőlük tiszteletpéldányokat? — kérdezték a képviselők.

A mikor Lukács László pénzügyminiszter volt, mindazon új szivarokból, a melyek forgalomba bocsájtattak, néhány skatulyával a pénzügyi bizottsága vitetett és mutató gyanánt szétosztatta. Ezt a szokást szeretnék most megújítani az új százkoronás aranyokra nézve, de kiterjesztve a pénzügyi bizottságon túl az összes képviselőkre.

Tudván azonban, hogy nem lesz mutató-osztogatás, felettébb nem is örvendenek a kilátásba helyezett új nagyértékű aranyoknak. A kinek száz koronásai vannak a papirosban is elbírja, akinek pedig nincsenek, az nem vehet aranyakat. Nem használ ez sokat. A minthogy Ferencz császárnak se sok haszna volt abból, hogy egy Eszterházy, kinek a házában volt szálláson, a gyertyánál, melyekkel hálószobájába kísérté, harmincezer forintnyi bankót égetett el abban a hitben, hogy a császár azután ahelyett új bankókat nyomathat s ez az ő tiszta haszna lesz. Az arany százkoronások csak olyan elméleti ajándékok.

— Zágráb beszél! Zágráb! — kiáltják.

Zágrábban tudni akarják, hogy mi történik Budapesten?

Vagy úgy? Horvát dologban is lehet meglepetés? E miatt van most a minisztertanács már egy néhány órája. E miatt gyűlésznek a szunyogszigetnek nevezett Continentálban a horvát képviselők. Tapogatóznak, hogy mi szivárog ki? Nyilatkozatokat fogalmaznak és válsághíreket portálnak. A minisztereket leutaztatják Bécsből és visszautaztatják Bécsbe. A boulevardlapok mindjárt olyan nagy alczimékkal jelennek meg, mintha azonnal kiütne a forradalom. Már hallatszik is a trombitálás. Csakhogy ez még nem forradalom. Tornászifjak vonulnak fel tanárok vezetése mellett megtekinteni a nemzetgyűlést. Holló Lajos veszi őket pártfogása alá és felkalauzolja a karzatra.

Molnár Jenő a távolból nézi. Ugron Gábor csendesen tovább megy.

... Mert amikor ezek az ifjak sor alá kerülnek, még nem lesz magyar vezényszó. De még önálló vámterület se lesz.

* * *

II. Sok füst, kevés tűz.

A cselédjavaslat általános vitája befejeződik. Sok volt a füstje, kevés volt a tüze.

Azonban érdekes beszédek voltak. Itt van az Irsay Józsefé, aki a papiros-agráriásokat gunyolja, már tudnillik azokat, akik csak képeskönyvből ismerik a buzaföldet, de azért ők szeretnék megszabni a gazdaember csizmáját.

Éppen még csak Gaál Gasztonnak kellett beszélnie.

— A guszthusokról és a Gasztonokról nem kell disputálni — szóltak a Juszt Gyula hívei és Gaál Gusztón hallgatásának tisztjét leginkább a néppártra bízták.

Azonban a néppárton kívül is maradtak bent elegen, akik helyeselték és taposítottak.

Élesen vagdalkozott jobbra-balra. Mezőssy Béla államtitkárral sem volt megelégedve.

— Szomoruan látom — mondja — hogy az államtitkár ur már nem a régi Mezőssy.

Petőék nem így gondolkoznak. Ők azt vélik, hogy ellenkezőleg Mezőssy a legtávolabb van még attól, hogy a nevét Mezőfíre változtathassa.

Hallgatták azonban, hogy mily hatalmas tapsokat szerez, amikor így szól:

— Feltámad bennem a reakció, ha reakció az, hogy ezt a földet az utolsó csepp véremig védelmezem.

Elmondta, hogy dicsérte őt a sajtó, amikor a Polónyi tervével egyedül állott szemben a pártkörben, amikor a többiek mind reakciónáriusoknak nevezték. Most meg azt látja, hogy őt tartja a sajtó reakciónáriusnak. Hát az marad, „vegye tudomásul az egész sajtó”. — Jól van, jó — szól az írói karzaton egy hangulatirányító — irjon magának egy bummerlit.

Ezzel be is végezték a vitát. Ilyenkor még az előadót illeti a szó és csak az a kérdés, hogy vajjon akar-e élni a jogával.

Bernáth István élt vele: volt sok mondani valója s ezalatt elmehettek sétálni, akik nem akartak szavazni s így lehetett, hogy a Ház általánosságban minden baj nélkül megszavazta a cselédjavaslatot.

Már a részleteket is tárgyalják. Már módosítanak, furnak, faragnak, meszelnek, festenek.

Ha így haladunk, hát egy-két nap alatt jöhetnek a vasutasok javaslatával és a koronázási javaslatokat is törvények gyanánt hirdethetik ki a jubileum napjára.

Addig majd átesünk valahogy a horvát válságon is, amiről leginkább szeretnék konstatálni, hogy a sok füst alatt nincs nagy kárttevő tűz.

* * *

III. Kontra kitüntetések.

Még folytonosan a legaktuálisabb kérdések közé tartoznak a jubileumi kitüntetések. Hogy kik részesülnek kitüntetésben, azt a szerint itélik meg, hogy minő szolgálatuknak van jelentős nyoma.

Viszont azonban hasonlóképpen sok szó esik a kontrakitüntésekről.

A bécsi titkok tudói újságolják, hogy egy-némely kitüntetést csak azért csinálnak, hogy másokat ezzel kisebbsítsenek.

Egyelőre még senki sem betegedett bele abba, hogy mást is kitüntettek. S a kitüntetést senki sem tarthatja emeletes háznak, amelynek az értéke veszt az által, ha a szomszédban is építenek emeletes házat.

Szakítás a horvátokkal.

— A konfliktus tetőpontján. —

Budapest, május 27.

Megtörtént tehát a szakítás. A magyar kormány a horvát képviselőkkel folytatott hosszú tanácskozása azzal végződött, hogy a horvátok egyszerűen hadat üzentek. Nem tárgyalnak tovább, hanem föltétlenül követelik, hogy követeléseik teljesítenek. A magyar kormány az a menthetlen gyöngesége, hogy alkudozni próbált a horvátokkal, ahelyett, hogy vakmerő követeléseiket kereken és határozottan visszautasította volna, arra vezetett tehát, hogy ők szakították meg a tárgyalásokat. Eljutottunk ily módon a konfliktus tetőpontjára. A horvátok valóságos ultimátumot küldöttek a magyar kormány mai értekezletük-ből, azután pedig hazautaztak. Következik pedig a teljes anarchia és fölfordulás, amint azt az *Egyetértés* már napokkal ezelőtt megírta.

Mai híreinket a következőkben foglaljuk össze:

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap, vasárnap, délelőtti 10 órától délutáni két óráig tárgyal *Medákovic* Bogdán horvát országgyűlési elnökkel, a horvát klub megbízottjával *Pejacsevich* bán és *Nikolics* bán helyettesével, amelyben részletesen megvitatták úgy a magyar, mint a horvát álláspontot. Végül egy olyan kompromisszum-tervben állapodtak meg, amely szerint a horvátok a pragmatika-javaslatot elfogadják úgy, amint most szövegezte van, de olyan hozzátoldással, hogy ez nem érinti az 1868-iki magyar-horvát kiegyezési törvény intézkedéseit s a vitás nyelvi kérdést később oldják meg regnikoláris deputációk útján. *Medákovic* még tegnap jelezte, hogy a horvát klub ehhez a tervezethez nem járul hozzá, amit *Wekerle* tudomásul is vett, de egyúttal hangsúlyozta, hogy nem adja fel a reményt arra nézve, hogy sikerül valamilyen megoldást találni.

A horvát klub ma délelőtti 9 órakor a *Continental*-szállóban értekezletre ült össze, amelyen gróf *Pejacsevich* bán, *Nikolics* bán helyettes és *Medákovic* Bogdán részletesen beszámoltak a tegnapi tárgyalásról.

A mai konferencia igen fontos, amennyiben folyamata alatt gróf *Pejacsevich* Tivadar horvát bán fölvetette esetleges lemondásának a kérdését is. Ő, majd pedig *Nikolics* belügyi osztályfőnök reaszumálták azokat az engedelményeket, amelyeket a magyar kormány a horvátoknak adni kész. Első helyen szerepel ezek között, hogy a felírás a magyar államvasutak vonalainak épületein horvát lesz. A vasuti rendeleteket horvát nyelven bocsátják ki. A külső szolgálat nyelve a vasutaknál horvát volna. (Állomások kihirdetése. Jegyváltás. Megállási időjelzés stb.) A horvát vonalakon a lehetőségig horvátokat alkalmazná a magyar államvasut. A szolgálati pragmatikában a negyedik szakaszban foglalt nyelvi rendelkezés nem pre-judikál a nyelvkérdés végleges rendezésének. A horvát autonóm hatóságok és a közös hivatalok is horvátul korrespondálhatnak az államvasutak ottani szerveivel.

A horvát képviselők ezt tudomásul vették, nyomban kijelentették azonban, hogy ezek a *propozíciók nem elégíthetik ki őket*; egyebekként pedig nem is ujak, mert hiszen a múlt hónapban a kormánnyal folytatott megbeszélések során idáig már kilyukadtak. Az az álláspont, amelyet a magyar kormány a nyelvkérdésben elfoglat, szerintük sérti a kiegyezési törvényt és ezért *visszautasítják a magyar kormány propozícióit*.

A határozathozatal után a bán és a bánhelyettes 1 órakor távoztak, a horvát képviselők pedig még rövid ideig értekeztek. A horvát képviselők részéről nyert információk szerint most már a tárgyalások a magyar kormánnyal megszakadtak, miután hiábavaló volna úgy is minden igyekezet, hogy a két teljesen ellentétes álláspontot valamilyen módon kiegyenlítsék. Legfeljebb még a pragmatika-javaslat képviselőházi tárgyalása alkalmával jöhetne létre megegyezés, de ebben sem igen biznak.

A tanácskozás után, amely délután is folytatódott, a következő hivatalos jelentést adták ki:

A horvát-szerb koalíció mai értekezlete, melyen gróf *Pejacsevich* Tivadar bán és *Nikolics* Vladimir bán helyettes is részt vettek, behatóan megvitatta azon újabb javaslatokat, melyeket a közös kormány a felmerült konfliktus kiegyenlítése érdekében előterjesztett.

Miután ezen és a már korábban előterjesztett propozíciók közt lényeges különbség nem forgott fenn, mivel mindeme javaslatok a magyar kormánnyal a vasuti nyelvkérdésben elfoglalt ismeretes álláspontjából indultak ki, mely álláspont a vasuti szolgálati pragmatikában is kifejezésre jutott: *A koalíció kénytelen volt eme javaslatokat egyhangulag elvetni*.

Azonkívül elhatározta az értekezlet, hogy *cél-talannak* kell, hogy tekintsen minden további tárgyalást, mely oly alapon kezdeményeztetnék, mely elvileg nem egyeznék meg a koalíció részéről elfoglalt állásponttal. E határozatokról a miniszterelnök értesítetik.

Tekintettel a Horvátországban elterjesztett híresztelésekre, a koalíció szükségesnek tartja annak hangsúlyozását, hogy közte és a horvát országos kormány közt az elvi kérdésben teljes *egyetértés* uralkodik, jóllehet a horvát országos kormány a koalíció és a közös magyar kormány közt közvetíteni köteletségének tartotta.

A horvát képviselők körében észlelt hangulatról a következőket jelentik:

A horvát képviselők már napok óta teljes tudatában voltak annak, hogy minden erőfeszítésük a vasuti szolgálati pragmatika megváltoztatására sikertelen fog maradni és azért úgy az értekezleten, mint magánbeszélgetés közben sokat foglalkoztak azon taktikával, melyet e siker-telenség folytán ezentúl követni szándékoznak. Erre nézve a horvát képviselők meglehetősen szűkszavúak és a követendő taktikát illetően úgy látszik titoktartást határoztak el. Mindazonáltal konstatálni lehet, hogy erről tanácskoztak és határoztak is. A hangulat után ítélve, valószínűnek kell tartani, hogy a horvát delegátusok a vasutasok szolgálati pragmatikájának általános vitájában feltétlenül részt fognak venni és számosan közülök ki fogják fejteni a horvát álláspontot. Ez okból a horvát képviselők, kik ma kettőnek kivételével hazautaztak, a javaslat tárgyalására Budapestre visszatérnek. A törvényjavaslat elfogadása után a horvátok valószínűleg *tiltakozó deklarációt fognak felolvasni*. Egy másik eszköze az ellenállásnak abban állana, hogy a *delegációkba nem lépnek be*, illetőleg a horvátokra eső választást nem fogadják el és a tárgyalásoktól távol maradnak. A javaslatot magát pedig *a horvát országgyűlésen nem fogják promulgálni*. Egyelőre csak néhányan fognak kerületeiben beszámolni, általános népgyűléseket most nem szándékoznak tartani, mert ugyis tudják, hogy a Starcevic-párt meg fogja ragadni az alkalmat, hogy a helyzetből saját javára tőkét kovácsoljon.

Ezzel tehát teljes lett a szakítás a magyar kormány és a horvátok között, mert a délutáni folyamán a bán már értesítette a miniszterelnököt a horvát klub határozatáról, a melyet írásban is közölnek vele.

A magyar-horvát konfliktus különben — mint értesülünk — a mai, a képviselőházban tartott rendes minisztertanácson is szóba jött, érdemlegesen azonban nem foglalkoztak ezzel az ügygyel. A folyosón különösen erősen tartotta magát az a hír, hogy *Josipovich* Géza horvát miniszter felajánlotta lemondását, a minisztertanács azonban nem fogadta el. Ez a hír azonban nem nyert megerősítést, sőt határozottan megczáfolni is igyekeztek. A helyzet azonban olyan, hogy a konfliktus csak bukással oldható meg, tehát vagy a magyar kormány, vagy a horvát országos kormány bele fog bukni ebbe a konfliktusba.

Horvátországban pedig már megkezdődtek a magyarellenes tüntetések, amint ez a következő zágrábi jelentésből látható:

Novigradban, Károlyváros közelében tegnap egy népgyűlés alkalmával, amelyen dr. *Starcevic* Mile képviselő, a Starcevic-párt alelnöke és *Horváth* Sándor képviselő beszéltek, a szónokok

részéről a rezoluzionisták ellen intézett heves támadások következtében a gyűlésen résztvevő Starcevic-pártiak összefűztek egy nagyobb csoport rezoluzionista lakossal, akik állást foglaltak a Starcevic-párti szónokok fejtegetéseivel szemben. A küzdelem hevében a Starcevic-pártiak megverték és a fején megsebesítették a rezoluzionista dr. *Badovinac*-t.

Dugoseloban, Zágráb özeleiben szintén Starcevic-párti népgyűlés volt, amelyen dr. *Frank* Vladimir szónokolt, ki beszédében azon aggodalmának adott kifejezést, hogy a Magyarországgal való konfliktus végzetes következményekkel fog járni, tekintettel arra, hogy *Wekerle* miniszterelnök oly formulát vihetne keresztül, amely Horvátországnak csupán elvi álláspontjával számolna. Ebben azonban nem szabad belemennünk, hanem az összes eszközökkel végig kell harcolnunk a küzdelmet és meg kell akadályozni a magyar nyelv törvénybe cikelyezését és egyben a horvát nyelv jogait diadalra kell juttatni. E kérdés tisztázását nem szabad regnikoláris deputációkra bízni, tekintve, hogy a tapasztalat azt bizonyítja, hogy e tárgyalások nem vezetnek eredményre. Hasonló szellemben beszélt dr. *Elegovic* Starcevic-párti képviselő is.

Medakban (Lyka Krbavármegyében) az önálló szerb párt tartott népgyűlést, melyen bizalmat szavaztak a koalíciópárti képviselőknek én a horvát kormánnyal és szolidaritást vállaltak annak egész működésével. Néhány Starcevic-párti képviselő megakartta zavarni a gyűlést, a gyűlésen résztvevő koalíciópártiak azonban elűzték őket.

Budapest, május 27.

Wlassics Gyula a büntető novelláról. A közigazgatási bíróság elnöke, dr. *Wlassics Gyula* a Magyar Jogászegylet felkérésére bírálatot irt a Jogiudományi Közlönyben a büntető novella tervezetéről. Ezt a bírálatot a Jogiudományi Közlöny most külön füzetben is közreadta. A bírálatnak minden sorából kiérzik, hogy *Wlassics Gyula* a kriminálpolitika minden legújabb fejlődési mozzanatával lépést tart, egyszersmind figyelemmel kíséri hazai bírói gyakorlatunk minden jelentékeny büntetőjogi kérdését. Ő tehát ma is lelkes művelője és egyúttal elsősorú korifeusa a büntető-jogiudományának. A megjelent füzet tárgyának aktualitásánál fogva ma óriási súlylyal bír és az illetékes köröket még élénken foglalkoztatni fogja.

Növekszik a türelmetlenség. A vidéki negyvennyolc-as pártok egymásután emelik fel tiltakozó szavukat. Tegnap délután a *gyulai* függetlenségi és negyvennyolc-as párt mintegy ezer ember részvételével *Névery* Albert pártelnök elnöklésével pártgyűlést tartott. Dr. *Simonka* György ismertette a politikai viszonyokat hosszabb beszédben és indítványára egyhangulag elhatározta a gyűlés, hogy *Kossuth* Ferencz útján a párt vezetősége elé a következő határozatot terjeszti:

A mai politikai helyzet megvitatására egybe-
gyűlt gyulai függetlenségi és 48-as párt sajnálattal látja, hogy a negyvennyolc-as elvek megvalósítása indokolatlanul még mindig késik. Sajnálattal látja, hogy a függetlenségi és 48-as párt — bár a parlamentben az abszolút többséget képviseli — tartózkodik eddig hirdett politikájának érvényesítésétől s az általunk elítélt hatvanhetes politikának ösvényén halad. Mi bizunk a függetlenségi és 48-as párt elveinek gyakorlati érvényesíthetőségében és ezért kérjük a pártot s nagynevű elnöke révén annak minden egyes tagját, hogy a 48-as párt sarkalatos programpontjait mielőbb megvalósítani törekedjék; ezért

1. követeljük az általános, titkos és községenkénti szavazati jog azonnali törvénybe iktatását;
2. követeljük az önálló vámtörvénynek, az önálló magyar jegybanknak a legközelebbi időben leendő felállítását;
3. követeljük a fokozatos adórendszer mielőbbi törvénybe iktatását;
4. követeljük a fogyasztási adók feltétlen eltörlését;
5. követeljük az egyesülési és gyülekezési jognak törvényhozásilag leendő szabályozását és
6. tiltakozunk minden olyan törekvés ellen, mely a katonai létszám fölemelését és ezzel az adózó polgárok újabb megterhelését czélozza.

Abban a rendíthetetlen hitben, hogy pártunk

hüségese lesz önmagához és tett fogadalmához, türelmetlenül várjuk jogos reményeink mielőbbi teljesülését.

A folyton növekvő türelmetlenségnek jellemző tünete ez a határozat. . . .

A gidófalvi madátum. Segesvárról táviratozzák: A Pildner Ferencz orsz. képviselő halálával megüresedett gidófalvi mandátum betöltése tárgyában ma érkeztetve volt, amelyen a választókerület számos választója vett részt. Az érkeztetven Gidófalvi Kázmér domosi földbirtokos elnököt és elhatározták, hogy a mandátumot Druisner György nagykükküllői vármegyei kir. tanfelügyelőnek ajánlják fel, ki az alkotmánypárt híve. Miután azonban egyhangú választásra aligha van kilátás, Druisner kijelentette, hogy a választókerület nyugalma és a béke érdekében a jelölést nem fogadja el.

Beszámoló. Laehne Hugó, a kőszegi kerület függetlenségi párti képviselője, vasárnap kezdte meg beszámoló körútját kerületében, melynek székhelyén, Kőszegen tartott először beszámolóbeszédet. A képviselőt és nejét, akit ez alkalommal vitt először választói közé, rendkívül szívesen és nagy szeretettel fogadták és ünnepezték. Vasárnap délelőtt volt a beszámoló, amelynek meghallgatására a kőszegi kerület több ezernyi polgársága gyűlt egybe. Laehne Hugó beszámoló beszédében rámutatott a súlyos viszonyokra, amelyek között a kormány és a koalíció az ország ügyeinek vitelére vállalkozott s eddigi eredményes működésük tanubizonyosága gyanánt felsorolta mindazon üdvös törvényalkotásokat, amelyek az ország szociális és gazdasági előrehaladását és megerősítését vannak hivatva szolgálni. A gazdasági kérdésekre és a kiegyezési tárgyalások mai stádiumára áttérve, a választók zajos helyeslése közben jelentette ki, hogy semmi körülmények között sem fog hozzájárulni a közös jegybank 1910. évben lejárt szabadalmának még csak ideiglenes meghosszabbításához sem, az önálló vámtérületek felállítását pedig a tényleges sorompókkal együtt legkésőbb 1917-re követeli. Dr. Freyler Lajos elnök a választók köszönetét és bizalmát tolmácsolta Laehne Hugónak és előterjesztett egy határozati javaslatot, amelyben követelik a nemzeti bank felállítását 1910-re, az önálló vámtérületet legkésőbb 1917-re. A határozati javaslatot a nagygyűlés egyhangúlag elfogadta, a kerület képviselőjét további bizalmáról és ragaszkodásáról biztosította és egyúttal táviratilag üdvözlötte Wekerle Sándor miniszterelnököt és Kossuth Ferenczet, mint a függetlenségi párt vezérét.

Abrahám Dezső dr. a karczagi választókerület országgyűlési képviselője vasárnap délelőtt tartotta meg beszámoló beszédét Karczag piacsterén. A képviselő Heinrich Pál, Benedek János, Justh János és Irsay József képviselők kíséretében érkezett meg Karczagra. Beszámoló beszédében változta az általános politikai helyzetet, méltatta a kormány működését és végül kijelentette, hogy a függetlenségi pártnak gazdasági téren kell elsősorban eredményeket elérni. A másfél óráig tartó beszédet lelkesen megélték. A beszámoló után bankett volt az Otthon-szálló nagytermében. A bankettől üdvözlötte Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert és határozatot hoztak abban az irányban, hogy addig, amíg az alkotmánybiztosítók dolga el nem intéződik, a képviselőház ne szavazza meg az ujonczokat és a hadügyi budgetet. Dr. Abrahám Dezső a jövő héten kerülete nagyobb községeiben beszámoló körutra megy.

A népiskolai törvény végrehajtása. Az országos közoktatási tanács állandó bizottsága f. hó 27-én tárgyalta a nem magyar nyelvű népiskolák magyar nyelvtanításának tervét, melyet a tanács a szentesítés alatt levő törvények illető szakaszainak (19., 20.) végrehajtása céljából a miniszter felhívására kidolgozott. Az ülést emlékeztetéssel tette, hogy maga gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint a közoktatási tanács elnöke vezette a tanácskozást. Jelen voltak a miniszterium népoktatásügyi osztályának főnökei, az állandó bizottság összes tagjai és a külső tanácsból dr. Capesius József nagyszabeni ág. ev. tanítóképzőintézet igazgatója és Popovics Vazul, a budapesti Thökölyanum igazgatója. A tárgyalás alatt levő tervezetet egy külön szakbizottság dolgozta ki, melynek elnöke dr. Alexander Bernát előadó tanácsos, előadója dr. Jancsó Benedek tanácsos volt. A bemutatót tantervet az állandó bizottság beható vita után a részletes tárgyalás alapjául általánosságban elfogadta. A részletes tárgyalás az idő előrehaladottsága miatt holnapra, keddre halasztott.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest IV., Vármegye-utca II. sz.

A szerkesztőség telefonszáma: 788.

A kiadóhivatal telefonszáma: 706.

Kossuth-szobor Rozsnyón.

Budapest, május 27.

Gömör vármegye székhelyén, Rozsnyón, tegnap, vasárnap leleplezték Kossuth Lajos szobrát. A szobor leleplezésénél ott volt Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter is.

A miniszter szombat este utazott el Budapestről. Gömör vármegye határánál, Bodroglófalvánál nagy számú közönség üdvözlötte Kossuthot. Pelsüczön deputáció és több képviselő csatlakozott a miniszterhez.

Pelsücz és Rozsnyó között a vasuti pályatesttel párhuzamban futó országuton festői jelenet játszódott le. Lovas banderisták harsogó induló mellett „Rajta rajta” rohamban futottak versenyt a lassan haladó vonattal, míg Kossuth vonata negyed nyolc óraker kiadástól eljénzés mellett robbogott be Rozsnyó állomásra.

Itt mintegy kétezer főre menő tömeg várakozott élén a rozsnyói Kossuth-szobor-bizottsággal, amelynek elnöke, dr. Pösch Dezső lelkes szavakkal üdvözlötte Kossuth Ferenczet.

Az állomáson egész kocsitábor várakozott számos négyesfogattal, valamint 160 főből álló bandérium bicskei Komoróczy Miklós tanár, szerkesztő vezetése alatt. A banderisták pompás régi. Rákóczi idejéből való kuruczöltözékben, 1705-ből származó rozsnyói fecskéfarku lovassági zászlóval vonultak fel Kossuth négyesfogata előtt.

Kossuth a püspök kocsián dr. Pösch Dezső elnökkel ült. A Rákóczi egykori főhadiszállása előtti háznál diadalkapu állt, ahol Rozsnyó város nevében Szeghdő polgármester üdvözlötte Kossuthot. A püspöki palotánál 100 fehér ruhás leány üdvözlötte.

Tíz óraker Balázs Lajos rozsnyói püspök, házigazda villásreggelit adott Kossuth és a képviselők tiszteletére, miközben kedves jelenet játszódott le. Pelsücz nagyközség negyven tagu bandériuma, mely csupa kiszolgált württembergi huszárból volt összeállítva, különvált a többtől, lóháton rajvonalban felvonult a püspöki palota elé és kalaplevegőre elénekelt a Kossuth-nótát.

Tizenegy óraker Kossuth Ferencz és kísérete gyalog kivonult a Rákóczi-téren levő szoborhoz, melynek környéke ez alkalomra valóságos zászlós és virágdiszben pompázott.

Az ünnepély a Himmusz éneklésével kezdődött, melynek elhangzása után dr. Pösch Dezső szoborbizottsági elnök nyitotta meg az ünnepélyt, üdvözlötte Kossuth Ferenczet és a megjelent vendégeket, majd rövidesen ismertette a szobor történetét.

Amidőn a lepel lehullott a szoborról, a nagy közönség percekig tartó lelkes éljenzésben tört ki. A szobor Róna József szobrászművész alkotása. Kossuth Lajost életnagyságban ábrázolja, amint szól a néphez, jobbát előre nyujtva, baljával botjára támaszkodva. Talapzatán a felírás: „Kossuth”.

A rozsnyói dalárda éneke után Réz László ev. ref. lelkes mondott ünnepi beszédet, majd Komoróczy Miklós főgimnáziumi tanár szavalta el ez alkalomra írt ódáját. A közönség most Kossuth Ferenczet kívánta hallani, mire a miniszter a következő beszédet mondotta:

— Nem ércz e szobor, hanem megtestesült eszme. Nem ércz e szobor, hanem megtestesült vágyódás, remény, hit és bizalom. Aki e szoborra néz, az nem fog soha kételkedni hazánk jövőjében, aki abban az eszmében hisz, amelyet e szobor megtestesít, hisz a magyar hazának függetlenségében. (Zajos éljenzés.) És a függetlenség eszméjében megdicsőül a haza és boldoggá lesz a nemzet.

Most a szobor megkoszorúzása következett. Mialatt a koszorukat a szoborra elhelyezték, a Rákóczi-öroronyban tárogatón bus kurucznotákat játszottak. Az első koszorút Rozsnyó város nevében a polgármester tette le a szobor talapzatára. Az országgyűlési függetlenségi párt koszoruját Szentiványi Gábor országgyűlési képviselő a következő szavakkal tette le:

— A magyar országgyűlés függetlenségi pártjának nevében és megbízásából a legnagyobb magyar, Magyarország egykori kormányzójának,

Magyarország újjáalkotójának szobrára teszem le ezen koszorút kegyeletünk és hálaunk jeléül.

A görög választókerület koszoruját Várady Károly képviselő tette le.

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a leleplezés után a püspöki palotába tért vissza, hoi a küldöttségeket fogadta. Elsőnek a katolikus egyház küldöttsége tisztegett a miniszternél Podhraczy István címzetes püspök vezetésével. Az ág. ev. egyház küldöttségét Szontagh Andor országgyűlési képviselő, az izraelita hitközséget Weiszkopj Artur rabbi vezette. Az ev. ref. egyház pedig Csabay Pál főesperes vezetésével tisztegett.

Gömör vármegye törvényhatóságának nevében Fáy Gyula főispán és Bornemisza László Gömör vármegye alispánja üdvözlöttek. A miskolci üzletvezetőség nevében Görgey László üzletvezető üdvözlötte. Rozsnyó város nevében Szeghdő Gusztáv polgármester lelkes beszédben üdvözlötte.

Déli egy óraker a városháza nagytermében több száz terítékű banket volt. A második fogásnál Balázs Lajos megyéspüspök emelkedett szólasra és ezt mondotta többek között:

— Mindnyájunkat meglepéssel tölt el az a tudat, hogy a nagy Kossuth gyermekét, Kossuth Ferenczet (Lelkes éljenzés.) a haza élén látjuk a kormány tagjai között, hogy lángoló honszerelmével, szakszerű tudásával és bölcs mérsékletével vezesse a nemzetet a jólét és boldogság felé. De irányítsuk tekintetünket e perczben a királyi trónra is és a magyar népnél mindenkor ismert lojális ragaszkodás érzelmeivel kiáltunk egy szívvel-lélekkel: Éljen a király!

Beszélték még: Terray Gyula, Szontagh Andor, Szerényi József, Szentiványi Árpád és mások. A vendégek délután négy óraker utaztak el.

Törvényjavaslatok a koronázási jubileumról.

Budapest, május 27.

Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőház mai ülésén terjesztette elő a koronázás negyvenedik évfordulójának megünnepléséről szóló törvényjavaslatokat.

Az első javaslat „a dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József megkoronáztatása negyvenedik évfordulójának megörökítésére alkotandó művekről” teljes szövegében a következő:

1. §. A törvényhozás dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József király megkoronáztatása évfordulójának s ezáltal az alkotmány helyreállításának maradandó emlékekkel való megörökítését elhatározza, hogy a) Budapesten alkalmas munkás-kórházat létesít, b) az Erzsébet-népakadémiának népkönyvtárral egybekötött munkásotthon létesítésére a székesfőváros VIII. kerületében Szentkirályi-utca 7. sz. alatt levő női-ipariskolai épületet átengedi és ezenkívül több vidéki központon a közművelődés minden ágának a helyi viszonyokhoz alkalmazott teljesítésére kulturházak létesítését segíti elő, c) újból felépíti azt a templomot, amelyet Szent István király az ó-budai határban Árpád fejedelem emlékére ennek temetési helye fölé emelt volt, d) a zágrábi kereskedelmi muzeumot megnagyobbítja.

2. §. Az 1. szakaszban részletezett alkotásokkal járó munkálatok költségeinek fedezésére a következő hitelek engedelmzetnek: a) a munkás kórház létesítésére 2 millió korona, b) az Erzsébet-népakadémia céljaira átengedendő női-ipariskolai épület átalakítási és felszerelési költségeire 100.000 korona s a vidéki kulturházak létesítésére 500.000 korona, c) az óbudai határban emelendő templom építésének költségeire s az a körül létesítendő liget és ebben emelendő obeliszk költségeire a telek megszerzési árán fölül 600.000 korona, végre d) a zágrábi kereskedelmi muzeum megnagyobbítására 200.000 korona.

3. §. A 2. szakasz a) és d) pontjai alatt részletezett kiadások a kereskedelmi tárczában, a b) pont alattiak a vallás- és közoktatási tárczában, a c) pont alatti költségek pedig a miniszterelnökségnél a mutatkozó szükséglethez képest az illető év költségvetésében az átmeneti kiadások czíme alatt lesznek előirányzandók.

4. §. Jelen törvény kihirdetése után azonnal életbelép, és végrehajtásával a miniszterium bizonnyal meg.

A javaslat megokolásában előadja a miniszterelnök, hogy a nemzet széles rétegeiben nyilván meg az az óhaj, hogy a koronázás évfordulóját, s ezzel az alkotmány helyreállítását megünnepeljék. Ennek a kívánságnak tett most eleget a kormány, a mely azt az elvet tűzte ki, hogy az

évforduló megülvése ne zajos ünnepekkel történjék, hanem hogy a nemzet ebből az alkalomból méltó és maradandó alkotásokkal, széles társadalmi rétegek szükségleteit elégítse ki, vagy lerója a kegyelet adóját. A kormány ezért azonkívül, hogy az évforduló emlékét megörökítő verettel ellátott érme forgalomba hozatalát tervezi, Budapesten alkalmas helyen munkáskórházat épít, a melyet a legmodernebb egészségügyi követelményeknek megfelelően szerelnek föl és hogy céljának teljesen megfelelőhessen, a munkás-betegségítő pénztár kezelésébe adják. A kórház építésére szükséges telket a székesfehérvárosi közönsége ingyen engedi át.

A népművelődés előmozdítására a kormány Erzsébet népakadémia czímmel, könyvtárral ellátott munkás-otthonot és több vidéki középponton kulturházat épít. Ezek az alkotások is a munkások érdekeit szolgálják, mert módot nyújtanak nekik a művelődésre s ezzel anyagi boldogulásukat is elősegítik. Mivel Árpád fejedelem halálának ezredik évfordulója szintén erre az évre esik és mivel a honlapító szobrák felállításával már is történt gondoskodás, király és nemzet legmegfelelőbbben azzal róná le a kegyelet adóját, ha királyunk megkoronázásának évfordulóján elhatározná, az Alba Ecclesiának (Fehér egyháznak) újra való felépítését. A templom környezetét ligetté alakítják át és oda obeiszket állítanak.

Allami összetartozandóságuk végül kívánatossá teszi, hogy ebből az alkalomból Horvát-Szlavonországok területén is legyen valamely maradandó alkotás. Ezért az ott felmerült kívánság szerint a zágrábi kereskedelmi muzeum megnagyobbítására 200.000 koronát fordítanak.

A két másik törvényjavaslat százkoronás arany- és ötkoronás ezüst pénzek veretéséről szól, amely új pénzek köirata fog emlékeztetni a koronázás évfordulójára.

A törvényjavaslat, amely az új pénzek veretéséről intézkedik, így hangzik:

1. §. Az 1892. évi XVII. törvénycikk 4. §-a értelmében verendő husz- és tizkoronás arany értékermeken kívül még százkoronás arany értékermék is verendők. Egy kilogramm ötvözött aranyból 29:52 százkoronás, tehát egy kilogramm finom aranyból 32:8 százkoronás aranyérmé veretik. A százkoronásnak nyers sulya eszerint 33:8753387 gramm, finom sulya pedig 30:4878048 gramm lesz. Amennyiben az egyes érménél teljes pontosság nem érhető el, oly eltérés fölfelé, vagy lefelé meg van engedve, amely egy a sulyban, mint a finomságban egy ezredrészt nem halad meg. A százkoronás átmérője 37 milliméter lesz, forgalmi sulya pedig 33:8 grammal állapítatik meg. A százkoronásoknak magánosok számlájára való veretésére nézve megállapítandó veredij a huszkoronások veretésére nézve érvényes százalékos veredij meghaladhatja. Minden egyéb tekintetben a koronaérték megállapításáról szóló 1892. évi XVII. törvénycikknek az arany értékermékre vonatkozó rendelkezései a százkoronás arany értékermékre is megfelelően alkalmazandók.

2. §. A jelen törvény hatálybaléptétől 1908. évi június 8-ig terjedő idő alatt veretésre kerülő százkoronások képlapjára 6 felsége mellképe jő az 1892. évi XVII. törvénycikk 5. §-ában foglalt köirattal, valamint a veretés évszáma; a hátlapra jő 6 felségének megkoronáztatását ábrázoló csoportozat ezzel a köirattal: „Megkoronáztatásának negyvenedik évfordulójára“ és folytatólag 1867—1907 évszámok; a rajz alá az értékjelzés: „100 korona“. Karimájok sima és rajta mélyített betűkkel e szavak lesznek: „Bizalmam az ősi erényben“. A lapok pereme emelkedett és sima s azon belül gyöngyör vonul körül. A fentebb megállapított időtartamon túl veretésre kerülő százkoronások külalakja tekintetében az előző §. határozatai irányadók.

3. §. Az 1899. évi XXXII. t.-cikk alapján vert 19,200.000 K ötkoronás ezüst-érmén felül további 19,200.000 K ötkoronás ezüst-érme verendő. A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy ezekből az érmékből 1,500.000 K ötkoronás ezüst érmét az 1908. évi június hó 8-áig terjedő idő alatt kibocsátandó százkoronás arany értékermékre nézve a 2. §-ban megállapított hasonló külső kiállításal verethessen. Egyebekben az 1899. évi XXXII. törvénycikk határozatai ezekre az ezüst-érmékre is változatlanul érvényesek.

4. §. Jelen törvény kihirdetése napján lép életbe; az 1892. évi XVIII. törvénycikkkel az ország törvényei közé iktatott, az érme- és pénzrendszerre vonatkozó szerződés hatályának tartama alatt azonban csak amellett a feltételt mellől léptethető életbe, ha a százkoronás arany értékermék veretésére és az ötkoronás ezüstérmék további veretésére iránt a magyar szent korona országainak kormánya a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormányával megfelelő szerződést köt. A törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

A második törvényjavaslat szerint, amely a magyar szent korona országainak kormánya és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormánya között az érme- és pénzrendszerre vonatkozó szerződést kiegészítő újabb pótszerződésről szól, felhatalmaztatik a kormány, hogy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormányával az érme- és pénzrendszerre vonatkozó szerződést kiegészítő következő pótszerződést köthesse.

I. Cikk. A husz- és tizkoronás arany értékerméken felül százkoronás arany értékermék is verendők. Egy kilogramm ötvözött aranyból 29:52 százkoronás, tehát egy kilogramm finom aranyból 32:8 százkoronás aranyérmé veretik. A százkoronásnak nyers sulya eszerint 33:8753387 gramm, finom sulya pedig 30:4878048 gramm lesz. Amennyiben az egyes érménél teljes pontosság nem érhető el, oly eltérés fölfelé vagy lefelé meg van engedve, amely egy a sulyban, mint a finomságban egy ezredrészt nem halad meg. Az érme átmérője 37 milliméter. A százkoronás forgalmi sulya 33:8 grammal állapítatik meg. A százkoronásoknak magánosok számlájára való veretésére nézve megállapítandó veredij a huszkoronások veretésére érvényes százalékos veredij legmagasabb mértékét meghaladhatja. Egyebekben az érme- és pénzrendszerre vonatkozó szerződésnek az arany értékérmékre is megfelelően alkalmazandók.

II. cikk. A már vert 64,000.000 K ötkoronás ezüst érmén felül, ezekből az érmékből mindkét államban további 64,000.000 K öt K-nás ezüstérme verendő, amely összegből a magyar szent korona országaira 19,200.000 K, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokra pedig 44,800.000 K esik. Az ötkoronások előbb említett kontingensének veretésére céljából a két pénzügyminiszter az Osztrák-Magyar-Banktól az ellenértéknek törvényes fizetési eszközökben való lefizetése mellett együtt 64,000.000 K ezüst egyforintost fog átvenni és pedig a m. kir. pénzügyminiszter 19,200.000 K-t, a cs. kir. pénzügyminiszter 44,800.000 K-t. Az érme és pénzrendszerre vonatkozó szerződést kiegészítő és ötkoronás ezüst érmék veretésére tárgyában kötött pótszerződés határozatai egyebekben az ötkoronás ezüst érmék fölemelt kontingensére is változatlanul érvényesek.

Képviselő és kerület.

— Thaly Kálmán ünneplése. —

Budapest, 1907. május 27.

Thaly Kálmán huszonöt év óta képviseli Debreczen egyik kerületét az országgyűlés képviselőházában. Ezt a nevezetes dátumot megünnepelte a kerület és a képviselő.

Thaly még szombaton este érkezett meg Debreczenbe. Másnap délelőtt a város törvényhatósági bizottsága Veszprémy Zoltán főispán elnöklése mellett diszközgyűlést tartott, melyen Vecsey Imre főjegyző száznál több bizottsági tag aláírásával ellátott indítványt terjesztett be 40.000 korona összegű, Thaly Kálmán-ösztöndij alapítvány létesítése iránt. Az alapítvány kamatai a Debreczenben felállítandó református egyetem négy fakultásának kiváló hallgatói között osztandók szét.

Az indítványt a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadta, egyuttal kimondotta, hogy Thaly iránti tiszteletből és érdemeire való tekintettel a Bethlen- és Rákóczi-utcák közötti Kasza-utcát, a város egyik legszebb és legmodernebb utcáját örök időkre Thaly Kálmán-utczának nevezzék el.

Ezután Szabó Kálmán vezetése alatt küldöttség hívta meg Thaly Kálmánt a közgyűlésre.

Az üdvözlő beszédre Thaly Kálmán ezt válaszolta;

— Magyar tudósnak, magyar politikusnak szebb jutalma nem lehet, mint a mindenkor oltahatatlan hazafiságot tanúsított törvényhatóságok részéről öt évi megtiszteltetés. Mert ha minden országban áll az, hogy a fejedelmek által adott csillogó kitüntetések elnyésznek a polgári szeretet által nyújtott babérok előtt, százaszorosan áll ez Magyarországon. Négy százéves történelmünk megdönthetetlen tényként bizonyítja, hogy ez a nemzet sok keserűség kiállítására volt predesztinálva és sajnos, legtöbbször és legtöbbet onnan szenvedett, ahonnan boldogulását kellett volna várnia; e nemzet nem hagyta el magát a legnehezebb időkben sem, sőt olyan gőczpontját alkotta a nemzeti kulturának, a nemzeti erőnek, a magyar szellemnek, mint Debreczen városa, melynek 300 év óta fennálló híres kollégiuma büszkesége nemcsak a városnak, de az egész országnak is.

Huszonöt évvel ezelőtt, mikor első programmbeszédemet mondottam, jól tudtam, hogy nyitászívű, egyenes, becsületes kálvinista néphez szólok. Magam is törzsoőkös kálvinista családból származom és biztam benne, egyformák lévén, megfogjuk egymást érteni. E 25 év története bizonyítja, hogy ebben nem csalódtam. De talán szabad hinned, hogy Debreczen sem csalódtott bennem. Életem céljául tűztem ki, hogy Rákóczi, akit az elhívtányult nemzedék gyalázatos törvénynyel bélyegezett meg, akinek homlokát aulikus kormány, fizetett bérenczollak osztrák sárral szennyezték be, oly piedesztálra emeljük, amely magasan ma áll előttünk.

Fogadja Debreczen város közönsége legforróbb hálámát ama ritka és szép jutalmakért, amelyekben engem részesített ma közgyűlésén. Biztosít ez engem arról, hogy legalább gyalázatot nem hoztam erre a városra, (éljenzs.) amelybe éltem delén léptem először és ahol most megöszült föl, mint törődött öreg ember állok önök elé. Szavakba nem foglalható hálámnak és köszönetemnek adok jelét, amidőn legmélyebb hódolatomat teszem le a tisztelt közgyűlés színe elé.

A perczekig tartó éljenzs és taps elhangzása után Márton Imre, a függetlenségi párt elnöke indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy az elmondott beszédek jegyzőkönyvbe szóról-szóra felvétesse, a jegyzőkönyv kinyomattassék és a társörvényhatóságoknak megküldessék.

(A lakoma.)

Délután félkettőkor hatszázteritékű banket volt Thaly Kálmán tiszteletére. Az ünneplés mai, második napján a Főiskolai Magyar Irodalmi Társaság diszülésén Thaly Kálmánnak diszelnöki oklevelet nyújtottak át. Délután a függetlenségi kör tartott diszülést saját helyiségében, melyen az üdvözlő beszédet Márton Imre, Nagy János és Jeney Miklós mondtak.

(A függetlenségi párt ünneplése.)

A debreczeni függetlenségi párt saját helyiségében ma délután ünnepelte Thalyt. Nagy János korelnök viharos éljenzs közt fogadta az ünneplést, majd Márton Imre pártelnök mondtott szép beszédet, méltatva Thalyt, mint a ki 25 éven keresztül tántorithatallan előharczosa volt a politikai függetlenség eszméjének s mint a kinek történetiről működése messze századokra kiható irodalomtörténeti jelentőséggel bír. Thaly Kálmán válaszában megköszönte az ünneplést és kijelentette, hogy Rákóczi Ferencz volt utolsó nemzeti fejedelmünk, Hiszi, reméli, hogy az uralkodóház tagjai be fogják látni, hogy a dinasztia ereje a magyarságban rejlik s a dinasztia minden tagja idővel magyarrá lesz. A debreczeni ünneplést élete legszebb két napjának tartja s abból fog erőt meríteni jövőndő működésére. Ezután választói nevében Jeney Miklós rendőrkapitány, a függetlenségi párt jegyzője üdvözölte Thaly Kálmánt hatásos beszédében, majd Papp Elek, Thaly László Thaly Kálmán testvére, Justh János, Szabó Kálmán képviselők mondtak lelkesítő beszédeket. Végül felolvasták Tóth János államtitkár és Bakonyi Samu üdvözlőtáviratát. Utóbbi súlyos betegségére való tekintettel nem vett részt Thaly Kálmán kétnapos debreczeni ünneplésében. Thaly a hajduböszörményi Boesckay-ünnepig Debreczenben marad.

KÜLFÖLD.

A politikai helyzet Ausztriában. A galicziai választókerületekben még mindig nem ért véget a választás. A küzdelem rendkívül izgalmas s lengyelek s rutének valósággal élethalál harczt folytatnak egymás ellen. Vojeszlov városban a rutének meggyilkoltak egy rutén választót, mert a lengyel jelöltre szavazott. A százhat galicziai mandátum közül eddig csak hatvankettőt intéztek el véglegesen s negyvennégy kerületben pótválasztás lesz. Ezeket a pótválasztásokat május 28-ára, 31-ére s s június 4-ére és 7-ére tűzték ki. Az osztrák választások eredménye miatt bizonyos körökben már nagy az aggodalom. Beck báró is kényelmetlennek érzi a sok szocialistát, az udvar is. De legeslegkényelmetlenebbül a katonai vezetőség féskelődik, mert a hadügyi budgetet és a lét-

számemeléseket féltik a 82 szociáldemokratától. Schönauich közös hadügyminiszter és Konrad vezérkari főnök állítólag máris bejelentették a királynak, hogy a választások eredményével nincsenek megelégedve. Szemrehányást tesznek Becknek amiatt, hogy nem vezette kellő erélyvel a választásokat, melyek egészen másként végződhetek volna. Beck, természetesen, igyekszik tisztázni magát s egyszeres megígérte, hogy már a legközelebb megkezdje a tárgyalást a szociálisták vezérével, hogy megismerje álláspontjukat a hadügyi költségvetések dolgában s kapacitálja őket a költségek, sőt a fölemelt létszám minél előbb való megszavazására. Egy bécsi hír szerint az urak háza elnökvé ismét Windischgrätz herceget, első alelnökvé pedig herceg Schönburgot fogja a király kinevezni. Herceg Auersperg helyébe, akit megválasztottak a képviselőházba, herceg Fürstenberg Miksa Egon lesz a második alelnök.

Prágából jelenti tudósítónk: a Prager Tagblatt meginterviewoltta Prade minisztert, aki most Karlsbadban gyógytatja magát. — Prade azt mondta, hogy a trónbeszéd a kiegyezésről is tartalmazni fog egy passzust, amelynek terjedelme a kiegyezés tárgyalások akkori állásától fog függni. Az új reichsrath négy alelnököt fog választani és a jegyzők, ugyszintén a rendezők számát is szaporítani fogják, mert a képviselők száma is nagyobb. Azt is mondta Prade, hogy a kormány már a második ülésén törvényjavaslatot fog benyújtani a költségvetési provizóriumról és jubileumi érmek veréséről.

Véres választás Galiciában. Az osztrák választások izgalmaiba most szomorú eredménnyel szól bele a galiczi Horuckó községben megejtett képviselőválasztás. A szavazás lázában felizgatott parasztság és csendőrök között összeütközés történt, ami négy ember halálát okozta. A véres esetről következő jelentéseket kaptuk:

A szavazatok összeszámlálása után Skobielski lelkész kihirdette az eredményt, mely szerint a leadott 687 szavazatból az ó-rutének jelöltjére, Dawydjak lelkészre 573, az ifju-rutének jelöltjére, dr. Olesnickire 72 és gróf Skarbec lengyel földbirtokosra 42 szavazat esett. Az eredmény kihirdetése leirhatatlan izgatottságot keltett a parasztság soraiban.

Skobielski páttert a választási számadatok meghamisításával vádolták, mert szerintük Dawydjakra ezernél többen szavaztak le; viharosan követelték, hogy adják ki nekik a szavazólapokat és a választási jegyzőkönyvet. A választás elnöke hiába jelentette ki ismételtelen, hogy Horuckóban összesen sem szavaztak le ezen, a több száz főnyi rutén parasztság erőszakkal akart behatolni a választási helyiségbe, a választás megismétlését követelte és a bizottságot megfenyegette, hogy darabokra szakgatják. A lázongás hírére négy csendőr érkezett a választási helyre, itt azonban a tömeg úgy öket, mint a szavazatszedő küldöttséget közöpporral fogadta, melynek folyamán három csendőr megsérült, a ház összes ablakait betörték és a lámpákat kioltották. A csendőrség vezetője látva, hogy minden csendesítési kísérlet hiábavaló, sortűzet adatott a levegőbe, a tömeg azonban most sem tágitott. A második sortűzet azonban már a tömegre intézték s ennek következtében három paraszt és egy parasztasszony meghalt, kilencz egyén pedig súlyos sérüléseket szenvedett. Erre a komoly fordulatra most már oszlani kezdtek és a könnyen megsebesülteket magukkal vitték. Az agyonlőtt parasztokat vasárnap délután temették el és minthogy a parasztság rendkívül fenyegető magatartást tanúsított, a hatóság huszonöt csendőrt és két lovasszázadot rendelt ki a nyugalom helyreállítására. Az egész nyugtalanságot az ó-rutének és az ifju-rutének elkeseredett elleneskedése okozta, melynek folyamán Skobielski lelkészt az izgatók azzal gyanúsították, hogy Dawydjak szavazatait az ifju-rutének érdekében elikkasztja.

Bányászsztrájk Transzvában. Transzvában a bányászsztrájk most már a Robinson-bánya kivételével az összes bányákra kiterjed. A sztrájkolók tegnap ülést tartottak, amelyen a vezetőség felszólította a munkásokat, ne zavarják semmiképpen sem a rendet. Rodepeit mellett a múlt éjjel merényletet követtek el egy tehervonat ellen; dinamittöltéssel a vonat kisiklását akarták előidézni. A merénylet azonban meghiúsult.

A spanyol liberális képviselők sztrájkja. A spanyol liberális képviselők hivatalosan közölték,

hogy nem vesznek részt a parlamenti tárgyalásokon. Montero Rios, a liberálisok tulajdonképeni vezére, mert Moret csak névleg az, a szenátusi választások alapján tiltakozást jelentett be a kormányról, mert Manza miniszterelnök egy csomó liberális politikusnak szenátusi jelöltségét megakarta akadályozni, hogy ily módon magának többséget biztosítson.

XIII. Leó pápáról. X. Pius pápáról nemrég ismét megjelent egy könyv, még pedig Ignis ardens címmel, mely X. Pius pápáról intimításokat közöl, de azért XIII. Leóról is nagyon sok politikai megjegyzést tesz. Így például azt mondja a könyv, hogy XIII. Leó azt hitte, a Franciaországgal kötött szerződése hosszú időre biztosította a pápaság sorát. XIII. Leó azonban, úgy látszik, helytelenül ítélte meg a helyzetet, mikor azt hitte, hogy a francia köztársasági elnökök azt ambícióználják, hogy a régi Bourbon királyok klerikális politikáját a „legkatolikusabb uralkodók tradícióit” folytassák. XIII. Leó pápa abban is hibázott, hogy mindent a pápa világi hatalmának szempontjából ítél meg, s azért majdnem kivétel nélkül intransigens ópapokat nevezett ki kardinálisokká. Nem vette észre, hogy a Dreyfus-per ugyanaz volt a francia klerikalizmus számára, mint volt utóbb az orosz-japán háború Oroszország számára. Nem vette észre Olaszországnak és Franciaországnak egymáshoz való közeledését és megsértette Angliát azzal, hogy a burok pártját fogta, hogy még az angol katolikusokat is elkedvetlenítette. Portugáliában nem akadályozhatta meg az antiklerikális mozgalmat és Spanyolországban is elvesztette a lábait alatt a talajt. Az olasz katolikusokat pedig a vatikán ellen fordította Rampolla azzal, hogy ellenséges magatartást tanúsított az olasz uralkodóházzal szemben. XIII. Leó pápa alatt a vatikán pénzügyei is nagyon megromlottak. IX. Pius pápa feltöltött magától maga után s a vatikán évi kilencz millió volt a jövedelme. XIII. Leó alatt azonban a vatikán pénze örületes spekulációkban tékozlott el. Mikor Leó pápa elismerte a francia köztársaságot, egyszerre három millió péterfillért vesztett el évente. Annyira csappant a vatikán jövedelme, hogy 1902-ben már csak három és fél millió volt.

A vasutasok pragmatikája.

— Az igazságügyi bizottság ülése. —

Budapest, 1907. május 27.

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután 4 órakor Holló Lajos elnöke mellett ülést tartott, a melyen az államvasuti alkalmazottak vasuti szolgálati rendtartásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta folytatólágon. Az ülésen résztvettek: Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, Günther Antal igazságügyminiszter, Szerényi József államtitkár, Stetina József és Neugebauer Viktor miniszteri tanácsosok.

A 31. §-nál Batthyány Tivadar indítványozta, hogy az „alkalmazott” után ez tétessék: „ugy a főlebbvaló, mint az alárendelt.” Günther Antal igazságügyminiszter javaslatára Batthyány Tivadar javaslatát aként fogadtatott el, hogy az alkalmazott szó után (1. és 2. §) szurassék be. Bernáth Béla és Nagy Sándor kifogásolják, hogy a hivatalvesztésre ítélt családtagjai is elvesztik végellátási igényeiket. Szerényi József államtitkár magyarzó felszólalása után a bizottság az eredeti szöveget stiláris módosítással fogadta el.

A 32. §-t Sággy Gyula, Bizony Ákos, Gál Sándor felszólalásai és Szerényi József felvilágosításai után némi módosítással elfogadta.

A 33. §-t, mely a sztrájkról szól, Jankovich Marcell előadó enyhíteni kívánja. Szerényi József államtitkár kijelenti, hogy minden olyan módosításhoz hozzájárul, amely a javaslat alapelveivel nincs ellentétben, olyanhoz azonban, amely ellentétben áll, hozzá nem járulhat. Gróf Batthyány Tivadar indítványozza, hogy fegyelmi oknak tekintessék az is, ha valakit valamely egyesületbe való belépésre rákényszerítenek. Holló Lajos pártolja Batthyány indítványát, mert a folytonos terrornak véget kell vetni. A sztrájkparagrafus enyhítését kéri. Szász Zsombor: A sztrájknak szociológiai szempontból megvan a jogalapja, s ő ebből a szempontból a sztrájkparagrafus ellen van. Visontai Soma: Az izgatás és bujtogatás meghatározása tekintetében nagyon messze megy a javaslat, sokkal messzebb, mint a

büntetőtörvénykönyv. Szerényi József államtitkár: A közérdek szempontjából a sztrájkot a vasutnál kodifikálni nem lehet, mert ez anarchiára vezetne. O rendet és biztonságot akar a vasutakon, ezt pedig szigorú fejelem nélkül biztosítani nem lehet. Batthyány és Holló indítványához hozzájárul. Ajánlja az eredeti szöveget elfogadásra. Holló Lajos, Günther Antal, Kossuth Ferencz és Bizony Ákos felszólalásai után a sztrájkparagrafust kisebb enyhítő módosításokkal elfogadták.

Visontai Soma: Az alkalmazott, ha felvétele óta legalább 10 év eltelt és ezen idő alatt szolgálatát kifogástalanul teljesítette, a negyedik §-ban előírt valamely kellék hiánya vagy az ott felsorolt valamely akadályozó feltétel fennforgása miatt szolgálatából el nem bocsátható.

Szerényi államtitkár hozzájárul a módosításához.

Gróf Batthyány Tivadar a 35. §-nál utalva arra, hogy a kereskedelmi miniszteriumban tartott ankét elé terjesztett pragmatika-tervezetben már tervezve volt, indítványozza, hogy a fegyelmi tanács tagjai ugyancsak választassanak, indítványozza továbbá, hogy a m. kir. államvasuti alkalmazottak azon esetben, ha a hivatalvesztés szöveggel mondatott ki, a m. kir. közigazgatási bíróságnál panaszszal élhessenek. Megjegyzi, hogy a közigazgatási bírósághoz való felebbezés az állami tisztviselők pragmatikájába ugys okvetlenül fel lesz veendő. Sággy Gyula hozzájárul Batthyány indítványához.

Holló Lajos: A tisztviselőknek meg kell adni a bírói védelmet. Szerényi József államtitkár: Holló és Batthyány indítványához nem járulhat hozzá. Ahhoz hozzájárul, hogy ugyanis esetleg a fegyelmi tanács egyik felét az igazgatóság, másik felét, az elnököt, a kereskedelmi miniszter nevezze ki. Günther Antal igazságügyminiszter: Óvakodni kell attól, hogy a közigazgatási bíróság elé olyan ügyeket vigyünk, amelyek oda nem tartoznak. A fegyelmi bíróság kollegiális bíróság, amelynek ítéleteiben így természetesen meg lehet bízni. Óvakodni kell azért is, mert ha kimondanók, hogy a fegyelmi ügyek a közigazgatási bíróság elé utalhatók felebbezés következtében, akkor a vasutasok teljesen közhivatalnoki minőséggel ruháztatnának fel, amit eddig csak a büntetőjog szempontjából mondtunk ki e javaslatban. Holló Lajos védi álláspontját és ragaszkodik a bírói védelemhez. Kossuth Ferencz és Szerényi József hangsúlyozzák, hogy a javaslat a magánjogi igényeket nem érinti. Bernáth Béla és Csizmazia Endre csatlakoznak Holló felfogásához. Kossuth Ferencz ahhoz hozzájárul, hogy a fegyelmi bíróság lehetőleg függetlenítessék. Simonyi-Semadam Sándor kifejti, hogy a vasuti tisztviselő mint vállalati alkalmazott ugyanazon elbírálás alá esik, mint bármely más vállalati tisztviselő. A felek közötti szerződés mérvadó a szolgálati viszony megszüntetése kérdésében. Joga van a szolgálatadónak az előre megállapított feltételek bekövetkezése esetén a szolgálati viszonyt megszüntetni. Ha ez megtörtént és az elbocsátott alkalmazott ezt sérelmesnek vagy jogellenesnek találja, akkor a rendes bírósághoz fordul, ahol elbírálják, hogy fennforog-e az az eset, mely szerződése szerint a szolgálati viszony megszüntetésére az szolgálatot okot. Tehát ha fegyelmi elbocsátatik a vasuti alkalmazott, jogában kell, hogy álljon, hogy ő a rendes bírósághoz forduljon magánjogi igényeinek megállapítása végett. Ezzel nem változtatik meg a fegyelmi határozat, de ha törvényes ok nélkül bocsátották el, akkor magánjogi igényeit a bíró megítéli neki. Kossuth Ferencz kijelenti, hogy ilyen irányú pótláshoz hozzájárul. (Lelkes éljenzés.) Holló Lajos elnök indítványára a bizottság e szerzett nagy garanciáért köszönetet szavazott Kossuthnak. (Eljenzés.) Holló Lajos és Günther Antal végeztek a szövegezt, mely így szól: „Ha valamely alkalmazott elbocsátása törvényellenesen történt, az elbocsátott alkalmazott magánjogi igényeit a rendes bíróság útján érvényesítheti. Holló Lajos és Batthyány Tivadar erre kijelentik, hogy többi módosításaikat visszavonják.

A 39. §-nál Sággy Gyula az ügyvédi képviselet megengedését indítványozza. Visontai Soma csatlakozik Sággy javaslatához. Batthyány Tivadar kéri, hogy védőnek bármely alkalmazott, tekintet nélkül szolgálati helyére, legyen választható. Simonyi-Semadam Sándor az kéri, hogy legalább súlyos esetekben legyen megengedve az ügyvédi képviselet. Holló Lajos ugyanilyen állásponton volt. A bizottság Kossuth Ferencz, Günther Antal, Markhot Aladár, Szerényi József, Pescha Miklós, Moskovics István és Nagy Sándor felszólalásai után a kérdést függőben hagyta.

A következő ülés holnap délután lesz.

A sajtóankét.

Budapest, május 27.

A sajtójog reformjának megalkotása végett összehívott szakértekezlet ma délután öt óraker az országház delegációs termében Tóry Gusztáv államtitkár elnöke alatt folytatódólagos ülést tartott.

Edvi-Jllés Károly rektifikálja a felelősség kérdésében előadott álláspontját.

Ezután áttér az értekezlet a negyedik pont tárgyalására, mely a következőképpen szól: „Nem kellene-e a törvényben újabb sajtóvétségeket megállapítani és egyes sajtóvétségek büntetését szigorítani?”

Seffer László hiányosnak tartja a büntetőtörvénykönyvnek az izgatásra vonatkozó szakaszát annyiban, hogy az nem ismeri a magyar nemzet elleni izgatás fogalmát, csak a nemzetiségek elleni izgatást bünteti. Nem kívánja a büntetések szigorítását.

Szemecz Emil nem fűz sok reményt a büntetések szigorításához, azonban úgy látja, hogy az újságok legnagyobb részéből kivészett az igazságra való törekvés és ezért indttványozza, állapítsák meg külön sajtódeliktumként az, hogyha valamely újság személyről tudatosan valótlanosságot állít, még ha az esetleg nem is becsületsértés vagy rágalmazás.

Csiklay Lajos az Országos Pázmány Egyesület nevében kéri, hogy a vallás elleni vétségek és kihágásokról szóló törvényes intézkedések hatályosabbakká tessenek.

Kégl Imre büntetni kívánja a hatóságok és ezek közegei ellen irányuló durva bántalmakat és becsümléseket, továbbá a magyar államnak és nemzetnek becsümlését még az esetben is, hogyha ezek a cselekmények nem felelnek meg a becsümlésértés és rágalmazás, illetve az izgatás tényálladéknak.

Szabados Sándor az eddig felszólaltak hallgatásából azt következteti, hogy egyikük sem tartja szükségesnek a sztrájk jogát büncselekményé átváltoztatni. Szerinte igen sajátságos, hogy ma a kormány, amely az általános választói jogot programjába foglalta, a kriminalitás körében akar védekezni a politikai tömegsztrájk ellen, amelyet a szocialdemokrata pártgyűlések tisztán az esetben mondottak ki szükségesnek, ha az általános választójog megvalósítására más mód nincsen. Teljesen feleslegesnek és céltalannak tartja a büntetések szigorítását.

Zsitvay Leó óvatosságot ajánl sajtóvétségek megállapításánál, mert mindazok a deliktumok, amelyek sajtó útján elkövethetők, elkövethetők szóval, gyülekezeten is, de különben is nem egy részleges sajtótörvény keretébe, hanem az általános büntetőtörvénykönyv revíziójának keretébe tartozhatnak csak, egy egész tömeg, egy ily deliktumnak konstruálása.

Turi Béla az izgatás, magánbecsület és erkölcsi rend megsértésének büntetését enyhének találja.

Tarnai János lehetetlennek is, de veszélyesnek is tartja a becsületsértés szabatos definícióját. A kor felfogása szerint változik az, hogy mit tartunk becsületsértésnek.

Következik az ötödik pont: Nem kellene-e a sajtóvétségekkel okozott erkölcsi és anyagi kár megtérítéséről, valamint a helyreigazítás kötelezettségéről rendelkezni?

Szabados Sándor szerint a helyreigazító nyilatkozat közlése a sajtószabadság lényegéhez tartozik, mert a sajtónak támadó szabadságával szemben biztosítja a megtámadottnak védekező szabadságát.

Seffer László ellenzi a kártérítés behozatalát a sajtóvétségeknél, amikor még jogrendszerünk sem ismeri azt.

Dr. Balogh Arnold a becsületsértővel szemben nagyon enyhének tartja a megtorlást. Eminens fontosságú kérdés a helyreigazítás és a kártérítés. A helyreigazítás tekintetében osztja Szabados felfogását, a kártérítést illetően azonban ellenkező véleményen van Sefferrel.

Következik a hatodik pont: nem volna-e szükséges a sajtóügyekben az esküdtbírók hatáskörébe és illetékességére vonatkozó szabályokat módosítani és a sajtóügyekben ítélkező esküdtkektől az eddiginél magasabb minősítést kívánni?

Seffer László kéri az esküdtbírók hatáskörének kiterjesztését azokra a rágalmazási és becsümlésértési esetekre, amelyekben a valódiság bizonyítását a törvény kizárja. Hangoztatja annak szükségességét, hogy az esküdtkeket a sajtó útján való terrorizálástól megóvják.

Szabados Sándor az esküdtképeseknek mindazokra való kiterjesztését óhajtja, akik az új — az általános választói jogot megvalósító — választórendszer alapján a választók listájába bekerülnek,

Szemecz Emil jobbnak tartja a szakbíróskágot mint az esküdttszéket.

Zsitvay Leó: A bizonyítás kérdése tényleg nincsen kellőleg szabályozva a perrendtartásban. Bele kellene tenni a perrendtartásba, hogy a vádtanács az a fórum, amely utóljára állapítja meg, hogy mit szabad bizonyítani és mivel szabad bizonyítani.

Következik a hetedik pont: szükséges-e módosítani a sajtótermékek előzetes lefoglalására fennálló szabályokat s ha igen, mily irányban?

Seffer László: Ezt a kérdést az általános vita már kimerítette, egy megjegyzése azonban mégis van. A lefoglalt, de aztán felmentett sajtótermékeknek negyvennyolc óra alatt való visszaadására a törvény kétszáz forint pénzbírság terhe mellett kötelezi a vizsgálóbíró. Most azonban az iratok a főtárgyalás után a főtárgyalási elnök rendelkezése alatt állanak s öt a gyors visszaadásra nem kötelezi a törvény. Ezen segíteni kell.

Zsitvay Leó elismeri, hogy ez így van.

Következik a nyolcadik pont: a sajtó-eljárás gyorsítása szempontjából mily intézkedésekre volna szükség?

Tarnai János a kötelező vizsgálat megszüntetését ajánlja, mert ez gyorsítaná szerinte az eljárást.

Zsitvay Leó nem látja ebben az eljárás gyorsítását, sőt ellenkezőleg, miért is ellenzi a kötelező vizsgálat megszüntetését.

Következik a javaslat kilencedik pontja: a sajtójog reformjának még milyen kérdésekre kellene kiterjeszkednie?

Seffer László ennek a kérdésnek a jövő ülésre való halasztását kéri, nehogy megfosztassanak szólási joguktól azok, akik nem számoltak a vita mai befejezésével.

Az értekezlet az elhalasztást nem kívánván, **Seffer** László a sajtószabadság védelmére büntető intézkedést kért egyrészt a közhivatalnokok ellen, akik bírói végzés nélkül a sajtó ellen fellépnek. Büntessék ezt mint minősített hivatali visszaélés vétségét vagy büntetést. Büntető intézkedést kér továbbá a szedők cenzurája ellen. Ezt ugyan ma már a szakszervezetük is tiltja, de a sajtószabadságnak törvényes garanciára van szüksége.

Tóry Gusztáv államtitkár, elnök: Van szerencsém a vitát bezárni és az igazságügyminiszter nevében őszinte köszönetemnek adni kifejezést azon meleg ügyszeretettel és legnagyobb szakszerűséggel nyilvánított véleményekért, amelyekkel a szaktanácskozmány az igazságügyminisztériumot azon törekvésben támogatni szives volt, hogy a sajtóreform terén üdvös eredményt értesen el. A szolgáltatott igazán értékes adatokat a legnagyobb pontossággal és beható mértékben fogja az igazságügyi kormány mérlegelni és az igazságügyi kormány megbízásából van szerencsém tisztelettel kijelenteni, hogy amennyiben a sajtóreform a mostani kormány és a mai politikai viszonyok közt nyerne megoldást, az kétségkívül olyan sajtótörvény lesz, amely a sajtószabadság minden igazi barátjának meglegedésével fog találkozni. Van szerencsém megegyezően az igazságügyminiszter ur nevében az igazságügyi kormány legmelegebb köszönetét tolmácsolni.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után a sajtó-ankét véget ért.

Beruházások az állami vasgyáraknál.

Budapest, május 27.

Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőház mai ülésén törvényjavaslatot terjesztett be az állami vasgyárak beruházási költségeinek fedezéséről. A javaslat így hangzik:

1. §. Felhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy az állami vasgyárak kibővítésére és felszerelésének kiegészítésére 15.634.000 koronát igénybe vehessen.

2. §. Az 1. §-ban említett munkálatok végrehajtásánál felmerülő kiadások a pénztári készletekből fedezendők és az állami zárszámadásban az állami vasgyárak beruházásai között elszámolandók.

3. §. Jelen törvény kihirdetése napján lép életbe, végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

Az indokolás szerint a vas- és gépipar terén körülbelül egy év óta mutatkozott lendület folytán az állami gyárak ez idő szerinti foglalkoztatása termelőképeségük határát nemcsak elérte, hanem megrendeléseik annyira szaporodtak, hogy újabb megrendeléseket már csak a feleket ki nem elégítő, igen hosszú szállítási határidők kikötése mellett fogadhatnak el, vagy azok nagy részét visszautasítani kénytelenek. Elsősorban áll ez a külföldi megrendelésekre nézve s legutóbb is Bulgáriából, Romániából, Olaszországból és Francia-

országból jelentékenyebb mozdony-megrendelések iránti tudakozódásokra és pályázati felhívásokra a gyárak vagy egyenesen visszautasítólag válaszolnak, vagy elfogadhatlanul hosszú szállítási határidők miatt estek el az illető üzletektől. Ha a gyárak e kényszerű eljárása nem módosulhatna, attól kellene tartani, hogy az évek hosszú sorára kiterjedő fáradsággal létesített kivitelük, amelynek értéke 1906-ban már kerekén a 8 és félmillió koronát elérte, visszafejldik, a nehezen megnyert külföldi összeköttetések megszakadnak s az azokra fordított áldozatok elértéktelenednek.

Két szempont irányadó ennél a berendezésnél, először, hogy a gyárak termelőképeségét fokozzák, másodsor, hogy a termelést olcsóbbá tegyék s annak minőségét megjavítsák.

Az első szempont, a termelés fokozása tekintetében csak addig a határig óhajtának elmenni, hogy a budapesti gépgyár mozdony- és gazdasági osztályaiban nappali munkával állíthassák elő azt, amit ma éjjel-nappal termelnek. A többi gyárak berendezéseinek kiegészítése, jelestül a diósgyőri, vajdahunyadi és zólyombrezói gyárak termelőképeségének fokozása lényegében csak annyira terjedne, hogy amennyiben a budapesti gépgyár nyersanyagokkal innen láttatik el, a gépgyár fokozódó szükségletének megfelelni képesek legyenek.

Az állami vasgyárak fejlesztését a munkásképzés szempontjai is indokoltá teszik.

A beruházási hitel összege 15.634.000 korona, melyből az 1907. év hátralevő részében és az 1908. évben 5.630.000 K-t, az 1909. évben 5.680.000 K-t, az 1910. évben 4.324.000 K-t szándékoznak igénybe venni. Az egész összegből a m. kir. államvasutak gépgyára Budapesten 3.564.000 K, a diósgyőri m. kir. vas- és acélgépgyár 5.728.000 K, a vajdahunyadi m. kir. vasgyár 1.785.000 K, a zólyombrezói m. kir. vasgyár 2.457.000 K és végül az összes gyárak előre nem részletezhető kisebb beruházási szükségletekre 2.100.000 K hitelt kapnak.

A vasutasok gyűlése,

Budapest, május 27.

A vasutasok — a Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének tagjai — tegnap és ma gyűléseztek és a maguk dolgáról, fizetésrendezésükről és készülő pragmatikájukról tanácskoztak a Műegyetem helyiségében.

Gróf **Batthyány** Tivadar tegnap délelőtt tizedfél óraker nyitotta meg a gyűlést; üdvözölte a vasuti és hajózási főfelügyelőség képviselőjében megjelent **Uray** Dezső főfelügyelőt, aztán bejelentette, hogy az eredeti tervtől eltérőleg a holnapi folytatódólagos gyűlés a Műegyetem kerti nagytértermében lesz. Azután a következő beszédet mondotta:

— Amidőn a második országos nagygyűlést megnyitom, üdvözölöm az ország minden részéből idesereglett tagtársaimat. Már a pozsonyi nagygyűlésen utaltam arra, hogy első évi működésünk fődadatainak egyik legfontosabbika a szervezkedés. A szervezkedés munkájával sokat foglalkoztunk, eredményt azonban, sajnos, nem igen érthettünk el, mert az alapszabályok a gyakorlati életben ebben a formájukban nem váltak be. Az alapszabályaink esetleges megváltoztatását úgy kell keresztülvinnünk, hogy jövendőmeink jórészt jóléti intézményekre fordíthassuk. Ez csak az adminisztráció gyökeres megreformálásával lehetséges. Oriási hibái vannak szervezetünknek. Nagygyűléseink évente ezreibe kerülnek a szövetségnek. Ezek daczára sem igaz a szövetség ellenségeinek az az állítása, hogy semmit sem tettünk. Megalakultunk, összehoztuk a vasutas társadalom nagy tömegét ebben a szervezetben s ha ez a szövetség mást nem is ért volna el, mint ezt, oriási diadalról számolhatunk be.

De működünk más irányban is. Bizonyítják ezt a fogyasztási szövetkezetek. 16 ilyen szövetkezetünk van, amelyek megkönnyítik a megélhetést tagjaink részére. Ezeket támogattuk, működésüket megerősítettük, ami javára volt sok vasutasnak. Ez olyan eredmény, amelyre a Szövetség büszke lehet. Természetes, hogy voltak betegségek is. Átestünk mi is egy-néhány krízisen. Ilyen volt a villamos-sztrájk. Nem szerveztük azt, nem vettünk benne részt s mégis támadtak bennünket. Kiáltoztunk, védekeztünk és bebizonyítottuk a nyilvánosság előtt igazunkat. Csak nemrég adtam be a fővároshoz egy kérvényt, hasson oda, hogy a villamos vasuti alkalmazottak végre tisztességes megélhetéshez jussanak. Kötelességem, hogy egy nagy eseményről beszámoljak. A pozsonyi nagygyűlés alkalmával volt szerencsém bejelenteni, hogy minden erőmmel s a Vasutas Szövetség minden tekintélyének latbavetésével küzdeni fogunk a fizetésrendezés s a szolgálati pragmatika megvalósításáért. Kérdek bárkit: itt

feküdn-e előttünk a javaslat ma, ha ez a Szövetség nincs? Nem egy vezetőségi ülésen tárgyaltuk a tervezetet s behatóan megvitattuk azt a sokat gúnyolt anketén is. A pragmatika igen sok tekintetben jóval kevesebbet nyújt, mint amennyiben az anketén a kereskedelemügyi miniszterrel megegyeztünk. A fizetésrendezés jó s csak egyes rendelkezéseiben szorul pótlásra. A pragmatikát azonban nem fogadhatom el, hanem annak igen fontos javítását kívánom. A Szövetség a javaslatok betérjesztése után azonnal tárgyalás alá vette azokat s három memorandumot küldött a képviselőháznak. Az első a fizetésrendezésről szól, a második beadványunkban óvást emeltünk a pragmatika változatlan fenmaradása ellen, a harmadik kérelem pedig arra vonatkozott, hogy a junktimot terjesszék ki a magánvasutak alkalmazottaira is. Ebben a három irányban indítottuk meg az akciókat. Két oka van annak, hogy miért nem kértünk többet. Sietnünk kellett egyrészt, másrészt arra gondoltunk, hogy aki sokat markol, keveset fog. Egy kötetrelvőt át sem olvastak volna.

Igy van remény arra, hogy siker koronázza fölfogásunkat. Röviden utalok arra, hogy a fizetésrendezésre nézve a képviselőház pénzügyi bizottságában eredményeket értem el. A 4. §-ban lévő sérelmes pontot, amely ugyszólván világosan kimondja, hogy protekció útján juthatnak csak az alsó csoportból a felsőbe, törölték. A jövőben az automatikus előléptetés biztosítva van. (Éljenzés.)

A státuszrendezés keretében illetékes helyen alkalmas pillanatban szorgalmazni fogjuk. Sérelmes pontjai a fizetésrendezésről szóló törvényjavaslatnak azok is, amelyek a lakbérkérdést szabályozzák. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter módosítását is megígérte. Kötelességemnek tartom, hogy tanulmányozzam a vidéki városok lakbérviszonyait, mert illetékes helyen tárgyalogós és szakzerű előterjesztést akarok tenni. A Máv.-nál 52 tanító és tanítónő van, óhajuk, hogy az állami tanítók legmagasabb illetményeit kapják ők is. Biztosítottak arról, hogy óhajtaik mihamarabb teljesül. A kezelőnők, akik felelősségteljes munkát végeznek, nagyobb fizetési osztályba lépnek majd elő. Ennyit a fizetésrendezésről. A mi a szolgálati pragmatikát illeti, konstatom, hogy azon a képviselőház két bizottsága, amely foglalkozott vele, lényeges és örvedetes módosításokat végzett.

A hivatalos titok kérdését teljesen korrektil állapították meg. A magánfoglalkozások kérdését szintén rendezték. A magánfoglalkozásokat nem kötötték engedelmhez s mindenki csak azt tartozik bejelenteni, hogy milyen mellékfoglalkozást vállalt. A törvény csak azt határozza meg precízzen, mely mellékfoglalkozásokat nem vállalhat a vasutas. A hivatalból való levonások kérdésében erősen követeltük, hogy alapszabályokkal bíró szervezeteknek a hivatalból való levonást biztosítsa a törvény. Követeléstünk teljesítették. (Taps és éljenzés.) Kivittuk annak a szakasznak a törlesztését is, amely kimondja, hogy politikai szervezkedést nem folytathat a vasutas. (Éljenzés.) Javult a helyzet az egyesülési jog tekintetében is. Törölték végül azt a szakaszt is, amely az eladósodott tisztviselőkről intézkedik s amely folytonos veszedelme lett volna a tisztviselői karnak. (Éljenzés.)

Ezekben beszámoltam a két javaslatról. Minden törekvésem az lesz, hogy a pragmatikát a szabadság, az igazság s a jog szellemében még egyszer átgurjuk. De nemcsak ez a jövő feladata a Szövetségnek, igyekezni kell azon, hogy az eladósodás kérdését végleg rendezzék. Akcióink során, még egyszer hangsúlyozom, a magánvasutasok részére is ki kell vívunk a fizetésrendezést. Minden jel arra vall, hogy ez sikerülni is fog. A Szövetség keretében több ezer vasuti munkás is van. Ezeknek az érdekeit is szívükön viseljük. Egy tényt konstatozok: mi a középuton haladtunk. Itt a fizetésrendezés. (Óriási taps, viharos, perczekig tartó éljenzés.)

A gyűlés az éljenzés lecsillapultával gróf Batthyány Tivadar elnök indítványára egyhangulag elhatározta, hogy fölratot intéz a kereskedelemügyi miniszterhez, melyben kéri, hogy a fizetésrendezést 1907. január elsejétől számítsák s azt a nyugdíjasokra is kiterjesszék.

Napirend előtt *Gombarovics* Kálmán mély tiszteletének és a vasutasok őszinte bizalmának ad kifejezést gróf Batthyány Tivadar iránt, ugyancsak *Kadácsi* István, aki egyszersmind a magánvasutasok helyzetének javítását sürgeti, mire vonatkozólag gróf Batthyány Tivadar kijelenti, hogy a magánvasutasok ügyében is eddig megtette azt, amit csak tennie lehetett.

Harmat Armin az állomási felügyelők érdekében, *Themes* Rezső és *Albrecht* Károly felszólalása után pedig *Kurta* Béla a vonatkezelők ügyében emelt szót. *Kiss* Gyula szavai után *Glenbay*

Gyula felhossa, hogy nagyon fáj az a vasutasoknak, hogy az országgyűlésen éppen Szerényi József államtitkár vádolta az államvasuti alkalmazottakat fegyelmezetlenséggel.

Több felszólalás után dr. Fábán László jegyző jelentette, hogy Buchwald Ernő, a csáktornyai kerületi elnök a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

— Határozza el az országos gyűlés, hogy gróf Batthyány Tivadarnak, mint a Szövetség elnökének, a vasutasok érdekében kifejtett önzetlen működéséért köszönetét és elismerését fejezi ki. Ezen határozatot jegyzőkönyvbe foglalja, amelyet ünnepélyesen átnyújt az elnöknek, másolatát pedig megőrkítés gyanánt a Szövetség központi helyiségében kifüggeszti. Határozza el továbbá a nagygyűlés, hogy gróf Batthyány Tivadar elnök nevével egy jótékonyági alapítványt létesít.

A felolvasott javaslatot a nagygyűlés kitérő lelkes éljenzéssel fogadta, *Nemes* Barna és *Fodor* Armin hozzászólása után a nagygyűlés a határozatot azon módosítással fogadta el, hogy ha a Szövetség által tervbe veti vasutasárvaház felállítását, akkor az, vagy pedig, ha a gyermekvédő ligának tenne alapítványt a szövetség, akkor ezen alapítvány viselje az elnök nevét, továbbá kimondták azt is, hogy az erre vonatkozó jegyzőkönyvi másolat az összes kerületek hivatalos helyiségében kifüggesztessék. E javaslat tárgyalása alatt az elnöki széket Szigethy János alelnök töltötte be, mivel gróf Batthyány még a javaslat tárgyalása előtt kisetett a teremből. Midőn ismét visszatért, a vasutasok nagy tábora perczekig tartó éljenzéssel és tappsal fogadta.

A lelkesedés lecsillapulása után Szigethy János alelnök tolmácsolta a nagygyűlés kimondott határozatát, mire gróf Batthyány Tivadar a következő szavakkal felelt:

— Igen tisztelt uraim! Természetem, hogy ha valami ügy mellé állok és azt felkarolom, akkor mindaddig, míg azt sikerre nem vezetem, macskacsul ragaszkodom hozzá. Ez a természetem viz rá arra is, hogy mindaddig, ameddig önöknek jogos sérelmeik vannak, küzdök azoknak orvoslásáért. Meg vagyok afelől nyugodva, hogy helyes uton járok, amidőn ezt teszem, mert látom az önök megnyilvánuló bizalmát. Köszönöm önöknek ezt a bizalmát nemcsak azért, mert nagy hála rá köteleztek velem, hanem azért is, hogy a mostani időben, midőn a vasutasok döntő küzdelem előtt állanak, önök megerősítenek bizalmukkal a küzdelem megvívásában. De köszönöm főleg azért, mivelhogy megerősítenek a közvélemény előtt is, midőn kifejezést adnak együttérzésünknek, együttaladásunknak és annak, hogy a vasutasok igenis érettek a társadalmi szervezkedésre, mely nem izgága, nem szabályellenes, hanem egyenesen a haza javára szolgál. Ennek a fel fogásnak adnak önök kifejezést, midőn helyeslik eddig követett eljárásomat s különösen bizalommal fogadják nagy köszönettel. (Lelkes éljenzés.) Még csak egyet kívánok mondani. Akik az én közpályámon eltöltött működésemet figyelemmel kísérik, tudják, hogy első sorban nem politikus, hanem szociális politikus vagyok. Eppen ezért nagy örömmre szolgál, hogy önök éppen egy jóléti intézményt akarnak neveléssel felruházni. Fogadják ujjal igaz köszönetemet. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Az elnök beszéde után *Fábán* jegyző az ünnepélyes jelenet hatása alatt indítványozta, hogy az ülést délutánig függeszszék föl, a mihez a gyűlés egyhangulag hozzájárult.

Délután három órakor ugyancsak gróf Batthyány Tivadar elnöklete alatt folytatták a tanácskozást, amelyen az alapszabályok módosítását tárgyalták.

A 9. szakasznál, mely a jogvédelemről rendelkezik, elnök ismertette a mult központi vezetőségi ülésen elfogadott idevonatkozó határozatokat, amelyek szerint a szövetségnek egy, fix honoráriummal ellátott ügyésze volna. Fölolvasta továbbá dr. Bakonyi Samu szövetségi ügyésznek a jogvédelemre vonatkozó és már nevezett ülésen elfogadott előterjesztését. Többek hozzászólása után az ülés a szakaszt némi módosítással elfogadta az ügyészi előterjesztéssel együtt.

A mai gyűlés.

A Vasutas Szövetség országos nagygyűlése a mai napon folytatta tanácskozását, gróf Batthyány Tivadar elnök az ülést d. e. 9 órakor nyitotta meg. Ez alkalommal az alapszabály-tervezet szakaszainak folytatódó tárgyalása következett.

Délután a napirend előtt gróf Batthyány

Tivadar elnök bejelentette, hogy a diósgyőri állami vasgyárak alkalmazottai és elsősorban azok munkásai a szövetségbe belépni kívánnak. Nem tudja, hogy sikerül-e vajjon ehhez a többség jóváhagyását megnyerni, de felhatalmazást kér arra, hogy ez ügyben eljárjon. Egyben kifejezést ad azon óhajának, hogy ha ennek keresztülvitele nem volna lehetséges, lépjenek be valamelyik hazafias szellemű magyar munkásegyletbe. Ezután gróf Batthyány Tivadar elnök elbucszott a nagygyűlés tagjaitól, mivel részt kellett vennie a képviselőház fegyelmi bizottságának ülésén, mely a vasutasok szolgálati pragmatikáját vette a délután folyamán tárgyalás alá. Köszönetet mondott a megjelenteknek a jelenlegi izgalmas időben tanúsított komoly és nyugodt magatartásukért.

Ezután az elnöklést Szigethy János alelnök vette át. Seide Arthur ügyvezető alelnök ismertette a mult központi vezetőségi ülésen elfogadott javaslatot. Ezekre nézve a nagygyűlés véglegesen kimondotta, hogy a szövetség hivatalos lapját ezután hetenként jelenteti meg.

Ezután *Szatmári* Lajos főszámvevő bemutatta a zárszámadást és a jövő évi költségelőirányzatot, melyet a nagygyűlés helyeslőleg vett tudomásul. Végül a beadott indítványok tárgyalása következett, amivel az országos nagygyűlés második napja véget ért.

Batthyány Tivadar gróf, mint az Országos Vasutas Szövetség elnöke, a nagyváradi hazafias munkásoktól a következő táviratot kapta:

A nagyváradi hazafias magyar munkásságnak a kath. legényegyletben tartott szervezkedő nagygyűlésén a szocialdemokraták ércgyűrtűjét keresztültrve gyűltünk össze, egy lépéssel előre vinni a magyar munka értékét és szabadságát. Hét hazafias egylet kötött szövetséget a mai nagy napon. Üdvözljük Méltóságodat, mint a nemzeti szociális fejlődés bátor előharcosát. Dr. *Stocker* elnök, *Mikes* jegyző.

A magyar szocialdemokrata párt tegnap délután körülbelül ötezer munkás jelenlétében népgyűlést tartott, amelyen állást foglaltak a vasutasok szolgálati pragmatikájáról szóló törvényjavaslat ellen.

Árviz Torontálban.

— Egy község pusztulása. —

Napok óta fenyegeti a dunamenti községeket az árviz veszedelme, mely ellen a hatóságok minden eszközzel teljes erejükkel védekeznek. Ezek a védekezési munkálatok eddig eredményesek is voltak, de már mult szombaton öt kilométerre a Tisza torkolatától átszakította a Duna a töltést. A gátszakadás oly váratlanul történt, hogy a meglepetés idejében védekezni sem igen tudtak. A veszedelem első sorban a torontálmegyei *Rudolfsgrád* községet érte, mely tizenkét kilométernyire fekszik a gátszakadástól.

A vizár óriási erővel szakadt a községre, melynek lakói ma már hajléktalanokká lettek és akik még két nap előtt jó módban éltek, földönfutó koldusokká tette őket a fékevesztett veszedelem.

A kirendelt munkaerő nem tud az árral megküzdeni. Súlyosbítja a helyzetet az is, hogy a környék lakossága nagy indolenciával viseltetik a veszedelem iránt és nem akar résztvenni a gáthordásban.

A gátszakadás — amint azt részletesen vasárnapi számunkban megírtuk — tegnapelőtt délután történt, bár a szivattyutelepen állandóan folyt a munka a talajviz kiszivattyuzására s a Tiszába vezetésére. Délben egy órakor a szivattyuház váratlanul beomlott, amit semmiféle előjelből nem lehetett következtetni s csakhamar az egész szivattyutelepet víz lepte el. Már erre a hirre is nagy lett az ijedelem. A nép tömegesen menekült a házakból s hirtelen felkapható holmijával a töltésre sietett. De a nagy csapás csak ezután következett, mikor a Tisza torkolata alatt a Duna átszakította a töltést és irtózatossá nagy résen két öl magasságban nyomult az ár a község felé. Temesvárról katonaságot, Nagybecs-

kerekről csendőrséget rendeltek ki, a negyvenöt méteres rést kövel telt uszályhajókkal akarták betömni, de hiábavaló volt minden erőfeszítés, bizonyos volt, hogy éjszakára a községet eléri rettenetes sorsa. A lakosság legnagyobb része otthagya a községet, mikor már öt kilométernyire volt az ár Rudolfsnadtól.

Emelte a veszedelmet az, hogy a lakosság nem akart résztvenni gáttömésben és a gátszakadás tovább terjedt. Három század katonaságot rendeltek ki, de a vizárt már nem lehetett megakadályozni és tegnap reggelre a víz a községig terjedt, melyet délre teljesen elöntött. A lakosság rémülten menekül lakásaiból. Az alispán uszályhajókat rendelt ki és a lakosság menthető tárgyaival ezekre menekül.

Rudolfsnadt községe most már teljesen víz alatt áll. A mentő-munkálatokat csónakokkal a Dunagőzhajózási társaság tisztviselői, az altisztek és a nagybecskereki 29. gyalogezred egyik százada teljesítik. A Magyar folyam és tengerhajózási társaság emberei Balogh Bertalan hajóskapitány és Nagy György vezetése alatt önfeláldozó munkát végeztek. A község határa teljesen víz alá került, mely egyes helyeken zuhatagonként folyik. A katonaság nem képes a mentési munkálatokat teljesíteni. Számos állat az istállóban megkötözve ordít és mentés hiánya miatt ott pusztul. A lakosság egy része teljesen koldusbotra jutott. A víz 90 czm. magas és eddig 260 ház dült össze. A titeli járásbíró tiz család részére felajánlotta lakóházát. A lakosság egy része a község mellett elterülő védőtőlésen tartózkodik az állatokkal együtt. A víz még egyre növekedik és rémes látványt nyújt, amint a házak ablakain a lakásokba ömlik.

A lakosság rendkívül el van keseredve Bilesz József, az ármentesítő-társulat főmérnöke ellen, mert azt hiszik, hogy ő a katasztrófa okozója. A főmérnököt csendőrök őrizték a lakásán, hogy bántódása ne lehessen. A szomszédos községek lakosai a Dunagőzhajózási-társaság és a Magyar Folyam-és Tengerhajózási-társaság emberei elismerésre méltóan buzgólkodtak a mentésben. Nagy baj volt az, hogy kevés volt a csónak, dereglye; csónakhiány miatt a községhezát és a postahivatalt meg sem lehet közelíteni. Azokat a kövel megrakott uszályhajókat, amelyek elsüllyesztésével próbálták szombaton éjjel a gátszakadást betömni, az ár a szakadásnál besodorta, úgy, hogy a gőzhajó is csak nagynehezen menekült meg. Emberélet elvesztéséről eddig semmiféle hír nem érkezett.

A mentési munkálatokban Schlemmer Oszkár állomásfőnök, Ulakity György, Prokay János és Leh Feri hajótisztek tegnap óta folytonosan emberfeletti munkát végeznek. Porokay János az összemuló házakból és istállókból életének veszélyeztetésével embereket és állatokat mentett meg.

Érdekes különben az Országos Vízépítési Igazgatóság mai hivatalos jelentése, mely egyetlen szóval sem említi a rudolfsnadi esetet. A jelentés így szól:

Duna felső szakaszán Passautól Remetéig újra emelkedik, holnaputánra a vízszinemelkedés Budapestre ér, az újabb árhullámnak még nincsen jelentősége. Komáromtól lefelé Orsováig a Duna apad, Gombostól lefelé a vízállások még igen magasak. Az árvédelmi társulatok helyzete a Duna mentén általában megkönnyebbült a Bezdánig bekövetkezett számbamenő apadás folytán. A mohács-kölkédi ármentesítő társulat is fel fogja menteni az árvédelem vezetésére ott időző Bari kir. segédmérnököt.

A monostorszeg—apatini, apatin—szontai és gombos—vajsikai ármentesítő társulatok helyzete komoly bár, de most már a beállott gombosi apadásnál fogva biztatóbbnak mondható. Baj nincs.

Az újvidéki hivatal szakaszán és a pancsova—kubini társulatnál baj nincsen.

A dráventi társulatok állapota a beállott apadás folytán kedvezőbbre fordult.

Késő éjjel jelentik: A víz magassága másfél méter, egyes helyeken két méter. A víz folyton nő. A mentés folyik. A lakoságnak az az óhaja, hogy a Karas folyó védőtöltését vágját át, hogy a víz lefolyhasson a község határából és ezáltal a községben apadjon. A lakosság körében általános nyugalom uralkodik. A miniszteri biztos Csernovics Sándor jószágigazgató Billetz főmérnökkel a

szivattyutelepre ment a helyszíni vizsgálat megejtése végett. A torontálmegyei alispán a helyszínén intézkedik. A kár eddig meghaladja a tizennyolc millió koronát. 280 ház dült össze. A karhatalmat megerősítették. A postahivatalt veszély fenyegeti. A forgalom szünetel.

A községben eddig rendezettség nem történt. Egy fiatal asszony anyjának szigorú bánásmódja miatt az omladozó házban felakasztotta magát. A katonaság reggel visszamegy Nagybecskerekre és Szegedről utászcsapatot rendelnek ki. Koavics postamester az omladozó házban élete veszélyeztetésével látja el a távirda- és telefonszolgálatot.

TÁVIRATOK.

A németek klubja.

Bécs, május 27. (Saját tudósítónktól.) Dr. Gross, Chiari, Pacher és Peschka képviselők június 4-ére tanácskozássra hívták meg azokat a német képviselőket, akiket szabadelvű és nemzeti program alapján választottak meg. Ezen a konferencián fogják megalakítani a német szabadelvű, a német néppárt, a szabad nagynemctek és a német agráriusok közös klubját. Báró Hock, Ofner és Kuranda bécsi német képviselőket nem hívták meg a konferenciára, mert nem nemzeti programmal léptek fel és nem adták jelét annak, hogy hajlandók a német blockhoz csatlakozni.

Lueger a bécsi Belváros mandátumát tartja meg, a hietzingiről pedig lemond. Pártja ezt a mandátumot Schneidernek szeretné juttatni, aki Fünfhausban megbukott, de a keresztényszocialisták hallani se akarnak Schneiderről.

A letartóztatott képviselő ügye.

Páris, május 27. A kamarában Gornaud szocialista képviselő tegnapi letartóztatása tárgyában interpellál. Clemenceau miniszterelnök válaszában kijelenti, interpellálót azért tartóztatták le, mert nem tett eleget azon felszólításnak, hogy ne álljon meg. A képviselői mandátum sem jogosít fel arra, hogy az utca rendjét biztosító törvényes rendelkezést ne tartsa be. (Zugás a szélső baloldalon.) Egyébként a rendőrség Cornaudot, mint bármely más polgárt, udvariassal bánásmódban részesítette. A ház 349 szavazattal 154 ellenében elfogadja a miniszterelnök választát.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, május 27. Gabonatözsde. Zárlat. Buza irányzata szabálytalan, májusra 99¹/₄ (98¹/₂) K., jul.-ra 101¹/₄ (100¹/₂) K. — Tengeri engedő, májusra 54¹/₄ (54¹/₂) K.

Csikagó, május 27. Terménytözsde. Zsir máj.-ra 9.00, júliusra 9.07. Szalonna short clear 9.24. Sertéshus júliusra 16.35.

New-York, május 27. Terménytözsde. Gyapot. New-Yorkban 12.35 máj.-ra 10.98, aug.-ra 11.00. New-Orleansban 12¹/₂. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.20. Filadelfiában 8.15, raffined in cases 10.65, Credit Balances of oil City 1.78. Zsir, Vestern Steam 9.45. Rohe testvérek 9.55. Ón 42.00—42.50. Réz 24.00—25.00.

New-York, május 27. Cukor- és kávépiacz. Cukor fair refining Muscovado 3.40. Cukor finomítva 1. sz. — Kávé Rio 7. sz. helyben 5.50, májusra 5.50 augusztusra 5.20.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Csongrádmegye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlése Somogy- és Szatmárvármegyék körirata a kormányának szintén bizalmat szavazott. A megye elhatározta, hogy a kormányhoz az Ausztriával folyó gazdasági kiegyezés és az általános adóreform keretében a progresszív adóztatás mielőbbi életbeléptetése, a harmadik egyetemnek Szegeden való létesítése ügyében feliratot intéz. Eder János biz. tagnak a kötelező ingyenes magyar állami népoktatás törvénybe iktatása érdekében tett indítványa felett a közgyűlés szótöbbséggel napirendre tért.

Postvármegye állandó választmánya ma délelőtt Gulner Gyula főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen a június hó 10-én tartandó rendes évnegyedés közgyűlés tárgyait készítették elő.

A vármegyei háztartási alapok. A belügyminiszter a vármegyék háztartásának mikénti állásáról mielőbb meggyőződést óhajtván szerezni, felhívta az összes vármegyei törvényhatóságokat, hogy a háztartási alap 1906. évi kezeléséről szerkesztett számadási zárlatokat haladéktalanul terjeszték fel.

UJDONSÁGOK.

A „szép halál.”

* * *

A washingtoni tudóvész-kongresszuson a legkomolyabb, tudományosan ép a legizgatóbb vita közepette felállt a new-yorki tudóvészek klinikájának igazgatója, dr. Knopf Adolf s minden tapasztalatának, tudásának, gyakorlati érzékének és a tudomány jövőjébe vetett hitének számontartásával azt mondta orvosársainak:

— Öljék meg az urak haldokló tüdőbetegeiket. Gyorsan, fájdalomtalanul, adag morfiummal, de öljkék meg. Én is így szoktam ezt tenni. S ha önök egy ilyen szerencsétlent haldokolni látnak, legszentebb emberi kötelességük, hogy segítsenek a szenvedő gyötrelmein és a fájdalomtalan, „szép halállal” megmentsek amugy is hiábavaló küzködését.

Erre a kijelentésre olyan nagy kavarodás, ellentmondás és helyeslés; taps és lehurrogás, támadt, hogy a tanácskozást egyelőre el kellett halasztani. Mind a két párt az emberszeretet ellenkező, magányos csucsán állott s közöttük a kételkedés, az emberi tehetetlenség, a mit se tudás bevallásának sötét szakadéka.

Néhány amerikai államban a törvény már megengedi az orvosnak a „szép halál” gyógyítási módját, a legtöbb helyütt azonban megkötöti a kezét, bár teljesen soha sehoh sem ellenőrizheti; hiszen nem egyszer az a gyógykezelés, melyet az orvos legjobb tudása és lelkiismerete szerint alkalmaz, főlér a minden szenvedéstől szabadító nagy adag morfiummal.

Knopf ítéletét azonban még nyersen, elvben sem lehet felállítani s még így sem szabad elfogadni. Hiszen alig van tudomány, amely az utóbbi időben olyan mérföldes lépésekben haladt volna a tökéletesedés felé, mint éppen az orvosi. Ebben a haladásában ma még meg nem állt s még rettenetesen hosszú az az út, melyet meg kell tennie. Egészen műveletlen, irdatlan térségei vannak, amelyeken át csak tapogatózva, sejtésszerűen tipeg, de holnap, esetleg holnapután már széles utat vág bennük s egyetlen újabb felfedezésével megműveli, megtermékenyíti, áldásossá teszi a kultívatlan rengeteget. Ez a haladás nincs időhöz kötve, nem lehet tehát az időben egyszerűen kimondani, hogy itt vagy ott az a határkö, ahol az orvosra emberi kötelessége várakozik: Öld meg betegedet!

Ma még nem tud segíteni rajta, de holnap már segíthet, s ami ma még szabadításszámba megy, holnap már lelkiismeretlen gyilkolás volna. De nem lehet az orvosi tudás határára odaállítani az „Öld meg” ultima ratiót azért se, mert ez a tudás még az egyes egyéneknek is igen különböző s ahol az egyik orvos még gyógyítana, ugyanott már a másik ölné? Végzetes és lelkiismeretlen hibák javíthatatlan tévedése lenne az elfojtott emberi élet, rettenetes nagy ára az időben, térben személyenkint elosztott orvosi tudománynak.

Maga a beteg még az utolsó pillanatban is egyre reménykedik felgyógyulásában ezt a reménységet nem szabad elvenni már betegségének első stádiumában az észrevétlenül beadható adag morfiium veszélyével, nem pedig azért, mert az önmagába vetett hit növeli testének ellentállóképességét, amit éppen az orvosok tapasztalhattak a legtöbbször.

De ugyancsak öök kerülnek hitetlen napjainkban a legtöbbször szembe a természeti csodákkal. Bizonyára mindegyik prakszisában előfordult már az az eset, hogy felgyógyult olyan betege, akiről már lemondott, felgyógyult, mert olyan mentő komplikációk léptek közbe, amelyekre nem számíthatott, mert a szövetek, a szervek nem az ő receptje, hanem az emberi szervezet külön, soha teljesen meg nem állapítható törvénye szerint funkcionáltak. Ezt a csodát minden betegnél be kell várnunk, hiszen minden beteg ezért a csodáért szenved és gyötrődik.

A legfontosabb szempont pedig, hogy azok a

szerencsétlen, menthetetlen betegek az egész emberiség javáért szenvednek, mert az orvosi tudományt tapasztalatilag elsősorban ők fejlesztik. Ennek a tudásnak a fejlődését nem lehet megakasztani az öld meg! szuverén kimondásával, mint ahogy bizonyos lapnál nem lehet becsapni az orvosi tudományok könyvét senkinek az orra előtt.

Az orvosok az életért, annak meghosszabbításáért dolgoznak, ők az életnek és nem a halálnak küzdő katonái.

Mik—

Elment a jó fiu.

— Krón Kálmán halálára. —

Elment bizony, hamar, hirtelen, — fel sem lehet ocsudni a meglepetésből. Kihull a kézből a lap, amely hírül hozta, hátul, majdnem eldugva, az apró rendőri hírek között, hogy dr. Krón Kálmán ügyvéd tegnap este hirtelen elköltözött az élők sorából. Vasárnap délután vidám társaságban evezett fel Leányfaluig s onnan visszatérve, esti nyolcz óraker a forró napsugaraktól áthevített testtel állt a hideg zuhany alá, összeesett és egy jajszó nélkül kilehelte lelkét.

Annyira rávall az eset minden részlete, mintha csak ő maga rendezte volna. Semmi pőz, semmi feltűnési viszketeg, semmi látszathajzás; csak úgy egyszerűen, simán, mint minden dolgát végezte, — tünt el az élet színpadáról. Elment a jó fiu oda át s ott is bizonyára derűt, jóízű mosolyt fog kelteni pusztá megjelenése.

Mert ki nem ismerte Krón Kálmánt, az örökké jókedvű, atlétatermetű, igazi kedélyes fiskálist?

Ahol szép asszony, cigány, jó bor volt, ott Krón Kálmán biztosan nem hiányzott. Egyaránt ismeretes volt alakja a bírósági tárgyaló termekben, mint ügyes, képzett jogász, — a Kossuth Lajos-utca déli korzóján, mint igazi á quatre épingle világfi, a zsurokon az elmés, szikrázó ötletes udvarló s bál parketten, mint fárahatatlan tánczos. Férfitársaságban mindenkor szívesen látott, őszinte és jó czimbora, akiből a jóízű humor aranyforrása áradt. Könnyedén, minden megerőltetés nélkül rövidítette szerteszét szellemi szikráit, általános és zajos derűt kelteve. Száraz humorával képes volt a háromszor végrehajtott embert is megnevettetni.

Barátai, ismerősei szerették, kedvelték, ő pedig rajongott értük s minden nélkülözhető idejét társaságban töltötte. Ha pihenőre tért, akkor is társaságban érezte magát, vele volt Ripszi, az ő okos, hűséges, kedvencz foxija. Bámulatosan tartós aranykedélye akkor is kitarított mellette, amikor nehéz körülmények közé sodorta a végzet. Hamarosan tulesett rajta s megigazitva monokliját, bájosan zengte rá kedvencz mondását:

— Randben van!

Kolosszális mondásai átmentek a köztudatba s amiket a mafla-sarkon, a kispipa meg a koronavendéglő asztalainál s általában a fehér asztalnál elszinczerizált, valóságos szállóigékké lettek. Ha valami meglepte, — bár ritkán történt — utólrhetetlen jóízűséggel vágta oda:

— Ereszd a hajamat!

Bizony nagy szomorúságot okozott mindazoknak, akiket bucsuvétel nélkül itthagytak, csak úgy „ridegen”, — ahogy ő szokta mondani! Ki fog majd kedélyesen évődni a pinczerekkel, — hogy ha a szöke bankár keresi őt, csak küldjék a lakására? Ki fogja kedves és bájosan pikáns kaviár-történetekkel mulattatni az „édes nőket”? Ki fogja utasítani a szolgálattelvő kamarást — vulgó főpinczéért — hogy kérdezze meg telefonon az Elevátor-kávéházat, nem fixirozza-e valaki?

Ne okoskodj Kálmán!

Nem is hinnők el, ha a bonczani intézetben meg nem győződöttünk volna a szomorú igazságról, hogy elmentél; a tőled megszokott jóízű felültetésnek vennők elköltözésed hírét, ha nem láttuk volna életvidor, egészséges piros arczodon a facies hypocraticát.

Mi, régi czimboráid, kenyeres pajtásaid könyezve állunk meg ravatalod mellett s úgy érezzük, hogy amikor a te szíved megszakadt, a mielken is megfeszültek, nagyon megfeszültek a hurok. Haj! édes Kálmán nagy szomorúság van

most a cigánysoron. Elment aki legszebben tudta a nótát, aki legügyesebben vágta falhoz a poharat, akinek legpuhább volt a szíve, elment a jó fiu... s mintha az életkedvünk röppent volna el vele. Szombaton este még vígan dudorászta:

Lesz még tavasz
Lesz még virág
De én nem leszek...

Bizony suha nem sejtetted, de mi se sejtettük, milyen igazad van.

Isten veled Kálmán! Kezet fogunk a koporsódnál, hogy megőrizzük az emlékedet. És rászörjünk ravatalodra az illatos május viruló rózsáit. Ha annyi rózsát dobnának sirhalmadra, ahány könyccseppet ma elhullajtottak érted — sirod felett rőszapiramis emelkednék...

Napirend. Napár: Kedd, május 28. — Római katedrális: Emil. Ágoston. — Protestáns: Emil. — Görög-orosz: május 15. Pakónius. Zsidó: Sivan 15. — A nap két reggel 4 óra 11 perczkor, nyugszik esti 7 óra 48 perczkor. — A hold két este 3 óra 53 perczkor, nyugszik éjjel 5 óra — perczkor. — A hold földközélen d. u. 5 óraker.

A kereskedelmi államtitkár fogad d. u. 4 óraker. — A képviselőház ülése d. e. 10 óraker. — A képviselőház munkástügyi bizottságának ülése. Bérnyelés O-Budán. — A nemzetközi szülés-ipari kiállítás megnyitása d. e. 11 óraker. — A Nemzeti Szalon tavaszi kiállítása nyitva délelőtt 9-től 7 óráig. Belepő-díj 1 korona. — Kohor Leó gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán múzeumában (Nagymező-utca 57-59.), nyitva 9-10-ig. Belepő díj nincs. — Honi kiállítás az Uránia Kigyó-téri Szalonjában. Belepő-díj nincs. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva. 1-6 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2 óráig. — A földtani intézet múzeuma nyitva 10-1-ig. — A Szechenyi Múzeum meglekinthető 1 kor. belepődíjért. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig 3-7-ig. A Közlekedési Múzeum zárva. — A Techn. Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9-1-ig. — A Götze-szoba zárva. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9-1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 9-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig és 6-tól 8-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás zárva.

— A király Budapesten. Félhivatalosan értesülünk, hogy a király Budapestre érkezését június 5-ére vették tervbe.

— A norvég király Párisban. A norvég királyi pár ma délután négy óraker Párisba érkezett. A pályaudvaron Fallieres elnök, a kormány összes tagjai és Krisztiania polgármestere fogadta őket. A királyi párt katonai diszszel üdvözölték. A nagyszámú közönség tiszteletteljesen üdvözölte. A királyi párt Fallieres elnök a külügyminiszterium palotájába kísérte. Délután öt óra 15 perczkor a királyi pár látogatást tett Fallieres elnöknel. Az Elisee palotában a norvég királyi párt Fallieres elnök és neje fogadták. A látogatás egy félóráig tartott. Hakon királyt és Maud királynét érkezésükkor és távozásukkor katonai diszszel üdvözölték. A lakosság élénk ovációkban részesítette a királyi párt.

— A király vendégei. Rassin orosz vezérőrnagy, a Kesholm-czred parancsnoka, amely Ferencz József király nevével viseli, szerdán Bécsbe érkezik Püding ezredessel, a Ferencz Ferdinánd trónörökös nevével viselő bucsen-ragennai 26. gyalogezred parancsnokával, hogy a királyt és a trónörökös, a két ezred tulajdonosait üdvözöljék. Az orosz tisztek az Imperial-fogadóban a király vendégei lesznek s tiszteletükre június 1-én udvari ebédet ad a király és a Schmelzen diszszemlére rendeznek.

— Koalíciós pártvacsera. A koalizált pártok heti pártvacserájukat f. hó 29-én, szerdán délután tartják meg a Royal-szálló nyári helyiségében.

— Bubicz Zsigmond temetése. Bubicz Zsigmond kassai püspököt ma délelőtt 9 óraker temették el Kassán. A koporsó vasárnap délelőtt érkezett Kassára, ahol azt a pályaudvar egyik termében kisebb ravatalra helyezték és ott volt ma reggel 9 óráig. A gyászszertartáson Fischer-Colbric Ágost püspök vezetése mellett a papság a koporsó körül foglalt helyet. A koporsó fedelén helyezték el Bubicz püspöki süvegét, arany feszületét, arany kelyhet és imakönyvét. A papság körül az egyesületek foglaltak állást, valamint a helyőrség képviselői is, míg az óriási néptömeg a kordonon kívül maradt. Fischer-Colbric püspök rövid imádság után beszentelte a koporsót, melyet azután a temetkezési vállalat emberei a gyászokocsira tettek, mire a gyászmenet megindult. A menet élén a Szent Imre-Kör haladt, utána a szabók betegsegélyző egylete, továbbá a keresztény munkások rokkantsági egylete, majd a nőegyesületek és a katolikus legény-egylet haladtak. Ezután következtek a diszszes koszorukkal tulzsufolt koszorukocsik, majd nagy ezüst feszülettel az élén a szeminariumi papság és a növendékek, továbbá a Szent Domokos-rendi barátok, valamint a kassai és a vidéki papság. Az egyházi gyászoközönség után az érdemje-

leket és egyházi jelvényeket hozó minisztránstfiuk mentek, akiket az elhunyt püspök földi maradványait szállító gyászokocs követett. Ezután haladtak a családtagok, míg ezeket a katonaság képviselőiben nagyszámú tisztikar, majd pedig a vármegyei és városi tisztviselők követték, élükön a polgármesterrel. A kassai iskolák növendékei rekesztették be a menetet, amely után óriási közönség hömpölygött. A gyászmenet a dóm északi kapuján vonult be a templomba, ahol a koporsót a templom közép-pontjában a nagy csillár alatt elhelyezett ravatalra tették. A gyászszertartás közönsége a középhajóban, a nagyközönség a két mellékajtóban foglalt helyet. Ott Fischer-Colbric püspök rövid mise és az egyházi ének elhangzása után beszentelte a holttestet. A beszentelés után fényes segédlettel engesztelő misét tartott, mely után a koporsót a dóm püspöki kriptájában helyezték el, ahol már több püspök holtteste pihen. A temetésre Szalay Imre miniszteri tanácsos, a Múzeum igazgatója és Mihalik József a múzeumok és könyvtárak orsz. tanácsának és főfelügyelőségének előadója Kassára utaztak.

— Üzküll-Gillenbrand visszavonul. Gróf Üzküll-Gillenbrand budapesti hadtestparancsnok, mint értesülünk, betegsége miatt hosszabb szabadságra megy. Budapesti katonai körökben az a hír járja, hogy ez a hadtestparancsnok végleges visszavonulását jelenti. Már utódát is emlegetik Steininger és gróf Auersperg tábornagyságok személyében. Üzküll csapatfelügyelő is volt. Ezt az állást Albori kapná meg.

— Munkát nyújtó jótékonyág. A Tulipánszövetség Magyar Védőegyesület székesfővárosi erzsébetvárosi válsztmánya gróf Teleki Arvéd elnöklésével vasárnap tartotta meg igen látogatott alakuló ülését. Elnök megköszönvén megválasztását, hangsúlyozza, hogy az egyesület komoly munkát óhajt végezni. Erre biztató reményt nyújt az, hogy a válsztmány gyakorlati ezélokot követ a munkalkalmak szaporításával. Eszláry Sándor kerületi előjáró ismertette a kerület közjótékonyági egyesületnek a múltban követett eljárását. A termelési módokat vizsgálva után utal arra, hogy a VII. kerületben, eltérőleg az eddig követett eljárásuktól, a már több tudást igénylő és így a házi szegényektől kedvvel készíthető iparczikkek készíttetnének, minők pl. a művirágok finomabb fajai, a gyermekjátékok, fehérvarrás, paszományáru. stb. Bán Dezsőné, Vargha tanár, dr. Tompa, Kraincz Mátyásné, Dobieckzi József és többek hozzájárulása után a válsztmány elhatározza, hogy egyelőre a felnőttek munkaerejének hasznosítására, oktatással kapcsolatos foglalkoztató csoportok alakítandók. A gyermekek napközi otthonának felállítását ezúttal munkaerejét meghaladóan, a székesfővárosi tanácshoz kíván ebben a tárgyban előterjesztést tenni. Az előmunkálatok gyors végrehajtásával egy szűkebbkörű bizottság bízott meg.

— Gr. Károlyi István beteg. Gróf Károlyi István, mint értesülünk, beteg. Kétyl egyetemi tanár és Bartha Gábor a legnagyobb odaadással kezelik a gróft, akik többszörös operációt végeztek rajta. A beteg állapota, bár igen súlyos fájdalmakat kell elszendnie, nem ad okot komoly aggodalomra.

— Mac Kinley özvegye meghalt. Mac Kinley Williamnak, az Egyesült-Államok meggyilkolt elnökének özvegye, akit néhány nappal ezelőtt szélütés ért, tegnap Cantonban, Ohio állam egyik városában meghalt.

— Tudós a királynál. A király ma délután 1 óraker legfelsőbb magánkihallgatáson fogadta Déchy Mórt, az ismert kaukázus-utazót. A király e ritka kitüntetéssel elismerését jelezte Déchy hosszú éveken át áldozatkészséggel teljesített tudományos működéséért és ennek a fogadatkész alkalmával ismételtlen is kifejezést adott. A kihallgatás husz perczig tartott.

— Hlinka András a pápánál. Hlinka András, volt rózsahegy plébános, hirhedt pánszláv agitátor, akit tudvalevőleg nemzetiségi izgatás miatt két évi fogházra ítélték, Rómába utazott s kihallgatáson jelent meg a pápánál. A pápa megígérte támogatását. A plébános az eredményről tót nyelvű táviratban tudatta távoli rokonával, dr. Srobár rózsahegy orvossal s annak a reményének adott kifejezést, hogy plébániáját a legközelebbi jövőben visszakapja. Hlinka András június 13-án kezdi meg két évi államfogházbüntetését.

— **A berlini anarkista-hajtsza.** Még soha sem történt, hogy uralkodók ellen tervezett összeesküvéseket, vagy merényleteket meg ne czáfoltak volna, ha a merénylet nem sikerült. Így czáfolták meg legutóbb a czár elleni összeesküvést s mi-alatt javában czáfolták, a dumában nyilvánosan pertraktáltak és megerősítették mindazt, amit a félhivatalosak buzgón czáfoltak. Most pedig czáfolják azt, hogy a berlini rendőrség a német császár élete ellen szőtt összeesküvést fedezett föl. Igaz, hogy a rettenetes anarkista-hajtszát más okkal nem lehet igazolni, hacsak azzal nem, hogy a porosz kormány mindenképen rendelkezésére akar állni az orosz kormánynak. Minden czáfolat ellenére a hír nemcsak tartja magát, de mindennap új, meg új részletek kerülnek nyilvánosságra. A legújabb — erre vonatkozó — részletes tudósításokat az alábbiakban vonjuk össze:

Már hetekkel ezelőtt tudomására jutott a berlini rendőrségnek, hogy orosz diákok német földön veszedelmes terveket szőnek. A letartóztatott *Karfunkelstein* és *Weidt* anarkistáknál végzett házkutatások során kiderült, hogy az orosz diákok anarkistákkal állottak összeköttetésben, másutt végzett házkutatások alkalmával pedig bombakészítésre való recepteket találtak. A nyomozás során kiderült az a tény is, hogy az orosz diákok sokkal jobban érdeklődtek *Vilmos császár személye iránt*, mint ahogy a rendőrség kívánatosnak tartotta. Írásokra akadtak, amelyeken pontosan fel volt jegyezve, mikor és merre kocsikázik ki vagy utazik a császár. A nyomok a Charlottenburgi Csehov-olvasókörbe vezettek, ahol a nyugtalankodó oroszok szoktak tartózkodni. A rendőrség ilyen adatok birtokában letartóztatta a gyanússá lett diákokat. Maga a rendőrség is megerősíti, hogy ezekkel a letartóztatásokkal jó fogást csinált. Már az offenbachi anarkista-kongresszus alkalmával, ahol a német anarkisták és a Németországban élő orosz terroristák együttműködését határozták el, felhívta a mannheimi hatóság a berlini rendőrséget, hogy figyelje meg a Berlinben élő orosz diákokat. Erre letartóztattak egy *Lntzkov* nevű diákot, akinél kompromitáló sorokat találtak, a Rothermann cigarettamunkás ellen indított pörben is kiderült, hogy a Németországban élő orosz forradalmárok nemcsak hazájuk dolgaival foglalkoztak, hanem megtalálták az orosz terroristáknál a hadgyakorlatokra készülő császár utazásainak programját, pontos leírását a tábori sátrának, azonkívül a robbanó anyagok receptjét, annak a megdönthetetlen bizonyítékával együtt, hogy az oroszok komolyan végre akarták hajtani terveiket. Megállapította a rendőrség, hogy az offenbachi bombákat orosz mintára gyártották és hogy az orosz terroristák gyilkos merényletet terveztek Vilmos császár ellen. Azon az anarchista-kongresszuson azt is elhatározták, hogy megalakítják a Németországban élő orosz forradalmárok szervezetét. Az előkészítő bizottság tagjai csaknem kizárólag technikusok voltak a Charlottenburgi műgyegetemen, ott tartották a tanácskozásait és a Csehov-féle olvasókör inkább arra való volt, hogy félrevezesse a rendőrséget. Ez azután idejekorán tájékozást szerzett mindenről. Charlottenburgban is, Berlinben is számos diákot letartóztattak, akiknek azután sietve el kellett hagyniuk Németországot. A legközelebbi napokban újabb kiutasítások várhatók és fel fogják oszlatni a Csehov-féle olvasókört is.

— **Az ostendei sakkverseny.** Egy napi pihenés után a mesterek újra felvették a küzdelmet, mely iránt az egész sakkvilágban nagy az érdeklődés. A nagymester-verseny kilencedik fordulóján — mint tudósítónk táviratozza — Janowski újabb vereséget szenvedett *Schlechter* ellen; érdekes, hogy a bécsi mester már másodszor győzi le a francziát. Dr. Tarraschnak ezúttal csak remisvel kellett megelégedni Csigorin ellen és ugyancsak remisvel végződött a Burn-Marshall játszma is. A mesterversenyen ma ugyszólván a remisnek napja volt, mert nem kevesebb, mint hat játszma végződött remisvel. *Mieses* legyőzte *Bernsteint* és *Billecard* is nyert *Süchting* ellen. *Cohn E.*, ki eddig veretlen volt, ma végre emberére talált, mert veszített *Niemzowitsch* ellen. *Tartacower* nyert *Cohn W.* ellen, *Swiderski* legyőzte *Mortimer*-t, *Suosko-Borowski* nyert *Teichmann* ellen és *Leonhardt* legyőzte *Shories*. A Forgács-Blackburne, Van Vliet—John, Rubinstein—Spielmann, Duras—Johner, Marco—Scheve és Lee—Shoosmith játszma remisvel végződött, míg a dr. Perlis—Metger és Salve—Jacob-partie nem nyert befejezést. Állás a kilencedik fordulón:

Nagymesterverseny: dr. Tarrasch 6½, Janowski, Schlechter 5½, Marshall (1), Burn 3, Csigorin 2½ (1).

Mesterverseny: Mieses 7½, Niemzowitsch 7, Metger 6½ (1), Cohn E. (1), Salve (1), Rubinstein 6, Swiderski (1), Marco 5½, John (1), Snosko-Borowski, Spielmann. Tartacower 5, Forgács (1),

Bernstein, Blackburne, Süchting 4½, Duras, Shories, Teichmann 4, Cohn W. (1), Jacob (1), dr. Perlis (1) 3½, Leonhardt, Mortimer, Scheve, Shoosmith 3.

— **A pécsi kiállítás bosnyák vendégl.** A pécsi kiállítás nagy sikerét semmi sem bizonyíthatja jobban, mint azok a nagyszámu idegen-csapatok, melyek minden oldalról elözönlök az ünneplő magyar várost. Ma több boszniai és hercegovinai városból mintegy száz előkelő kereskedő érkezett különvontan családostól a kiállítás megtekintésére Pécsre, ahol a legszívesebben fogadtatásban részesültek. Az érkező vendégek tiszteletére a kiállítási területet fényesen kivilágították és az ismerkedési estélyen *Zsolnay* Miklós, a kiállítás végrehajtó-bizottságának elnöke lelkes szavakban üdvözölte a bosnyák vendégeket, akiket előzőleg már a Pécsi Kereskedelmi és Iparkamara tisztikara, élén *Kindl* József kir. tanácsos elnökkel üdvözölt. A vendégek szónokai hálás szavakkal köszönték meg a fogadtatást és ismételten felhasználták az alkalmat arra, hogy kifejezést adjanak annak az óhajuknak, hogy minél élénkebb összeköttetésbe jussanak a magyar kereskedőkkel és iparosokkal. A kiállítás nagy méretei és a kiállított tárgyak változatossága, de különösen a magyar gépipar és textilipar óriási fellendülésének jelei lepték meg legjobban a bosnyákokat, akik most élénkebb összeköttetést szereznek a magyar kereskedelemmel és iparral. *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter, tekintettel a kiállítás iránt mutatkozó rendkívüli érdeklődésre, a közönséget a legnagyobb engedelménnyel lepte meg, mely a jövő hét elején lép életbe. Május hó 29-én és 30-án országos athléta-versenyeket rendeznek Pécsen, amelyeken résztvesznek a legnevesebb magyar vivők is. Május hó 30-án nyílik meg az erdészi pavillon, melyre a kiállítási végrehajtó-bizottság *Darányi* Ignác földmívelésügyi minisztert is meghívta. A képzőművészeti csarnok megnyitása június hó 5-én lesz. A csarnokot az Országos Képzőművészeti Társulat rendezi be s a kiállítandó tárgyak már meg is érkeztek Pécsre. A műcsarnok megnyitására a bizottság gróf *Apponyi* Albert vallás-és közoktatásügyi minisztert hívta meg, aki kiállításba is helyezte látogatását. A kiállításnak a megnyitása óta a mai napig ötvétezer látogatója volt.

— **A Kossuth-nóta miatt.** Megint katonai botrány van a levegőben. És megint csak a Kossuth-nóta miatt van baj. A közelmúlt napokban történt, hogy a budai hatos számu vartüzérezred egyik zászlóaljja a Tétény mellett levő tüzérségi gyakorlótérre vezényelték ki fegyvergyakorlatra. Az ágyuk nélkül, gyalog vonuló zászlóalj vezetését *Lacina* hadnagyra bízták, aki a gyakorlatokat vezette. A gyakorlat végeztével *Lacina* hadnagy rábízta a zászlóalj hazavezetését *Záhorszky* tüzmeisterre, maga pedig a Fiume felől Budapestre jövő gyorsvonat egyik fülkájában jött vissza Budapestre. A tüzmeister át is vette a vezetést, de hogy kedélyesebbé tegye az utat hazafelé, megengedte a legénységnek, hogy énekeljen. A legények aztán rágyújtottak a Kossuth-nótára és az emberséges őrmester együtt énekelt velük. A Kossuth-nótát éneklő tüzéreknek természetesen sok bámulója akadt a járókelők közül. Buda közelében azonban egy koronaőr csapattal találkozott, amely szintén azon a tájon gyakorlatozott. A koronaőrök vezetője aztán rászólt a tüzmeisterre, hogy hallgattassa el a Kossuth-nótát. *Záhorszky* tüzmeister visszazólt, hogy neki nem parancsoinak, mire heves szóváltás keletkezett a tüzérek és a koronaőrök között. Már csaknem összeverekedett a két csapat, a kevés számu koronaőrök azonban látták, hogy a harcnak csak rossz vége lehet rájuk nézve, és sietve visszavonultak.

Ezek után minden további kaland nélkül érkezett be a csapat a kaszárnyába. Ott azonban hamarosan híre ment a dolognak és egy altiszt jelentést tett a történetről *Bleching* alezredesnek, aki rögtön megindította a vizsgálatot a tüzmeister, az altisztek és az egész legénység ellen. A szerencsétlen tüzmeister rögtön el is zárták, s nagyon valószínű, hogy drákói szigorúsággal torolják meg rajta, a főben járó vétséget. Egyelőre nem tudni még milyen intézkedések vannak készülőben, de a kaszárnya legénysége, már is lázas félelemmel várja a fejleményeket.

— **Az összeesküvés a czár ellen.** Az orosz ugynevezett szent szinódus: Oroszország legreakcionáriusabb intézménye, ahová a haladás eszméjének egyetlen sugarát sem bocsátják be, legutóbb foglalkozott azokkal a dolgokkal, amelyek

e hó 20-án a dumailésen történtek. Ott pertraktáltak tudvalevően a czár elleni összeesküvést. A szinódus ezt a határozatot hozta:

Több, a szélső pártokhoz tartozó lelkes nem vett részt ezen az ülésen azon nyilvánvaló szándékkal, hogy az uralkodó élete ellen irányuló merénylet elítélésénél ne legyenek jelen. Tekintettel arra, hogy a czár iránti tisztelet a legszorosabb kapcsolatban áll az egyház szolgálójával, aki nemcsak az uralkodó kezébe teszi le az esküt, hanem annak nevében másoktól is kivesszi, a szent szinódus megengedhetetlennek tartja papoknak a szélső pártokhoz való ésatlakozását és megbízta *Antonius* metropolitát, szólitás fel az e pártokhoz tartozó lelkeseket, jelentsék be a pártokból való kilépésüket vagy pedig vessék le önkéntesen papi köntösüket, ha vonakodnának a szinódus határozatának eleget tenni. Ez az ügy az illetékes egyházkerületi hatóságok megítélése alá esik, amelyeknek a lelkesek, daczára dumaképviselőkké történt megválasztásuknak alárendeltjei maradtak.

— **Házasság.** Dr. *Töry* Gusztáv magy. kir. igazságügyi államtitkár és neje *Burián* Aranka leányát *Aran-kát* június 1. napján délelőtt féltizenkét órakor vezeti oltárhoz dr. *Darányi* Ferencz magy. kir. kereskedelemügyi miniszteri fogalmazó, cs. és kir. tartalékos huszárhadnagy Budapestben, a Szilágyi Dezső-téren az ev. ref. templomban.

Dolinai és *dráskóczy* dr. *Dráskóczy* Viktor e hó 29-én lép házasságra szilási és pilisi *Szilassy* Málikával Tiszaderzszen.

Grünwald Sándor szimirodatulajdonos eljegyezte *Lawnor* Szerént Budapestben.

— **A vészfék, mint sok ember életmentője.** A vészféket vonatokon megrántani csak a legritkább esetekben szokták. Érzékeny büntetést is mérnek arra, aki elfogadható ok nélkül nyul hozzá és ezzel a nyílt pályatesten megállítja a vonatot. S miután ez így van, ugyancsak meg kellene jutalmazni azt a bátor férfit, aki a Budapesttől Miskolc felé robogó gyorsvonat vészfékét megrántotta és ezáltal sok ember életét megmentette. Besnyőn tul történt a szinte magában álló eset. A vonat egyik kocsijának kereke eltört, tengelye kicsett s a vagon oldalt billent. Az ijedelem közepette az egyik utas, mihelyt a vagon megbillent, felismerte a veszedelmet, megrántotta a vészféket, mire a vonat csakhamar megállott. Egy-két percczel később ki tudja, mi történt volna. Így a kocsikot s a két utolsó vaggont odahagyva, a gyorsvonat Hatvanba folytatta útját, ahol pótolták elvesztett vagonjait.

— **Főuri alapítvány állami és megyei tisztviselők számára.** Egy előkelő magyar főúr: gróf *Erdődy* Imre az elmúlt napokban oly alapítványt tett, amely ugy céljánál, mint időszertűségénél fogva nagyjelentőségű. Arról van szó, hogy a koronázás negyvenedik évfordulója alkalmával gróf *Erdődy* Imre a magyar állami és törvényhatósági tisztviselők számára egy üdülőházat építtet Magyarországon oly becses pontján, Pöstyén fűrdőhelyen, ahol a csodatevő forrásnál évente a betegek ezrei keresnek gyógyulást. A főúr e célból alapítványi levelet nyújtott át Nyitra vármegye főispánjához *Markhot* Gyulához, amelyben 50.000 korona értékű telket és egyelőre 16.000 korona készpénzből hozzájárulást ajánlott fel, hogy Pöstyénfűrdőn az állam, a vármegye és a társvármegyék hozzájárulásával, mihamarabb egy nagyobb szabásu épületet építsenek, amelyben évente több száz tisztviselő nyerhetne díjmentes elhelyezést. Kiemeli az alapítólevél, hogy a király koronázásának negyven-éves évfordulója alkalmából azokról óhajt megemlékezni, akik szeretett hazánk fejlődése, a fegrend és egyéb országos követelmények körül kifejtett munkásságuk által különös érdemeket szereztek. A múltban hasonló gyógyház néhai gróf *Erdődy* Ferencz alapítványa folytán a hadsereg tisztjei számára már létesült, mindenképpen indokolt tehát, hogy a vármegyei és állami tisztviselőkről szintén történjék valamely gondoskodás. Hasonló rendeltetésű épületet találunk a külföldön, de nálunk nem; óhajtja, hogy kezdeményező lépés legyen ez, a melylyel a magyar nemzet szeretetét és becsülését rója le azok iránt, kik mindenkor hű napszámosai voltak e hazának. — E levélhez további kommentár nem szükséges. Gróf *Erdődy* Imre nemcsak tagja a magyar főrendiháznak, de egyuttal magyar tagja is, aki szívével, lelkével ide vonzódik, itt él télen-nyáron az ország keretén belül. Mindenképpen jellemző egyéniségére nézve, hogy a koronázási emlékünnepe egy ily méltó emlékekkel akarja megörökíteni. A beavatóitk tudják, hogy tettének titkos rugóhoz felesége, szül. *Migazzy* Irma grófnő áll legközelebb. Ez a minden ízében magyar érzelmű nagyszony méltó élettársa és egyedüli tanácsadója. Az alapítvány eszméjéhez ő áll legközelebb és rászolgált arra, hogy hálásan emlékezzenek meg róla majdan azok, akik az alapítvány gyümölcsét élvezni fogják.

— Vége az utczaseprő-sztrájk. Egy kevés jóakarattal el lehetett volna kerülni azt a csunya kellemetlenséget, hogy Budapest két napon át szemében, porban és piszokban fuldokoljék. Valójában pedig nem is sziv, hanem csak egy kis kötelességtudás kellett volna hozzá. A főváros urai azonban lusták egy kicsit mindenhez, mi az öröögnek tettek volna hát kivételt a szegény utczaseprők dolgával? Amig nem volt muszáj, nem is csináltak semmit. Így aztán megtörtént, hogy tegnap, vasárnap usztunk a szennyben, mert az utczaseprőkkel nem lehet komázni, azok nem kérelmező felek, hanem szervezett munkások. És a tisztelt sokidejű urak, ott a városházán, egyszerre maguk is sietősnek látták most már a dolgot. Igérték fűt-fát későbbre az utczaseprőknek. Azok azonban az ígéretekre azzal feleltek, hogy kimondták a sztrájk folytatását. Végre is rá kellett szánniuk magukat a városi uraknak, hogy igazán tegyenek is valamit. A komoly szót aztán azok is meg értették. Az utczaseprők nevében ma délelőtt tárgyalta dr. *Giesswein* országgyűlési képviselő *Tóth* Péterrel, a köztisztasági hivatal vezetőjével, aki kijelentette, hogy az összes követeléseket hajlandó a város teljesíteni, ha még ma munkába állnak. Megígérte továbbá azt is, hogy a negyven fillér béremelést visszamenőleg május elsejéig fogják kifizetni. Ezzel a válaszzsal az utczaseprők beérték s nyomban megkezdték az utczák a felgyülemlt piszok eltakarítását.

— Halálozások. Özv. *Alexy* Jánosné, szül. pakronsztelepcsenyi Maholányi Magdolna május 25-én 70-ik évében elhunyt Budapesten.

Dr. *Steinbach* Emil, az osztrák urakházának tagja, volt igazságügyminiszter, a főtörvényszék és semmitőszék első elnöke, tegnap délután hosszas és kínos betegség után hatvanegy éves korában meghalt Bécsben. Temetése holnap lesz s azon a király is meg jeleni. *Steinbach* egyike volt a legkiválóbb osztrák jogászoknak. Eredetileg ügyvédnek készült, de közvetlen ügyvédi vizsgája előtt, két felolvasása révén, figyelmes lett reá az akkori osztrák igazságügyminiszter, *Glaser* és 1870-ben mint segédtitkár beosztotta az igazságügyminisztériumba. *Steinbach* ettől kezdve gyorsan haladt pályáján és amikor 1891-ben *Dunajevszky* pénzügyminiszter kilépett a Taaffe-kabinetből, ő reá bízták a pénzügyminiszteri tárczát, melyet 1893-ig vezetett, amikor a Taaffe-minisztérium megbukott. 1899-ben kinevezték a legfelsőbb törvényszék másodelnökévé és ugyanekkor tagja lett az osztrák urakházának. 1904-ben elnöke lett a legfelsőbb törvényszéknek. *Steinbach* több szociológiai könyvet írt, melyek közül nevezetesebbek „*Erwerb und Beruf*“, „*Zur Friedensbewegung*“ és „*Rechtsgeschäfte der wirtschaftlicher Organisation*“.

Klenovits Ida e hó 24-én, 50-ik évében elhunyt Budapesten.

Duchatel nyugalmazott nagykövet Párisban meghalt. *Duchatel* Franciaországot Bécsben képviselte, ahol ő és neje a társaságban kiváló szerepet játszottak. *Duchatel* bécsi állásától akkor vált meg, amikor a francia kamara elfogadta azt a törvényt, amelyik a Bourbon és Bonaparte házbeli hercegeket Franciaországból kiutasítja.

— A temesvári gyilkosság. Még mindig nagy homály borítja a temesvári hármasság gyilkosság tetteit. A rendőrség — mint közöltük — letartóztatta ugyan *Kronberger* János és *Molnár* Lajos nevű gyanus embereket, de ezek mindent tagadnak. A vizsgálat nem tud pozitív adatokra támaszkodni, amikor a nevezetteket fogva tartja. Magának a rettenetes gyilkosságnak részleteit, amennyiben azok eddig nyilvánosságra kerültek, az alábbiakban foglaljuk össze:

A gyilkos — mint megállapították — a vámházban rányitotta a szerencsétlen asszonyra a konyhaajtót és rögtön rálőtt. Az asszony éppen a kávé akarta elkészíteni gyermekeinek. A golyó az asszony bal szemébe furdott. A gyilkos erre még másodszer is rálőtt az asszonyra, akit a golyó szíven talált. De még ezzel sem elégedett meg a gonosztévő, hanem lekopott a falról egy kézi lüsvágókést és azt egész erejével az asszony mellébe vágta. A gyilkos az asszony holttestét lábainál fogva bevonszolta a szobába és a két gyermek elpusztításához látott hozzá. A konyhában, a földön egy párnán feküdt a nyolcz hónapos Anna. A gyilkos közvetlen közletről a szívébe lölt. Nyomban megbölte a golyó. A két éves *Mariska* a szobában levő egyik ágyban feküdt. A gyilkos a szerencsétlen gyermeknek az említett kézi baltával a nyakába vágott. A gyilkossághoz a gyilkos finom, angol szerkezetű forgópisztolyt, acélozott golyókkal használt. Az egyik golyó megakadt az asszony koponyájában, a többiek azonban mind a konyha kövezetébe furdottak. Amikor a gyilkos véres munkájával elkészült, ami összesen nem tarthatott tovább néhány percnél, hozzálátott a lakás fölkutatásához. A szekrényekből kihányta az összes holmit, feltört egy pléhdobozt, melyből

mintegy háromszáz korona vámpénzeket lopott el. A gyilkosnak volt még annyi ideje, hogy az ajtót kívülről elzárta és megszökött. *Urbanecz* Ede kerületi orvos már csak az asszony és nyolcz hónapos gyermekének halálát konstátálhatta. A másik súlyosan megsérült gyermeket azonnal a közkörházba szállították, ahol néhány óráig tartó kintlódás után meghalt.

— Fürdőélet Riminiben. Riminiben, a magyarok által annyira megkedvelt olasz tengeri fürdőben már igen élénk a fürdői élet. Igen sok és előkelő magyar család kereste fel már eddig is a kies szép tengeri fürdőt, mely hatalmas versenytársa lett a velencei Lidónak. Már most is ott időznek gróf *Dessewffy* Emil a családjával, *Balla* Aladár főispán, *Bezerédj* István főispán, *Marx* János Máv. igazgató családjakkal, báró *Gindele-Scerponné*, *Szunter* Miklós honvédőhadnagy nejével és mások. A magyar családok természetesen a Hungária-szállóban laknak, melynek tulajdonosa, *Aczél* Artur hazánkfia, aki különös nagy figyelemben részesíti a magyar vendégeket úgy Riminiben, mint római szállójában, az Imperiálban. A tenger mesésen jó és a fürdőzés nagyon élvezetes.

— Ós-Budavára. *Wulff* és *Friedmann* igazgatók óriási munkásságot fejtenek ki, hogy a csütörtöki indiai ünnepély sikerét biztosítsák. Valami nagy szerült látványosság lesz az 500 emberből — fantasztikus jelmezekben — alakult felvonulás. Minden látogató ajándékot kap. Délután gyermekünnepély is lesz. Ezenkívül 70 tagu balletkar mesés indiai tűzijáték közben áldozatétetést mutat be egy ós hindu templomban. A szabad területen nyílt Olympia színpad lesz s a teljes honvédezenekar vonós hangversenyt. ad. A terület díszítése felül fog mulni minden képzelhető.

— Bajcezfürdő igazgatósága állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdászoknak ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéreknel 50 százalék, az egykoronás tükörfürdőknél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirat- és vasut-állomás a fürdőtelepen.

x *Fodor-féle vivóterem* Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vivásra.

x *Bób-hashajtó a legkellemesebb, 10 f.*
x *Zászlók*, czimerek, minden kivetelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Arjegyék ingyen.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A Petőfi-házért. Az az országos mozgalom, melynek czélja a „Petőfi-ház“ létesítése mindinkább nagyobbá és eredményesebbé válik. A Petőfi-ház javára került ma színrre az Operaházban Szigligeti-nek híres színműve a „Két pisztoly“ is, még pedig a Nemzeti Színház tagjainak közreműködésével. Sajnos a főváros közönségének ma nem volt ünnepi kedve, mert az előadás csak nagyon mérsékeltent telt ház előtt folyt le, pedig az első felvonás keretébe igen érdekes és értékes koncertet is illesztettek be. A hangversenyt *Zempléni* Révész Anikó nyitotta meg, ki Székely Imrénének ábrándját, a „Te vagy, te vagy barna kis lány“-t játszotta nagy művészeittel s a közönség zajos tapsaitól kísérve. Utána *Beregi* Oszkár szavalt el hatásosan néhány Petőfi-költeményt. Igen nagy tetszés mellett énekelt több dalt *Náday* Ilonka. A hangversenyt *Fráter* Loránt fejezte be. Előbb *Tarnay* Alajos szép zongorakísérete mellett Petőfi-dalokat énekelt, melyek mindegyike nyomán zugó taps hangzott fel. — A szüntelen tapsviharra aztán *Fráter* még egyszer a színpadra lépett s cigánybanda kíséretében saját magát is kísérve hegedűjén, ismét több dalt énekelt az ő sajátos művészetével és igazi, nagy sikerrel. A hangverseny befejezése után folytatták az előadást. A közönség az egyes szereplőket igen meleg ovációban részesítette, különösen *Blaha* Lujzát, kinek már színrelépésekor felzúgott a taps. Mellette szép sikere volt még *Török* Irmának, *Szacsvainának*, *Mihályfinak*, *Rözsahegyinek* és *Bakónak*. (S. V.)

(*) *Lányi Géza* beteg. Őszinte részvételt halljuk, hogy *Lányi* Géza, a Népszínház volt kintő czimbalmosa — aki *Blahánának* olyan édesen pöngetté

el a nótáit és aki maga is olyan szép magyar nótákat komponált, betegesen fekszik Ungvárt. Az orvosok küldték oda üdülés végett és állapota jobbulás helyett rosszabbra fordult. A nagybeteg művészt úgy a fővárosban, mint országszerte mindenfelé ismerik s úgy művészetéért, mint egyéni tulajdonságaiért általánosan szeretik, így hát érthető, hogy gyors felgyógyulását milyen sokan s milyen őszintén óhajtják.

(*) *Zenei matiné*. *Siposs* Antal zeneakadémiája e hó 30-án, csütörtökön, délelőtt 10 és fél órakor a Katolikus Kör dísztermében (Molnár-utca 11. sz.) zenészi előadást rendez, amelyben a kiváló mester legjelesebb tanítványai működnek közre.

IRODALOM.

Petőfi Társaság ülése.

Budapest, május 27.

A nyári szünet előtt vasárnap délelőtt tartotta utolsó felolvasó ülését a Petőfi-Társaság. Az előző széklet *Herczeg* Ferencz foglalta el, s az első felolvasó dr. *Várady* Antal volt, a ki Petőfi színes-életéből mondott el egyet-mást, érdekes élvezetes előadás keretében.

Petőfi 1842-ben lépett a színpadra, a melyhez való vágyódása folyton kísértette. Fölkereste Szabó székesfehérvári színigazgatót, a kihez Szuper Károly vezette egy zímankós, késő őszi délután.

A mikor belépett az igazgatóhoz, ez Szuper felé fordulva, kérdezte:

— Beteg ez az ur?

— Csak megviselte a nyomor! — válaszolta Szuper.

Petőfit bántotta ez a beszéd és nyers, szinte parancsoló hangon mondta a direktornak:

— Fölvesz az ur vagy nem?

A rideg hang hatott.

— Persze, hogy fölveszem!

Igy lett színész Petőfi. Gázsit alig-alig látott s hogy egy kis mellékkeresetre tegyen szert, színlapokat hordott. Később Kecskemétre került de ott sem volt sikere. Erre Pozsonyba vándorolt s a diétán tartott beszédekért másolta. A színpad utáni vágy azonban nem sokáig hagyta nyugodni s Debreczenbe, majd Erdélybe ment. Itt megbetegedett, láz gyötörte, s néhány héttel utóbb betegesen szinte lerogyott *Pákh* Albert debreczeni lakásába.

— Hozzad jöttem kedves Albertem, mondá, hogyha meghalok, legyen, aki eltemettessen.

Később Pestre jött és itt teljesen az irodalomnak élt. Utoljára 1844-ben lépett fel *Egressy* Gábor jutalomjátékán Géresi nótárius szerepében. A színlapon, mint műkedvelő szerepelt.

A felolvasást zajos tappsal honorálta a közönség.

Utána *Tömörkény* István tartotta meg székfoglalóját Mezei dolgok czímen. Felolvasásában, amely a természet szépségeinek ecsetelésével hódított, a réti embert vázolta, ezt a társadalmon kívül élő, csavargó, elhagyott embert, aki ma itt, holnap ott bukkan fel, nincs háza, nincs lakása, de van érző, meleg szíve. Irtózik a társadalomtól s csak a természet ölen érzi jól magát. A gyönyörű képekkel bővelkedő előadást lelkesen megtapsolta a közönség, míg *Herczeg* Ferencz elnök meleg szavakkal köszöntötte a tagok sorában, a magyar néplélek melegsivű költőjét.

Ezután *Zempléni* Árpád másodtitkár mutatta be a Vigyázó pályázaton megdícsért őt költeményt.

Az első *Bujdosy* Miksa „*Benső zene*“ című mély értelmű szimbolikus dala, melynek egyik megkapó strófája ez:

Vérző lelkek istene,
Benső, édes, halk zene,
Édes, halk zene!
Szellemaidak úgy beszél,
Mint a tiszta esli szél
Álom-kébe öltözött
Siri liljomok között.

A legmélyebb hatást tette *Dapsy* Gizellának (Níl) *Orgona virág* című mély érzésű költeménye, melynek csak azért nem adhatták ki a díjat, mert időközben nyomtatásban (még pedig az „Egyetértés“-ben) is megjelent.

Taksonyi Józsefnek *Tátrai emlék* című versciklusa is nagyon tetszett. Mutatásba álljon itt a következő két vers:

Csak egy ablak virágos,
Ablaka egy lánynak,
Aranyhaju szőke lány
Ki-kikandikálgat.

Gyujtok én is világot,
Hogy ide hadd nézzem,
Hadd tudja meg az a lány:
Nem aluszom én sem.

Erőtéljes hangjával hatott Szávay Zoltánnak, Szávay Gyula fiának *Gyári füstök* című költeménye, amelyben a poéta a sötéten szálló füstfelhőkben írja az égre a munkáslelkek gondolatait:

Szürkén, sötéten egy tömegbe szállnak
S az egyesült komor füstfellegek
Merészen, bátran nőni kezdenek.
És gomolyogva, a légben kigyózva
A kéményfüst emberalakot ölt,
Fellegrítánok szürke légiója
Csakhamar minden kis helyet betölti,
A kémények egyre ontják utánok
A sok egyforma szürke ezredet
S a felgyűrt karu izmos óriások
Szállnak — megostromolni az eget.

Hazafias érzés hevitette az ötödik költőnek, Tomori Jenőnek versét, mely a nagyanya és unoka között játszódik le. Végso versszakasza így hangzik:

Főljong a gyermek a trombitászóra,
Óreg anyám, kérlek, mikor ülök lóra?
Reszket a nagyasszony, szeme csodás fénybe!
Istenem! Márczius! Mi jutott eszébe?
A fiucska fejét magához öleli,
Alig sugja a szót, szíve olyan teli!
Ha majd szól a nóta, hogy ő „azt üzente”
Csak bírd el a kardot; Mégy a regimentbe!

Mind az öt költeményt sűrű taps jutalmazta. Végül Ferenczy Zoltán mutatta be Miklós Elemér vendégnek „A mulandóság gondolata Petőfi költészetében” című magvas dolgozatát, amelyben kifejtette, hogy Petőfi minden versében, ahol a halál gondolatával foglalkozik, fölcillan az öröklétben, a halhatatlanságban való erős hit, a fiatal esztétikusnak szívesen tapsolt a hallgatóság.

Herzeg Ferencz végül kellemes üdülést kívánt úgy a tagoknak, mint a közönségnek s a felolvasó ülést a szeptemberi viszontlátás reményében be-
rekesztette.

* Dr. Pávai-Vajna Gábor ünneplése. A pozsonyi magyar írói világnak szép ünnepe volt vasárnap délelőtt. Abból az alkalomból, hogy dr. Pávai-Vajna Gábor kir. tanácsos, a pozsonyi állami kórház főorvosa, huszonöt évi főorvosi jubileumát ünnepele s ugyanennyi idő óta hű és jeles munkatársa a Pozsonyban megjelenő „Nyugatmagyarországi Híradó” című politikai napilapnak, dr. Vutkovich Ödön, a nevezett lap tulajdonosa és főszerkesztője, díszes s értékes munkatársi, aranytollat adott át az érdemes jubilánsnak. Vutkovich meglepően szívből fakadt szép beszédét az összegyűlt munkatársak élénk eljenzése követte, mire az ünnepelel meghatóan köszönte meg a kollégái, szép kitüntetését.

* A Magyar Tudományos Akadémia III. osztálya ma délután ülést tartott, amelyet összes ülés követett. Az osztályülésen Szily Kálmán elnököl s az első felolvasó Krenner József rendes tag volt, aki a Schuller-féle arzénszulfid kristálytani és optikai tulajdonságairól értekezett. Utánna Rados Gusztáv rendes tag bemutatott öt levelet, amelyeket Gencs, a göttingai nagy matematikus barátjához, Bolyai Farkashoz intézett s amelyeket Szabó Péter gyakorló gimnáziumi tanár, édesatyjának, Szabó Sámuelnek hagyatékában talált. — Ugyancsak Rados mutatta be Dávid Lajosnak: *Az algebrai iterációról* és Bauer Mihálynak: *Elemi irreducibilitási vizsgálatok* című dolgozatait. Az osztályülés követő teljes ülésen Heinrich Gusztáv főtitkár jelentést tett *Bubics* Zsigmond tiszteleti tag elhunytáról. Tudatta továbbá, hogy Fabriczy Kornél 200.000 koronás alapítványát újabb 50.000 koronával gyarapította. E negyedmillió korona kamatai az adományozót illetik, amíg él. Halála után az összeg az Akadémiát illeti meg. Végül több kisebb jelentőségű folyó újról tett jelentést a főtitkár.

FŐVÁROS.

(Csalás egy helyettes előjáró nevével. Egy eddigé ismeretlen csaló több iparostól, vendéglőstől és kereskedőtől csal ki 8—10 koronára rugó öszszszeg, azzal az ürügygel, hogy őt dr. Kiss Ferencz VII. kerületi előjáró küldötte, kölcsön kérése végett. A helyettes előjárót, aki köztisztviselőnek örvend és különben a legrendezettebb anyagi viszonyok között él, ez az eset igen kellemetlenül érinti, és azonnal, amint a csalásról értesült, jelentést tett a rendőrségen Sajó Sándor rendőrkapitányánál. Most két detektív nyomozza a csalót, akiről azt a leírást szereztek be, hogy középtermetű, köpczös ember, világosszínű ruhában járt és orrcsípített visel. A helyettes előjáró kéri, hogy a csalót, adandó alkalommal tartóztassák le.)

(A főváros kölcsöne. A főváros tízmilliósz függő-kölcsöne tárgyában a pénzügyekkel folytatott tárgyalásukat befejezték és a kiküldött ad hoc bizottság a szerződésbeli feltételeket megállapította.

Bódy Tivadar tanácsos ma közli ezeket a feltételeket a pénzügyekkel, határozás czéljából. A szerződés véglegesítése ügyében — mint értesülünk — a pénzügyi és gazdasági bizottság a jövő hétfőn fog ülést tartani, a tanács pedig kedden foglalkozik vele.

EGYESÜLETEK.

(—) Az Ingyentelj Egyesület közgyűlése. Az Ingyentelj Egyesület báró gelsei Guttmann Vilmosné elnöklésével tartotta vasárnap közgyűlését. A gyűlésen, amelyen a főváros előkelő társadalmának színe-java, különösen a jótékonyaságukról ismeretes hölgyek szép számmal jelentek meg, az elnök nagy vonásokban vázolta az elmúlt esztendő főbb eseményeit, majd Haár Ignác ecsetelte az egyesület eddig való működését. A legmelegebb hála és elismerés hangján emlékezik meg azután az elnök gróf Batthyány Lajosné, gróf Almássy Györgyné, báró Guttmann Vilmosné és gróf Edelsheim-Gyulay Lipót érdemeiről, akiknek fáradságtalan tevékenysége és meleg szeretete a gyermekvilág iránt tette lehetővé, hogy az óbudai fiókiintézményt még ez év őszén megnyithatja az egyesület.

Deutsch Ernő főorvos ismertette ezután az intézet orvosi ténykedését. A Gömöri Béla pénztáros előterjesztette zárószámadások szerint az egyesület összes vagyona 66.534 korona 83 fillér. A felmentések megadása után a választásokat ejtették meg. A kisorsolt igazgatósági és választmányi tagok helyett a következők választattak az igazgató választmányba: Gróf Andrássy Tivadarné, malomszegi Elek Pálné, Jekelfalussy Zoltánné, báró Liphay Béláné, dr. Tatay Adolfiné, báró Podmaniczky Gyuláné, lovag Weckselmann Ignáczné, Köhner Agostonné, Tarcsay Pálné, dr. Fried Adolfiné, dr. Goldberger Dezsőné, Guttmann Arturné, Sombori Lajosné, Havassy Dezsőné, dr. Bunczl Alfrédné, Abrányi Kornélné, Basch Gyuláné, Perlmutter Adolfiné, Szilágyi Károlyné, erényi Ullmann Gyuláné, Rothkugel Gyuláné, dr. Holtscher Siegfriedné, Singer Aranka, kistétnyi Kovách Lászlóné, Herich Károlyné, dr. Grosz Emilné, budai Goldberger Leoné, dr. Soltész Adolf, Geiger Zsigmondné, dr. Herzel Tivadar, dr. Dóczy Imre, László Lajos, Szilágyi Károly, Mezey László, dr. Kertész Ába, vásárhelyi Wodlner Artur, madarasi Beck Marcel, Jakabné, dr. Rácz Hanna, Bencze Benő, Eppinger Artur, Küszler Henrik, Sulyok Ylda, lovag Lederer Sándorné, Déry Izidorné és dr. Reich Mór. dr. Pásztor József egyesületi ügyész a választások megjelése után lelkesítő szavakat intézett az egyesület tagjaihoz. Soltész Adolf meleghangú beszéde keretében üdvözölte, ezután az intézmény vezetőségét, majd dr. Goldberger Dezső indítványára a sajtónak köszönetet mondtak.

(—) Erzsébet Népakadémia. Szombaton és vasárnap tartotta az Erzsébet Népakadémia közgyűlését, amelyen újra örvendetes fejlődésről számolt be a vezetőség. Az ünnepi közgyűlés vasárnap este volt, amelyen Hegedüs István mondotta az elnöki megnyitó beszédét, kiemelve a pécsi kongresszust, amelyet az egyesület a Szabad Lyceummal együtt rendez. A titkári jelentés után Alexander Bernát Meunierrel tartott felolvasást.

Meuniernek, Alexander szerint, külön világa van. Ez a világ, a testi munka világa. A munkást ő tette munkaképesé s a szobrászat királyságában. A szobrászat Meunier előtt megvetette a munkásságot, mert a régi klasszikusokon csüggett. Meunier erkölcsöt vitt a művészetbe. Működése némileg enyhíti azt a végtelen fájdalmat, amelyet a pornográfának napjainkban való óriási terjedése okoz. Meunier nem játszik tárgyaival, nem virtouosa neki a művészet szent foglalkozás. Az ő művészetegészen tisztá s éppen ezért szent áhitat fogja el az embert műveinek szemlélésekor. Az ő munkálkodása révén tanultuk meg, hogy a tudósnak, az írónak, a festőnek, a szobrásznak a néphez kell fordulni. Ennek az életét ábrázolni egy a megtisztulással. Meunier korunk gyermeke, annak a korának, a melyben a tömegék felébredtek évezredek kabultságukból és követelnek.

A vetített képekkel illusztrált magas színvonalú előadást a közönség zajos tetszéssel honorálta.

(—) Tanítók gyűlése. Az állami tanítók országos egyesületének választmányja tegnap Kozma László elnöklésével ülést tartott, melyen az előadói tisztelet Havas Pál főtitkár töltötte be. A választmány első sorban megállapodott abban, hogy az egyesület rendes közgyűlését június 27—30-án tartja meg. Hosszabb és beható eszmecsere folytatott a választmány az országos bizottság ujjászervezése dolgában. Kezdeményező lépést tett a választmány arra nézve, hogy a közgyűléssel kapcsolatosan az egyesület gróf Apponyi Albert kultuszminiszternél tisztelegjen s megköszönje neki a fizetés

rendezés nagy és áldásos munkáját. A koronázási évforduló alkalmából megindított ama mozgalomhoz, hogy ez az esztendő az állami tisztviselőknél kétszeresen számítassék, az állami tanítók csatlakozását a választmány Havas Pál főtitkár indítványára kimondta. Külön felterjesztésben megkéri a minisztert arra, hogy emlékirataikat, melyekre eddig válasz nem érkezett, intézze el. Az elnök végleges lemondása folytán a választmány az elnöki átlásra egyhangulag Havas Pál eddigi főtitkárt ajánlotta.

(—) A Budapesti Újságírók Egyesülete holnap, kedden délután 1/24 órakor rendkívüli közgyűlést tart a New-York-kávéház külön termében. A rendkívüli közgyűlés tárgyai: Alapszabálymódosítás és hat választmányi tag választása.

SPORT.

Budapesti ügetőversenyek.

— Második nap. —

A nyári ügető-meeting második napja a kánikulai hőség daczára rendkívül látogatott volt. A nyitribün tömve volt előkelő közönséggel és a második helyen valóságos élet-halálharcot kellett vívni, míg a totalitateurhöz jutott az ember. Sport szempontból sikerültek a versenyek, miután a benevezett lovak majdnem kivétel nélkül indultak. Érdekesítő és izgalmas finish után nyerte Ypsilanti herceg Suskája a versenyt, Achilles és Bótha ellen és ugyanígy végződött az Urkocsis-verseny is, melyet mesteri hajtás után a tulajdonos által hajtott Ypsilanti-fogat nyert meg, míg a favoritált Sennyei-fogat semmi szerepet sem játszott. Különben legtöbb versenyben a fogadott lovak győztek, mely körülmény a kvótákból is látható és így a papírforma érvényesült.

Részletes eredmény a következő:

I. Simontornyai díj. Díj 1700 K. Táv. 2100 m.
1. Hauser L. Zuffall-ja (hajtotta Mac Dowell),
2. Musa, 3. Ister. Futottak még: Pearl, Simmons,
Nikolo és Ernstl. Tot. 10: 16, 20: 28, 79.

II. Kerepesi díj. Díj 3000 K. Táv. 2600 m.
1. Morg. és Ruzicka Robinetti (hajt. Tappan),
2. Cyclonea, 3. Beauty. Futottak még: Bravo
Azmon, Minkusch és Löwenritter. Tot. 10: 16,
20: 26, 34.

III. Gróf Dessoeffy A.-emlékverseny. Díj 5000 K.
Táv 2500 m. 1. Sharovai M. Excelsior (hajt. Ryonson).
2. Dominó, 3. Dylla R. Futottak még: Lion
Turner, Pepus és Grete N. Tot.: 10: 14. Helyre:
20: 24 és 32.

IV. Beregszászi díj. Díj 2500 K. Táv 2700 m.
1. Parnói ménes Pompás-a (hajt. Schrutz). 2. Aga.
3. Deficit. Futottak még: Krampus, Eduard, Mamsell és Senator. Tot.: 10: 15. Helyre: 29: 25 és 36.

V. Nemzetközi handicap. Díj 3000 K. Táv 2500 m.
1. Herceg Ypsilanti Suska (hajt. Brown). 2.
Achilles H. 3. Botha. Futottak még: Puzsi lánya,
Bruder Staubinger, Ibolya, Susie N. Tot.: 10: 28.
Helyre: 20: 28, 56, 29.

VI. Hazai díj. Díj 1700 K. Táv 2500 m. 1. Gatter I. Gyömbér (hajt. Tappan). 2. Aga. Futottak még: Csillag M. Powidel Hanakin. Tot.: 10: 80. Helyre: 20: 25, 22.

VII. Kettesfogatu urkocsis-verseny. Díj 4000 K. Táv. 550 m. 1. herceg Ypsilanti Interval B.—Victoria-ja (hajt. tul.), 2. Demsky R. fogata, 3. Turinisch-ménés fogata. Futottak még: Vencsellői ménés fogata, Kund H. két fogata, báró Sennyei I. fogata. Tot.: 10: 84. Helyre: 20: 40, 52, 47.

VIII. Kettesfogatu berkocsis-verseny. Díj 600 K. Táv. 3000 m. 1. Feiser S. Barbara Allen—Kadalka. (31 sz.), 2. Schmidt-fogat (211 sz.) 3. Grünfeld-fogat (256 sz.). Indult még 9 fogat. Tot.: 10: 15. Helyre: 20: 24, 63, 53.

— Harmadik nap. —

A nyári meeting mai harmadik napján sem sikerültek a nevezések. Kiemelkedő száma a Zugligeti díj, melyben Bluff győzelmét várjuk Keefe vezénylete alatt, míg helyre valószínűleg Ideal jöhet. A kettesfogatu urkocsisversenyben végül Sennyei és Bernrieder-fogatok között várunk érdekes küzdelmet.

Jelöltjeink a következők:

- I. Charley—Deficit
- II. Ines—Zuffall
- III. Bluff—Ideal
- IV. Darabont—Charivari
- V. Bravo Azmon—Fonyód
- VI. Morgenstern ist.—Náni
- VII. Sennyei I.-fog.—Bernrieder-fog.

Bécsi nyári meeting.

— Harmadik nap. —

Vasárnap került döntésre a 2400 méter távolságu osztrák kancza-díj, mely váratlanul nagy meglepetéssel végződött. Megnyerte ugyanis Dreher Antal Va banque-ja bírói ítélet szerint igen könnyen 2 1/2 hosszal Justice és Frau Godl előtt, míg az óriási favorit Sediranda a vert mezőnyben végzte futását. A Springer ló mai szereplése egyszerűen rejtély, miután Justice-t kivéve ugyanezen mezőnyt az oaksban ugyszólván lépésben verte, tehát joggal favorizálták a tegnapi versenyre, miután minden szakértő csak Justice-t tartotta egyedüli ellenfelének. Va banque-ben még az istállója sem bizott, sőt egyáltalában indítani sem akarták és e váratlan fényes győzelme istállóját lepte meg legjobban. Érdekes volt még a Nagy Nyári Akadályverseny is, melynek 6400 m. távján a monarchia összes eddigi steplerjeinek legjobbika, Nuggomov, top weight alatt nyert meg könnyen.

Részletes eredmény a következő:

I. Stadtaut-díj. Díj 3000 K. Táv. 1200 m. 1. Egyedi A. 3é. sm. *Tábornok* (Vivian). 2. Péchy A. Monthalon (Krouzil). 3. Dreher A. Emir (Carlslake). Futottak még: Kukuruz (Janek), Isobar (Taral). Erős küzdelem fejh., nyakh. — Tot.: 10:41, 20:49, 129.

II. I. oszt. eladóverseny. Díj 4000 K. Táv. 1000 m. 1. Mauthner V. 2é fm. *Recolte*-ja 51 1/2 (Birkenruth). 2. báró Springer Gusztáv Petronella-ja (Vivian). 3. Mr. Siltan Sunny day-ja (Pis). Futottak még: Katzim Sack (Gulyás), Prokop (Fries), Pagony (Taral), Mignonne (Heidt), Nadzieja (Drechsler). Könnyen 2 h. — nyakh. Tot.: 10:45, 20:40, 79, 62.

III. Osztrák kanczadíj. Díj 30.000 K. Táv. 2400 m. 1. Dreher A. 3é pl. *Va banque* 56 kg. (Carlslake). 2. gróf Festelich T. Justice (Janek). 3. báró Rothschild A. Frau Godl (Martin). 4. báró Springer G. Sediranda (Taral). Futottak még: Bluette (Fries), Mataswitha (Krouzil), Blindes Glück (Rigby), Marie Louise (Heidt). Igen könnyen 2 és fél hosszal nyerve, rövid fejhosszal harmadik, 3 hosszal negyedik. — Tot.: 10:110, 20:44, 35 és 58.

IV. Kétévesek versenye. Díj 3000 K. Táv. 900 m. 1. Mauthner V. sm. *Toledo*-ja 54 kg. (Birkenruth). 2. hg. Hohenlohe Gestendniss-e (Martin). 3. br. Springer G. Vesztegető-je (Taral). Futottak még: Bon Garçon 54 kg. (Janek), Sturm 54 kg. (Krouzil). Könnyen 1 hosszal, 3 hosszal. Tot.: 10:51 20:40 és 33.

V. Eladóverseny. Díj 2000 K. Táv. 1100 m. 1. Zangen I. 4é pm. *Solt*-ja 57 1/2 (Taral). 2. Mr. Redgrey Galant-ja. 3. Péchy A. Mirka-ja. Erős küzdelem rövid fejhosszal, 4 hosszal Tot.: 10:18.

VI. Nagy bécsi nyári akadályverseny. Handicap. Díj 10.000 K. Táv. 6400 m. 1. Trauttmansdorff L. 6é sm *Nugomorv*-ja 78 (lov. Seidemann). 2. Mr. Paul Sommerfrische. 3. Meichl T. Vitellius. 4. Mauthner V. Visegrád. Futottak még: Grogard (Slinn), Carstone (Csompora), Tigra (Walsh), Saratoga (Rosack). Biztosan 2 és fél h. — Háromnegyed h. — 2 h. Tot.: 10:26, 20:33, 92, 268.

VII. Handicap. Díj 3000 K. Táv. 1600 m. 1. Herczog M. br. *Maczó*-ja 45 kiló (Seiler). 2. Egyedi A. Gyöngyössi-je (Martin). 3. Mr. Siltan Joriója (Heidt). Futottak még: Koryphäe (Pis), Tiszavessző (Fetting), Juana (Vajda), Ikrény (Krouzil), Solykofi (Vivian), Ella (Kiszivath), Apatin (Taral J.), Viola (Cockeran). Könnyen 6 hosszal, nyakhosszal harmadik. — Tot.: 10:89, 20:52, 42 és 64.

— Negyedik nap. —

A mai negyedik nap programján a 10,000 koronával dotált Májusi handicap szerepel, melyben indulásuk esetén Horkay és Elmore küzdhetnek az elsőségért. A Királydíjban Horkay maradt főlényben, azonban nem volnánk meglepetve ha ma Taral ügyes keze alatt Elmore revanchot venne multkori legyőzőjén. Kivülök még Palóczkirálynak van esélye helyre.

- I. Rouquin—Fantome
- II. Meglő—Vadór.
- III. Loredan—Mohrenseele
- IV. Horkay—Elmore
- V. Letzte Liebe—Barabás
- VI. Chiquenaude—Dreher ist.
- VII. Monthalon—Medve Jankó

Ferencvárosi T. C. a football-bajnok.

A tavaszi labdarugó szezon utolsó vasárnapján dőlt el Magyarország 1906—1906. évi football-bajnoksága a Ferencvárosi Torna-Club csapata javára.

A Szövetség bajnokságát fennállása óta két-

szere a B. T. C., egyszer az M. T. K. és tegnapi győzelmével immár harmadizben a Ferencvárosi T. C. csapata nyerte meg. Idei bajnoki csapatunk sikereit első sorban annak a nagy szívósságnak és lelkesedésnek köszönheti, mely nemcsak a játékosokat, hanem a klub vezetőségét és saját külön közönségét is jellemzi. A csapat minden egyes tagja teljes tudásával tölti be szerepét és támogatja egymást úgy a támadásban, mint különösen a védelemben, amidőn veszedelem esetén néha erőszakoskodástól sem riadnak vissza. Játékmodoruk előtt nevesebb ellenfeleiktől, mert nem törekednek magas nivóju passzjátékra és sok kombinációra. A csapat a játékdő alatt állandóan dolgozik, hol a labda adogatással, hol az ellenfél feltartóztatásával lévén elfoglalva, nincs egy percnyi pihenőjük sem. Egy szívvel és lélekkel, egy emberként játszik mind a tizenegy játékos és ez képezi minden sikerük főrugóját. Ez a tulajdonságuk sok mindent pótol és ebben valóban példányképei lehetnek csapatainknak. A bajnokság őszi fordulójában összes mérkőzéseiket megnyerték, a tavasziban azonban már a Mac és M. T. K.-val eldöntetlenül mérköztek, sőt egy meglepetésszerű vereséget is szenvedtek a B. A. K. révén és emiatt biztosnak hiit bajnokságuk tegnapi kétes volt. A bajnokság második helye még nem dőlt el. Az M. T. K. utolsó mérkőzésétől függ, melyen ellenfele a ferencvárosverő B. A. K. csapat lesz. — Eldöntetlen match esetén a második helyre a kitünő goalarányu (78:15) Mac kerül. Ez a csapat érte el a tavaszi fordulóban a legszebb eredményeket és a legnagyobb pontszámot. Csak a F. T. C.-bal mérkőzött eldöntetlenül, többi ellenfeleit sorra legyőzte. A *Typographia* ellen vívott tegnapi matchén remek csatársora 14 goalt lőtt, ellenfelének azonban egyet se sikerült hálójába juttatni. A kétheti pihenő ugyan jó hatással volt a Mac kora tavasz óta erős munkában volt csapára és a legkedvezőbb kilátásokkal néz az urnapi Polónyi-díj döntője elé, melyen a jelenleg legjobb formában levő B. T. C. csapatával fog küzdeni a margitszigeti ezüst labdáért.

A bajnokság állása jelenleg a következő: Ferencváros 24, Mac. 22, M. T. K. 21, B. A. K. 13, *Typographia* 9, *Ujpest* 7, *Föv. T. C.* 7, *33 F. C.* 3. A hátralevő bajnoki mérkőzések ezek: M. T. K.—B. A. K., *Ujpest*—33 F. C., *Föv. T. C.*—33 F. C.

() A döntő mérkőzés. (F. T. C.—M. T. K. 2:2) A Szövetség idei bajnokságának kérdése tegnap dőlt el a csömöri-úti pályán. Nagy közönség gyűlt össze erre a fontos mérkőzésre, melynek többsége a két ellenfél pártolójából állott és így az egész mérkőzés alatt állandó izgatottságban volt a publikum, buzdítva vagy pedig félve kedvenceit, amint a játék menete kedvezően vagy pedig veszedelmesen alakult. Ugy az F. T. C., mint az M. T. K. legjobb erőiket állították ki és valóban rendkívül változatos játékot produkáltak, mely csak a mérkőzés vége felé lett egy kissé erőszakos. A bajnokságot csapatainak tulajonképpen *Fritz* kapus nyerte meg, midőn bámulatos ügyességgel kivédte *Károly* tizenegyes lövését. Bajnoki csapatunknak különösen védelme tűnt ki ma és dolgozott a legnagyobb önfeláldozással. Az M. T. K. szépen keresztülvitt és valóban veszedelmes támadásai első sorban *Brody* és *Gorszkyn*, majd *Manglitzon* törtek meg. Az eldöntetlen (2:2) eredmény illusztrálja leghitelesebben a két csapatnak egymáshoz való viszonyát, mert tényleg egyik se volt jobb a másiknál.

() Tornaversenyek. Egerben a kertületi ifjúsági tornaverseny tegnapelőtt délután kezdődött. A versenyeredmény: mintacsapat tornaoklevelet nyertek az összes résztvett intézetek. Fülelabdajátékból nyertek: a kolozsvári ev. ref. gimnázium, budapesti ág. ev. gimnázium, budapesti II. ker. főreáliskola és még számos iskola.

Tegnap volt a temesvári kertületi tornaverseny is, amelyen 1200 ifju vett részt a nagyvársói, nagyszabasi és szegedi tankerületekből. Az első díjat az ünnepi főversenyben a békéscsabai főgimnázium, a másodikat a dévai tanítóképző és a harmadikat a sepsi-szentgyörgyi ev. ref. gimnázium nyerte el. Verseny után az ifjuság a városba vonult, hol tiszteletükre a város ebédet adott.

() Galamblovó-verseny a Margitszigeten. A József főherceg védősége alatt álló Országos Magyar Galamblovó Egylet második meetingjének tízedik versenynapja folyt le ma a margitszigeti verseny-pályán a főrangu világ sportkedvelő tagjainak élénk részvételével és nagyszámu közönség jelenlétében. *Libits* Adolf tiszteletdíját gróf *Zichy* Vladimir nyerte meg, a második gróf *Apponyi* Henrik, a harmadik *Libits* Adolf lett. Az első páros-versenyt gróf *Apponyi* Henrik, a másodikat báró *Inkey* József, a harmadikat gróf *Wenckheim* László hódította magához. Az első tét-verseny győztese gróf *Zichy* István, a másodikik gróf *Apponyi* Henrik lett és a harmadik győzelmén gróf *Wenckheim* László és gróf *Zichy* Kázmér osztoztak. A legközelebbi verseny holnapután szerdán lesz, amikor gróf *Wenckheim* László tiszteletdíja kerül eldöntésre.

TÖRVÉNYSZÉK.

Haramiabanda a törvény előtt.

— Hat gonosztevő, hat gastott. —

Budapest, május 27.

Hat notárius, büntetett előéletű gonosztevő került ma a pestvidéki törvényszék esküdtbíró-sága elé. Bűnkronikájuk hosszu: gyilkosság, utonállás, lopás és rablás szerepel a lisztán, köztük az 1904. január 5-én elkövetett s nagy föltűnést keltett rétsági posta-rablógyilkosság.

A vádlottak padján ülő társaság minden egyes tagja a szemeszédett gonosztevő-típus. *Barna* Lukács az egyedüli közülök, aki a bűn súlya alatt bevallja a vétke cselekedetét. A többi, *Oláh Simkó* István, aki a társaságot fölbujtatta, *Sinkó* Istvánné, a banda asszony tagja, *Boné* Ferencz kétségbeesetten tagadnak.

A tárgyalás nagyon hosszunak ígérkezik, mert a hat akasztófavirágion kívül számtalan tanu várja a kihallgatást. Ugy lehet, hogy három hét is eltelik, amíg ítélethozatalra kerül a sor.

Részletes tudósításunk a következő:

A rétsági rablás 1904. január ötödikén történt, *Oláh* Simkó István, a fegyházviselt betyár fölbujtására *Barna* Lukács és *Boné* Ferencz az országuton meglesték a Rétság és Vác között közlekedő postakocsit, amelyen *Czillik* József kocsis és *Schunter* János iparos ült. Miután a kocsis engedelmével fölszálltak a kocsira, utközben a kocsist s a mellette ülő utast meggyilkolták, a postát pedig kirabolták. A zsákmányuk, melyet *Oláh* Simkó Istvánnal megosztottak, körülbelül négyezer korona volt.

A csendőrség minden buzgósa mellett sem tudta kinyomozni a haramiákat. Másfél esztendővel később Szabadka határában az országuton kirabolták *Molnár* Gábort s akkor a zentai csendőrök elfogták *Barna* Lukács szabadkai kovácsmester, aki nemcsak a szabadkai utonállást ismerte be, hanem megvallotta azt is, hogy része volt a rétsági rablásban. Az ő vallomása alapján kerültek ezután hurokra *Oláh* Simkó István és *Boné* Ferencz, akik azonban váltig tagadják, hogy a rabláshoz bármi közük is volna. Beismerte *Barna* Lukács egyéb bűneit is, melyek részint *Boné* Ferencz, részint *Radvány* Dávid és *Zomborka* József társaságában követett el. A csantavéri határban 1905. márczius hónap másodikán kirabolták *Szabó* Ferenczné, *Gál* Tamásné, *Balog* Andrásné és *Czipák* Lukácsné kofákat, akik baromfit vittek a csantavéri piacra. A kofákat puskatussal agybafoibe verték s elrabolták néhány koronájukat. Két héttel később a szabadkai határban *Molnár* Gábort s a feleségét támadták meg s az utóbbit egy lövéssel megsebesítették. Ugyancsak Szabadka határában, az országuton rabolták ki *Baka* Ferenczet, *Baka* Mátyást és *Baka* Györgyöt s az utóbbit agyonlőtték. Közvetlenül ezután *Persics* István hajtatott az országuton. A kocsiján többen ültek, köztük *Bedics* Ádám, akit a rablók szintén agyonlötték.

Ez röviden összefoglalva a bűnlajstroma annak a rablóbandának, amelynek bűnpörében ma indult meg az esküdtzéki föltargyalás. Az ítélő tanácsban *Rónay* Kamill elnököl. Szavazóbírák *K. Nagy* Sándos és *Kiss* István. A vádhatóságot dr. *Pablik* Ernő királyi ügyész képviseli, védők dr. *Weisz* Ödön, dr. *Fényes* Samu, dr. *Nemess* Bertalan és dr. *Admetó* Géza.

A bíróság előtt egész garmadája feküdt a bűnjeleknek, köztük egy *Wendl*-puska, egy régi szerkezetű karabély, két revolver, rövid és hosszu nyelű fejszék, vésők, patronok s a postakocsi felszerített vasszekrénye.

A tárgyalás megnyitása után sorba bekisérték a vádlottakat: *Barna* Lukácsot, *Boné* Ferenczet, *Oláh* Simkó Istvánt, *Radvány* Dávidot, *Oláh* Simkó Istvánnét és *Zomborka* Józsefet. Valamennyien rabviselt emberek, egy-kettőnek a kivételével, tipikus gonosztevő ábrázattal.

Az esküdtbíróság megalakulása és a terjedelmes vádirat felolvasása után megkezdődött a vádlottak kihallgatása.

Először *Barna* Lukácsot hallgatták ki, aki a rétsági postarabláson kívül még három más rab-

lással és gyilkossággal van vádolva, melyeket Szabadka határában követett el.

— Figyelmeztetem Barna Lukács, hogy szálljon magába, figyelmeztette az elnök a vádlottat, s vallja meg az igazat. Először a vácz-rétsági dolog szerefnem magától hallani. Bünyösnek érzi ebben magát?

Igen is kérem, bünyös vagyok.

— Mondja csak, hol ismerkedett meg Oláh Simkóval és Bónéval?

Irt Budapest, a Koszoru-utczába. Ott látogatott meg Oláh Simkó, aki azt mondta, hogy kőműves. Én akkor villamos vasuti kalauz voltam Bónéval együtt. Egy alkalommal azt mondta Bóné, hogy mit kínálodom ebben az állásban, mikor könnyebben is lehet pénzt szerezni.

A vádlott elmondja ezután, hogy a rákövetkező évben már nyíltan megmondták neki, miről van szó. Elmondták, hogy tudnak Törökszent-Miklóson és Alberti-Irsán gazdag gabonakeresket, akiket ki lehetne rabolni. Erről a tervről mégis lemondta. Oláh Simkó ezután azzal állt elő, hogy a rétsági postát kellene kirabolni.

— Azt mondta Oláh Simkó — folytatja a vádlott, hogy én és Bóné raboljuk ki a postát, ő maga nem vehet részt a rablásban, mert mindjárt gyanakodnának rá, mint fegyházviselt emberre. Néhány nap múlva Bónéval elmentünk Vácra s megnéztük a helyet. Egy sikertelen kísérlet után végre ötödikén sikerült a dolog. Délután értünk Vácra és egyenest a helyszínre mentünk. Egy zsákban egy feszítővasat, egy kalapácsot, két revolvert, kötelet s egy üveg pálinkát vittünk.

— Hát a pálinkát minek vitték?

— Hogy bátrabbak legyünk. Szó volt arról, hogy hátha szembeszáll majd a kocsis, mit tegyünk akkor? — Le köll lőni, mondta Simkó, de mi Bónéval azt határoztuk, hogy csak meg fogjuk köztözni. Mikor a postakocsit megláttuk, köszöntünk a kocsisnak s kértük, hogy vigyen be bennünket Vácra. A kocsi megállt s mi folszálltunk. En a kocsis mögé ültem. Bóné az utas mögé. Utközben elővettük a kötelet, hogy majd rávetjük a kocsisra, de az utas hátratekintett s ezt meglátta. Ekkor Bóné hirtelen elővette a tizenkét milliméteres revolvert s előbb a kocsisra, aztán az utasra lőtt.

— Hát maga nem lőtt?

— De igen. Bóné elkialtotta magát: Lőjj! s ekkor én is belőttem a kocsiába. Bóné azután kalapácsal ütötte a kocsis fejét, én pedig a revolverrel az utast. Az utas lefordult a kocsiról s utána a kocsis is. Ekkor azután behajtottunk az erdő szélére s ott kibontottuk a szekrényt. Utközben kivettük a kocsislámpát s összetörtük. Kiválogattuk az ölpecsétes leveleket, mert gondoltuk, hogy abban van a pénz, a többi levelet ott hagytuk.

— Mennyi pénzt találtak?

— Nekem Bóné hatszáz koronát adott.

— Maga akkor kevesebbet kapott, mint amennyi magának járt volna.

— Nekem nem mondta meg Bóné, hogy mennyit talált.

— Hová mentek azután?

— Kőbányára, a Bóné lakására. Ott megtisztalkodtunk, mert nagyon véresek voltunk. Azután lefeküdtünk. Három nap múlva eljött Simkóné s kért pénzt. Bóné neki is hatszáz koronát adott. Később rájöttem, hogy Bóné többet tartott meg magának.

Ezután elnök a tárgyalást elhalasztotta. A délutáni tárgyaláson a bíróság Boné Ferenczet hallgatta ki, kihallgatása alatt már benn volt a tárgyalóteremben Barna Lukács is.

— Bünyösnek érzi-e magát a vácz-rétsági dologban? — Nem vagyok bünyös a legkevésbé sem!

— Maga tagadja, hogy Barna Lukácsal Oláh Simkó felbujtására megölte Czillik postakocsist és Szunter nevű kísérőjét?

— Igen, erről én nem tudok.

— Honnan ismeri Barna Lukácsot?

— 1903. évben, mikor a Kossuth-utczában lakott, akkor ismertem.

— Hát Oláh Simkót honnan ismeri?

— Sopronból, a fegyintézetből.

— Tehát azt állítja maga, hogy azon este, mikor a gyilkosság történt — január 5-én — maga otthon volt? — Igen.

— Kikkel tudja ezt bizonyítani?

— A vizsgálat során már bejelenttem őket. Kottai Lidi és Kottai Lina cselédleányok ezek, akik, úgy emlékszem, azon napon nálam voltak.

— Ki ez a két leány? — A feleségem unokatestvérei.

— De hivatkozott még a sógorára is, de ez megtagadta a vallomástételt.

— Erről nem tehetek, én tudom, hogy nem öltem.

— Látta, itt van Barna Lukács, aki ugy a vizsgálat, mint a mai főtárgyaláson elmondta, hogy magával együtt ölte meg a postakocsist s a kísérőjét s aztán együtt rabolták ki a postakocsit? Mit szól ehhez?

— Ezt boszúból mondja.

— Mi oka volna erre? — Azt már nem tudom.

— Nagyon is valószínű az, amit az a Barna Lukács mond. Különböznél is majd megmondja ezeket magának. Jöjjön ide Barna Lukács! Együtt volt ezzel a Bónéval Vácson? — Igen. Együtt mentünk, együtt öltük meg a postakocsist és az utast, s együtt raboltuk ki a postakocsit.

— Ez nem igaz, ezt csak boszúból mondja.

— Majd lesznek tanuk, akik igazolják, hogy Barna Lukácsnak van igaza s nem magának.

— Következett Oláh Simkó István kihallgatása.

— Tudja, mivel van vádolva? Igaz, hogy felbuztatta ezt a két embert a rablógyilkosságra?

— Nem bujtottam én fel senkit.

— Közlöm az esküdt urakkal, hogy a nagy irathalmaz 30—40 betöréses lopásnak az aktája. Ezekben lett Oláh Simkó 7 évi fegyházra ítélve minden tagadás daczára, mert ez az az ember, aki még sohasem ismert be semmit.

— Honnan ismeri maga Barna Lukácsot?

— A vásárcsarnokból.

— Járt maga a lakására? — Soha.

— Látta, arra is van tanu, hogy a maga háznál maga tanította ki ezeket, hogyan öljk meg a postakocsist. — Erről nem tudok semmit.

— Következett a szembesítés Barna Lukácsal.

Oláh Simkó régi szokásához híven megint mindent tagadott.

— Következett Oláh Simkó Istvánné.

— Tudja mivel van vádolva, bünyösnek érzi-e magát? — Dehogy vagyok bünyös.

— Igaz az, hogy maga gyilkosság után nagyobb összegű pénzt mutogatott s ezért az ura meg is szidta.

— Meglehet, hogy volt pénzem, mert akkor adtam el három nevelt csikót.

— Igaz az, hogy maga is részt vett az előzetes megbeszélésekben?

— Én nem tudok semmiféle megbeszélésről sem.

— Ismeri maga Barna Lukácsot, volt ez kinn Kosdon maguknál?

— Igenis volt kinn.

— Mit kerestett ott kinn.

— Oszintén megvallva, a lányomat akarta elvenni, mert akkor valófélben volt a férjétől, de én nem adtam neki, pedig még 15 krajczárért narancsot is hozott neki.

— Miért érdeklődött maga a vácz-rétsági dolog iránt annyira, miért vette a lapokat?

— Én kíváncsi vagyok s rendszeren szoktam újságokat venni.

— Következett a szembesítés Barna Lukácsal, aki szemébe mondja, hogy résztvett a gyilkosság előzetes megbeszélésben is.

— Maga bolond, ha ezt állítja, hazudik!

— Elnök ezután szünetet tartott. Szünet után a a bonczoló orvosok kihallgatására került a sor. Dr. Szikszay Sándor és dr. Nagy vácz-i hatósági orvosok számoltak be Czillik József és Szunter József hulláin talált sérülésekről.

A tárgyalást holnap folytatják.

§ Váltóhamisítással vádolt főispáni titkár. Hirt adtak a lapok arról, hogy a szatmári kir. törvényszéknél váltóhamisítás büntetettért büntésvizsgálat folyik ifj. dr. Wojnarovich Sándor volt főispáni titkár ellen, aki ellen a kir. ügyészség vádiratot is adott. Minthogy ezt a vádiratot nem tudták neki a fővárosban kézbesíteni, a vizsgálóbíró elfogató parancsot adott ki ellene. Dr. Wojnarovich Sándor ma dr. Klein Rezső ügyvédjével sürgős beadványt adott be a bírósághoz, bejelentve, hogy ő állandóan Esterházy-utca 11. sz. a. lakik, szökésben nem volt, kéri tehát az elfogató parancs visszavonását. A bíróság rövidesen dönt a kérelem fölött.

§ A Jogvédő Egyesület vagyontalanok részére vasárnap délelőtt tartotta 10-ik, évi rendes közgyűlését a büntetőtörvényszék III. sz. főtárgyaló termében dr. Varrik Antal táblai tanácselnök elnöklése alatt. A közgyűlésen jelen voltak: Zsitvay Leó, a büntető törvényszék elnöke, Czárán István, főügyész, dr. Szivák Imre a kamara elnöke, dr. Keszits Antal, dr. Nagy Dezső országgyűlési képviselő, dr. Agoraszti Péter, dr. Agai Béla, dr. Pap József kamarai titkár s számos ügyvéd. Az évi jelentés, melyet dr. Márki Hugó titkár terjesztett elő, kiemeli, hogy az egyesületnek 10 évi kintartó és lelkiismeretes munkával sikerült kivívnia az igazságügyi kormány elismerő támogatását. Az igazságügyminiszter 1906. évtől évi 4000 korona állami támogatást nyújt az egyesületnek, mely a lefolyt év folyamán 3537 esetben adott ingyenes jogsegélyt. Az állami támogatás lehetővé tette, hogy az egyesület díjazott ügyvédet alkalmazhatott, aki a központi városházán földszint 12. ajtószám alatt naponként 6—8 óra között ingyenes jogi tanácsal látta el az egyesülethez forduló vagyontalanokat. Mivel az egyesület feladata és munka-

köre egyre nő, azért már október elsejével a Szabad Lyccum Váczi-ut 21. sz. helyiségében fiókot nyit az egyesület. Az évi jelentést, valamint a pénztári jelentést, amelynek tanúsága szerint az egyesület vagyona 3166 kor. 94 fillér, — a közgyűlés tudomásul vette. A választmányba beválasztották dr. Arkay Kálmánt, dr. Atlasz Gyulát, dr. Keszits Antalt, dr. Krieshaber Adólfot, dr. Messinger Simont, dr. Rácz Károlyt és dr. Wolf Vilmost. A közgyűlés után választmányi ülés volt, amelyen elhatározták, hogy vácz-i uti fiókon kívül a közeljövőben még Kőbányán és Ó-Budán is létesítenek fiókokat, s erre falragaszok útján hívják fel a közönség figyelmét.

§ A knézi mérgekverők. A temesvári törvényszék esküdtbíróvá ma délelőtt kezdte meg a knézi mérgekverők büntetőretek tárgyalását. A knézi mérgekverőkről két feljelentés rántotta le a leplet. Az egyiket Ploszkár Konstantin tette meg Petromán Márta knézi parasztasszony ellen még az 1905. év tavaszán, — a másik névtelen feljelentés volt és arról szólt, hogy a knézi temető sok olyan halottat takar, akiket a mérgekverők munkája pusztított el. A két feljelentés alapján nagyszabású vizsgálat indult meg, amely azt eredményezte, hogy a knézi mérgekverők: Vuicsics Gyula, Vurjasán Pavel, Argyelán Vása, Petromán Márta, Rieder Katalin, Bogycok Lenka, Thöres Erzsébet s férje, ifj. Glasz Antal vizsgálati fogságba kerültek. A ma kezdődő tárgyalás nagy érdeklődés mellett kezdődött meg. A tárgyalást Salacz Béla törvényszéki elnök vezeti, a vádat Vaniss Dezső kir. alügyész képviseli. Ma délelőtt felolvasták az ügyészségnek 64 oldalas vádiratát, amely csoportokba osztja a bűncselekményeket, a vizsgálat anyagát, s gyilkosság, illetve gyilkosság kísérletének büntetése miatt indítványozza a vádlottak megbüntetését. A vádirat megemlíti, hogy Bogycok Lenka a fogházban felakasztotta magát s ilyen módon megmenekült a földi igazságszolgáltatás elől. A tárgyalás több napig fog tartani.

KÖZGAZDASÁG.

Az O. M. K. E. közgyűlése.

Sándor Pál ur kirunczozása.

— Sajál tudósítónktól. —

Alig néhány évi működésre mutathat csak vissza az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, de ezen aránylag rövid idő alatt a magyar közgazdasági élet jelentős faktorának bizonyult. A vidéki kereskedelmi központokban alakított fiókok révén az egyesülés által propagált eszmék irányító hatását az egész magyar kereskedelemre immár kétségbevonni a legrosszabb akarat mellett sem lehetne.

Az egyesülés tegnap évi közgyűlését tartotta a budapesti áru- és értéktőzsde nagytermében; a közgyűlésen Sándor Pál, az egyesülés alelnöke újból belefúj harci kürtjébe az — önálló vámterület mellett; elnöki megnyitói beszédében ugyanis kijelentette a többi közt, hogy a közbenső vámok nem jelentik Magyarországon az önálló vámterületet, hanem csak olyan állapotot, amely a 48-as idők előtti Magyarországon is megvolt. Ezért a közbenső vámok csak papirosan maradó vámsorompót jelentenek és egyben ugyancsak papiron levő önállóságot is.

Sándor Pálnak nézeteit az önálló vámterület szükségességéről már volt alkalmuk néhányszor hallani és így meg kell állapítanunk azt, hogy nem éppen új eszmékkel hozakodott elő ezúttal sem, hanem a sokszor hangoztatott régi eszméit öltöztette új mezbe. A vidéki fiókok alakításánál néhányszor belefújta már harci kürtjébe ezeket az eszméket. Jól van. Hiszen mi is azt mondjuk, hogy az önálló vámsorompó felállításának és a teljes független gazdasági berendezkedésének égető, sürgős voltáért nem lehet eleget beszélni. De régi igazság, hogy minden beszédnél szebb dolog az, ha a tettek és cselekvés terére lépünk. A Sándor Pál tegnapi beszéde és az előző beszédjei mind, amelyeket a vidéki tüleken elmondott, csak ezt az egyet nélkülözték. Mióta csak az O. M. K. E. megalakult s Sándor Pál annak élén áll, folyton fujja a kürtöt, az önálló vámterületért, de harcba nem szállott az önálló vámterületért, a harci kardot hüvelyéből ki nem huzta; agított folyton folyvást az önálló vámterületért, — azonban a régi kormányzatok acraja alatt — melyeknek Sándor Pál lelkes, odaadó hive volt, sohasem tartotta ér-

demesnek a parlamentben, vagy az O. M. K. E. közgyűlésén is odaállani azok sorába, akik az önálló vámterületért elkeseredett küzdelmet vívtak meg az akkori többséggel. Ezekben a küzdelmekben Sándor Pál urat egyetlen-egyszer sem láttuk. Sőt magában az OMKE kebelében, hogyha oly értelmű indítványok kerültek szőnyegre, hogy az Egyesület foglaljon erőlyesen állást az önálló vámterület mellett. Sándor Pál volt az, aki az indítványtevőket — leszerelte.

Az ülésről tudósításunk a következő:

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés vasárnap délelőtt tartotta negyedik évi rendes közgyűlését a tőzsdepalota nagytermében Sándor Pál országgyűlési képviselő elnökölte mellett. A közgyűlésen a fővárosi és vidéki kereskedelem képviselői nagy számban jelentek meg. A napirend előtt Sándor Pál elnök meleg szavakban üdvözölte a megjelenteket, majd pedig a következőkben fejtegette a kereskedelem-politikai helyzetét és a kereskedelmet közelebbről érdeklő aktuális kérdéseket. Az egyesülés évi jelentését hívta tanulsággul arra, hogy az O. M. K. E., a kereskedelem érdekeiért a lefolyt évben minden tőle telhető megtett s aztán fokozottabb összetartásra hívta fel az ország kereskedőit. Az önálló vámterület kérdésére térve át, utalt arra, hogy az egyesülés 1904-ben már állást foglalt az önálló vámterület mellett, egy évvel utóbb tárgyalta az átmeneti intézkedéseket és az első volt, aki az önálló jegybanknak 1910-ben való megteremtése ügyében felírt a kormányhoz. A közbenső vámok kérdését 1905-iki elnöki beszédében olyan formában adta elő, amint az a kiegyezési tárgyalások során szerepel. Konstatálja, hogy az idea Kornfeld Zsigmond főrendiházi tagtól származik s bár nem egyezett meg felfogásával, az átmenet szempontjából 1907-ig szerencsés eszköznek tartotta. A közbenső vámok nem jelentik az önálló vámterületet, hanem csak egy olyan állapotot, amely már a 48 előtti Magyarországon is meg volt. Ez sem gazdasági függetlenség, sem nem szabad rendelkezési jog, mert erről csak akkor lehetne szó, ha megállapíthatnánk érdekeink és akaratunk szerint egy külön magyar autonóm vámtarifát, ugyanígy önállóan ami tarifánk alapján köthetnénk kereskedelmi szerződéseket. Ennek biztosítása nélkül a közbenső vámsorompók papiros vámsorompót és papiros önállóságot jelentenek. Az, hogy az alkotmányellenesen életbeléptetett vámtarifát és az ennek alapján megkötött szerződéseket utólag jóváhagyták, minden időre veszélyes precedens, melynek utánzása alapján a vámközösség akár a világ végéig is fenntartható akár csak az ischli klauzula alapján. Szólv ezután az agrárköröknek a vámkérdésben tanúsított magatartásával foglalkozva, utal arra, hogy míg a kereskedők őszinte küzdelmet folytattak a gazdasági önállóságért, az agráriusok egy nagy része csak úgy követelte azt, ha Ausztria piacza mezőgazdasági termékeik számára biztosítva maradjon, ami nem egyéb, mint az önálló vámterületnek követelése és negációja ugyanabban a pillanatban. A bankkérdésről szólva hangsúlyozta Sándor Pál a kérdés megoldásának sürgősségét s s hogy az önálló magyar bank mint az önálló vámterület nélkülözhetetlen előfeltétele már jóval 1917. előtt felállítandó. Együttal megjelölte azokat a feltételeket, melyeket az önálló bank létesítéséhez fűzni kell.

Az elnöki megnyitó 3-ik része alaposan foglalkozott a szövetségi ügygyel. Hivatkozott arra, hogy ebben a kérdésben az egyesülés mindvégig merev visszautasításra talált a kormánytól, jóllehet az egyesülés sohasem a szövetségi eszme ellen, hanem az eszmével tűzött visszaélések ellen szállt síkra. Végül arra utalt, hogy a magyar fogyasztási szövetkezetek nem életképesek, csak az egyoldalú támogatás, a hatósági protekció s visszaéléseik folytonos elnézése tartja bennök a lelket, nemcsak a magyar kereskedelem, hanem az ország közgazdaságának egészsége érdekében követeli a szövetségi törvény sürgős megalkotását.

Az elnöki beszéd után a közgyűlés a napirend tárgyalására tért át. Az évi jelentéshez első-

nek Fuchs Nándor (Gyulafehérvár) szólott. Hálsan veszi tudomásul azt az eredményes munkásságot, melyet a jelentés ismertet, de nem hallgathatja el, hogy a kereskedelem érdekképviselete számos kérdésben nagyobb eredményeket érhetett volna el, ha a kormány részéről több jóakarat lett volna tapasztalható a kereskedelem iránt. A kormány részéről tapasztalható magatartás okát sajnálatos félreértésekben látja, melyek ellen a kereskedőknek az eddigénél még fokozottabb szervezkedést tartja szükségesnek. Indítványozza, hogy úgy az elnökségnek, mint a tisztikarnak eredményes munkásságáért jegyzőkönyvileg szavazzon bizalmat a közgyűlés.

Tóth Gyula (Salgótarján) a szövetkezetek működéséből vett konkrét példákkal igazolja, hogy a magyar parasztságra nézve milyen káros hatással van a szövetkezetek működése. Farkas Vilmos (Budapest). A szövetkezetek visszaéléseit tárgyaló röpiratoknak főleg az elnöki megnyitó beszédnek a nép közt való terjesztését tartja szükségesnek.

Tamási István (Kolozsvár), Húvös Jakab, Kalisch Bertalan (Galánta) felszólalásai után a közgyűlés elfogadta az évi jelentést és jegyzőkönyvi bizalmat szavazott az elnökségnek és a tisztikarnak. Ugyancsak egyhangulag fogadták el a zárószámadást és a költségvetési előirányzatot.

A tisztújítást Szontágh Jenő (Szolnok) indítványára közfelkiáltással intézték el. Elnökké újból Sándor Pál országgyűlési képviselőt, fővárosi alelnökké újból Fürst Bertalan udvari tanácsost és Kunz József keres. tanácsost, vidéki alelnökké újból Huzella Gyulát, a nagyvárdi kereskedelmi és iparkamara elnökét, Jerfy Antalt, a győri kereskedelmi és iparkamara és Szabó Kálmán országgyűlési képviselőt, a debreczeni kamara elnökét választották. A választmányi tagok és a számvizsgáló bizottság tagjainak megválasztása után Fürst Bertalan a hálaló és vándoripar rendezése ügyében részletes előadói javaslatot terjesztett elő, melyben mindenekelőtt arra utalt, hogy hazánkban csakis a hálalásnak van jelentősége, míg a vándoripar azt ugyiszólván nélkülözi.

Ezúttal indítványozta, hogy a közgyűlés mondja ki, hogy a hálaló és vándoriparnak, de különösen a hálalóiparnak törvényhozási rendezését sürgősen szükségesnek tartja. Indítványát Weiner Miksa (Szeged), Knöpfler Vilmos (Kassa) és dr. Heteés Antal (Budapest) felszólalásai után elfogadták. A közgyűlés tárgysorozatának következő pontja az adóreform kérdése volt. Dr. Lévy Béla előadó utalt az adóreform ügyének újabb fejleményeire, amelyek szükségessé teszik, hogy az egyesülés a legszélesebb alapon foglalkozzék a kérdéssel. Kifejtette a mai egyenes adórendszer fonákosságait és behatóan indokolta, hogy rendszeres adóreformra van szükség, amely egyfőtől a mai gazdasági viszonyokhoz mérten újjáalkotja a reáladókat, másfelől az általános és progresszív jövedelmű adót teszi az egyenes adózás alapjává. Erre nézve határozati javaslatot nyújtott be, amelyet a közgyűlés szintén elfogadott.

Angol posztógyár Magyarországon. Az angolok tavaszi látogatásának úgy látszik, mégis csak meg lesz a kézzelfogható eredménye. Az „Egyetértés” már megemlékezett arról, hogy angol tőkésék, magyar tőke bevonásával, részvénytársasági alapon posztógyárat akarnak alakítani. Az angol érdekeltség az iránt kételkedett eleinte, hogy a magyar gyapju alkalmas az angol rendszer szerint készült posztóhoz, főleg a híres „broadcloth”-hoz. Angliában ugyanis ehhez csak La Plata és ausztráliai gyapjut használnak. Hogy tehát meggyőződjenek arról, hogy a magyar gyapjuból is lehet angol posztót készíteni, az angolok magyar tenyésztésű birkáról nyírt gyapjut vittek ki Angliába. Ezt a gyapjut kellő felügyelet alatt Leedsben feldolgoztatták és az így készült posztómintákat bemutatták a kereskedelmi miniszteriumban. A miniszteriumban meggyőződtek arról, hogy a magyar gyapjuból angol gyárban

készült posztó semmiben sem különbözik attól a posztótól, amit ott a szokott ausztráliai és egyéb tengerentuli gyapjuból készítenek és alapos vizsgálat után azt is kiderítették, hogy szilárdság, szivósság és egyéb tulajdonságok tekintetében is kiállja a magyar gyapju a versenyt a világ bármely gyapjújával szemben. A kereskedelemügyi miniszterium e kedvező jelek alapján tárgyalásokba bocsátkozott az angol kiküldöttekkel egy nagyobb posztógyár létesítése céljából.

Törvények a magyar iparért. Mióta Kossuth Ferencz a kereskedelemügyi kormány vezetését átvette, lázas munkát végez a kereskedelemügyi miniszterium kodifikáló osztálya. A magyar ipar megerősítését célzó törvénytervezetek egész sorozatát készítette már el az ügyosztály, alig másfél évi munkának tehát jelentőséges eredményével számolhat be. Ezek az ipartörvény-tervezetek azonban még korántsem elegendők arra, hogy hazai iparunkat az önálló gazdasági berendezkedés esete megvédelmezhesse a külső behatások, külföldi verseny okozta káros behatások elől, úgy hogy a kereskedelemügyi miniszterium törvénykészítő osztályára erős mnnka vár: a kidolgozandó törvénytervezetek egész sorozata. A tisztességtelen versenyről szóló törvényjavaslat előmunkálatai — mint értesülünk — már annyira előrehaladtak, hogy a kész tervezetet már júniusban szaktanácskozmány elé terjesztik. Ennek a törvénynek a keretében szó lesz a kiállítási ügyről és a kiállítási kintünetésekkel tűzött visszaélések orvoslásáról. Julius és augusztus hónapra marad az ipartörvényjavaslat tervezetének ankétszerű tárgyalása (az ipar gyakorlása és a képzés, a tanoncügy, a kötelező testületek ügye), mely Szerényi államtitkár alkotása. A vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt is alaposan megreformálja a miniszterium, amely egyúttal új munkásvédelmi törvényt is készít, amely szintén közel áll a befejezéshez.

Új bankfiókok. Már megirtuk, hogy a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár a főváros területén új fiókot létesítenek. Az előbbi a Lipót-körut és Váci-körut sarkán, az utóbbi a Lipót-köruton, a Leszámitoló-Bank fiókjával szemben nyitja meg új fiókját.

Új textilgyár részvénytársaság. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank — mint értesülünk — legközelebb egy új textilgyári részvénytársaságot alapít két millió korona alaptőkével. A részvénytársaság báró Kubinszky osztrák gyárossal társulva Magyarországon 50.000 orsóra terjedő szövőgyárat létesít. Az új gyár több száz munkásnak fog kenyéret adni.

Farkas Gyula, a lakatos-iparostület elnöke. A budapesti egyesült lakatos-iparostület e hó 26-án, vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés egyetlen tárgya iparostületi elnökválasztás volt, mert Jungfer Gyula elnöki tisztéről lemondott. A közgyűlés az így megüresedett elnöki tisztségre egyhangulag Farkas Gyula eddigi alelnököt választotta meg.

Ki használhatja az „építész” címet? A kereskedelemügyi miniszter egy kisebb jogu közművesiparos esete alkalmából oly értelmű határozatot hozott, hogy az építész cím használata, valamint az építési feladatok készítése sem szabályozva, sem minősítéshez vagy engedélyhez kötve nincs, tehát az „építész” cím használata büntetendő cselekménynek nem minősül. A magyar építőmesterek egyesülete ebben az ügyben fölterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez,

TERMÉSZETES BILINI SAVANYVIZFORRÁS

kiváló képviselője az alkalikus nátron-forrásoknak

10.000 rész vízben 83,1951 rész szénsavnátront, 88,7660 rész szabad és félig kötött szénsavat tartalmaz; régóta bevált gyógyforrás, vese, hólyag- és gyomorbántalmaknál, köszvénynél, hörghurutnál, aranyeres csomóknál, cukorbetegségnél, húgyszervi és bélbajoknál stb.

Kitűnő mint diätetikus asztali ital, előmozdítja az emésztést a fölfuottság kellemetlen jelensége nélkül, mint a melyet a szénsavval mesterségesen túltelített borvizek előidéznek.

Össz es ásványvizkeesek edésekben és dogériákban.

— Brunnen-Diektion Bilin (Oesterreich Böhmen).

Főlerakat: ÉDESKUTY L. ásványviz nagykereskedőnél es. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, VI., Erzsébet-tér 8. szám.

kifejtve, hogy a miniszter határozata azon építőmesterek és építészre nézve, kik e minősítésüket műegyetemi tanulmányok és szigorlatok alapján nyerték el, fölülte sérelmes, mert károsítja anyagi érdekeiket és megélhetésüket, lealacsonyítja társadalmi helyzetüket, a műegyetemi tanulmányokat és az oklevél értékét csökkenti s az építési teendők végzését a nagyközönség megtévesztésével, a műszaki képzettség teljes híján levő elemeknek martalékul dobja. — Az egyesület abban a véleményben is van hogy a miniszter e határozata a közbiztonságra nézve is igen nagy horderejű, közvetlen veszélyt rejt magában. Az építési képesítés és cím adományozásának jogát egy 1878-ban kelt királyi rendelet Magyarországon a m. kir. József műegyetemre ruházta, melyet ez egy bizonyos tanulmányi és szigorlati rendszer alapján köteles gyakorolni. Az egyesület hivatkozik arra, hogy ugy a budapesti, mint a többi városok építési szabályai az építések végrehajtását nem engedik mindenkinek meg, s éppen nem a műszaki képzettséggel nem bírónak, hanem megkövetelik, hogy az építést szakértő egyén hajtsa végre és ezt teszik érte felelőssé. Mindez azt bizonyítja, hogy a hatóságok, mint a köztudat az „építési“ elnevezés alatt oly műszaki képzettséget feltételeznek, mely a műegyetemi tanulmányok igazolásához, az oklevélhez van kötve.

Uj vasutak Bács megyében. A kereskedelemügyi miniszter a napokban két, Bács megye területén építendő vasútra adott előmunkálati engedélyt. Az egyiket Matkovics Béla temerini nagybirtokosnak a m. kir. államvasutak *Csantavér* állomásából kiágazólag, Csantavér község érintésével a bács-bodrogmegyei helyiérdekű vasut *Péterréve* állomásáig vezető gőzüzemű h. é. vasútvonal építésére. A másik előmunkálati engedélyt Lagodics János pusztafennföldi földbirtokos kapta és pedig a Panesova—Titelig tervezett h. é. vasútnak *Oppova* vagy *Baranda* községtől *Csenta* vagy *Rudolfganád* községek határára át *Titelig* vezető vonalváltozatára.

Vidéki kiállítások. Nemrég megírtuk, hogy a kereskedelemügyi miniszteriumban törvénytervezetet dolgoztak ki a zugkiállítások megrendszabályozása tekintetében. Erre szükség is van, mert tapasztalhattuk az elmúlt években, hogy a vidéken egyre-másra rendezték a kiállításokat minden rendszer nélkül s ezek nagy része a helyi érdekesség hiúságának szolgált támpontul. A törvénytervezet szele ugylászik kicsapott már a vidékre, mert örömmel tapasztaljuk, hogy az idén sokkal kevesebb vidéki kiállítást rendeznek. A pécsi kiállításon kívül még két kiállítás lesz az idén. Mindkettő értékes és nagy vidéki körzet középpontján. Az egyik *Szolnokon*, az ottani Gazdasági Egyesület övenéves jubileuma alkalmával. Mezőgazdasági és ipari czikkék fognak kiállítani. A mozgalom élén Almássy Imre gróf főispán áll. A kiállítás ideje még megállapítva nincs. A másik kiállítás *Nagykárolyban* lesz. Az ottani ipartestület a védőegyleti fiókkal társulva rendezi és tisztán ipari jellegű lesz. A megnyitása június hó 16-ára van tervezve.

A Dél vasut zárszámadása. A cs. kir. szab. Déli Vaspálya-társaság e hó 29-én Bécsben tartja közgyűlését. Az igazgatóság a közgyűlésnek terjedelmes jelentésben számol be az elmúlt év üzlet-eredményeiről. Az 1906. évben foganatosított beruházási építkezések oly létesítéseket foglalnak magukban, melyek a forgalom növekedése folytán az egyes vonalak teljesítőképességének és üzembiztonságának fokozása céljából szükségesnek mutatkoztak. Az igazgatóság a magyar hálózaton 565.775 koronát fordított állomási építkezésekre, míg vonalépítkezésekre 101.151 koronát. Így Nagykanizsa állomás felvételi épületét kibővítette, Fonyód-Fürdőtelepen átrakodót épített, míg Bács, Csáktornya és Bük állomásokon a vágányzatokat alakította át. Ezenkívül különféle vágányokat épített Budapest, Martonvásár, Nagykanizsa és Zágráb állomásokon. Továbbá laképületeket létesített Kotor-Alsó-Dombóvár, Lövő, Bük és Acsád állomásokon míg teherraktárt, Barcs és Máriatelep állomásokon épített. Az osztrák és a magyar hálózat összes fővonalainak építési összköltségei az 1906. év végéig a következőképpen alakultak: Kiadások az 1905. év végéig 519.315.792-85 K, kiadások az 1906. évben 4.655.932-10 K, összesen 523.971.724-95 K. Ebből esik az osztrák hálózatra 397.903.737-55 K, a magyar hálózatra 126.067.978-40 K.

A társasági fővasutak nyers bevételei az 1906. évben 130.260.756 koronára rugtak és e szerint az 1905. évi 123.596.116 korona bevétellel szemben 6.664.639 korona, vagyis 5-4 százaléknyi gyarapodást mutatnak. A nyers bevételből a magyar hálózatra az 1906. évben 19.502.679 korona esik

az 1905. évi 18.750.387 koronával szemben. Eszerint tehát a társaság magyar vonalai az 1906. évben 752.292 koronával nagyobb jövedelmet értek el, mint az 1905. évben.

A drezdai közgazdasági kongresszus. Drezdában a közép-európai közgazdasági egyesület ma tartotta első rendes közgyűlését schleswig-holsteini herceg Günther elnöklésével és a király jelenlétében. Az elnök a közép-európai közgazdasági egyesületek feladatait, valamint eddigi tevékenységük eredményeit fejtegette. Üdvözölte azután az osztrák, valamint a magyar egyesületek képviselőit. A magyar egyesület elnökétől, dr. *Wekerle* Sándor miniszter-elnöktől távirat érkezett, amelynek felolvasását élénk tetszéssel fogadták.

Serfőzők tanácskozása. A Magyar Serfőzők Egyesülete tegnap tartotta rendes évi közgyűlését. A napirend első tárgyát az évi jelentés képezte, a melyet a közgyűlés Hegedűs Loránt hozzászólása után elfogadott. Elfogadták ezután a pénztári jelentést és megejtették a választásokat Elnök lett: *Stich Ferencz*, alelnök: *Haggenmacher Oszkár*, a végrehajtó tanács tagjai lettek: *Freund Antal*, ifj. *Haggenmacher Henrik* és *Glück Alfréd*.

Magyar kivitel Angliába. A m. kir. kereskedelmi muzeum londoni levelezője, *Steinberger Mór* az angol kereskedelmi és piaci viszonyok ismertetése céljából jelenleg Budapesten időzik. Az angol viszonyok iránt érdeklődők az intézet igazgatósága révén naponta 12—1 óra között értekezhetnek vele a magy. kir. kereskedelmi muzeum hivatalos helyiségében (V. Akadémia-utca 3.), hol nevezett levelezőtől kérdézőkérdeéseikre, tudakozódásaikra felvilágosítást nyerhetnek és e révén konkrét üzleti összeköttetéseket is létesíthetnek.

Ingyenes gyümölcsfeldolgozó gépek. A gyümölcs-értékesítés előmozdítása céljából egyes oly községeknek, valamint egyleteknek és szövetségeknek, melyek a folyó évben nagyobb gyümölcs-termet várnak s az friss állapotban feldolgozni nem bírják és nincsenek abban a helyzetben, hogy gyümölcsfeldolgozó gépeket maguk beszerezhesse- nek, a földmivvelésügyi miniszter hajlandó *Simon-féle* czidermalmokat és *Mobil-féle* almaborsajtókat, valamint *Ryder-féle* vándoraszalókat, *Györy-féle* szeszfőzőkészülékeket 3—6 heti használatra ingyen átengedni, ha eziránti kérvényeiket július hó 15-ig a miniszterhez betérjesztik. A szállítási költségeket az érdekeltek viselik. Ezenkívül a miniszter ingyen ad nagyobb szilvatermő községeknek egy-egy *Casenille-féle* aszalót, ha az ily aszalóknak 2—300 koronát kitevő építési költség viselését magukra vállalják.

Gyapjufonó és szövő-tanfolyam. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület kolozsmegyei szakosztálya elhatározta, hogy lépéseket tesz *Dedreszéplak*, *Inocs*, *Nagysármás* és *Jentelke* községekben tartandó 3—4 hónapos gyapjufeldolgozó- és szövő-tanfolyamok rendezése tárgyában.

A komló. A bácskai komlótermelőknél még 400 métermázsza, a saazi piacdon pedig 350 métermázsza komló fekszik eladatlan. A bácskai komló hétről-hétre fogy ugyan 120—208 koronás áron, még pedig az olyan komló, melyért a múlt évben 200—210 koronát kínáltak helyben, de a termelők 240—260 koronára tartottak. Ehhez járul az is, hogy ma már jóformán csak Saazban lehet a komlót értékesíteni, az odáig való költség szintén a gazdákat terheli. A komló-külkereskedelmi statisztika a múlt évben igen kedvezően alakult. Behozatal volt 4950 métermázsza, kivitel pedig 9221 métermázsza. A komló kivitel előmozdítására a múlt évben a földmivvelésügyi miniszter komló-szak-kezege, a segesvári komlósövetkezet, a Bácskai Komlótermelők Egyesülete, az Országos Magyar Gazdasági Egylet és az Erdélyi Gazdasági Egylet fáradoztak.

Hajózási ügyek. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási R-T. közhírré teszi, hogy *Tahi* állomást a víz apadása folytán az összeforgalom számára e hó 27-től kezdve újlag megnyitja.

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALIPTAS

a legjobb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: **MÜLLER J. L.** cs. és kir. udv. szál.
Budapest, IV., **Korona-herceg-ut. 2.**
yógyszerész, drogeria és finomabb üzletekben,
Kis tubus 60 fillér, Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

Ifj MECHLOVITS TIVADAR
mű- és czimfestő
kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
TELEFON 66-72

WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE
a legjobb tejcsokoládé
BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

ÖVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tuczonként 1—10 forintig. *Capot-America*n rövid, 2—3 forintig. *Mintagyűjtemény* (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. *Irrigator*, felszerelve 2—5 frt. *Diana-övek*, legfinomabb 2,50, 3.—, 3,50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Arjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

Elismert tény,

hogy bárki, a fővárosban vagy az ország bármely vidéken, bármilyen üzletet, ingatlant venni, vagy eladni óhajt, a leggyorsabban megbízhatóan előzetes költségek nélkül csakis az első magyar általános

adás-vevést

közvetítő vállalathoz fordul Budapest, Rákóczy-ut 32.
Telefon 87-80. Vezetője *Lówy Alfréd*.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

Gabonatőzsde.

A mai üzlet a szombati zárlatfolyamokon indult, de csakhamar romániai esőjelentésekre lanyha irányzatot követett, olyannyira, hogy az októberi buza egész 20-72 koronáig visszaesett. Később érkezett jelentések szerint az eső csak Románia egyes helyeit érte, minek folytán ismét egy kis szilárdulás volt észlelhető, mely azonban csakhamar eltűnt és az árak ismét visszaestek. Különben is csak igen csekély forgalom volt és a szombati zárlathoz viszonyítva az októberi buza 12 fillérrel lanyhult.

A Romániában várható termésről nem a legjobb hírek terjedtek el a külföldön. A „Neue Freie Presse“ bukaresti levelezője fölkereste *Cotinescu* román pénzügyminisztert és kérdést intézett hozzá, mi igaz a hírekből. A miniszter kijelentette, hogy a hírek tulozottak. Igaz, hogy kevés a remény még kielégítő termésre, de mégsem teljesen reménytelen a helyzet. Öt hét óta nagy a szárazság, amely a téli vetést, különösen a búzát, nagyon megviselte. A tengeri is silány a tartós esőhiány következtében, épen ezért a tavaszi búzát sem lehetett elvetni. A kormány egyelőre nem gondol a gabona kiviteli eltiltására, csak ha a szárazság tovább is tart, lesz kénytelen ehhez a rendszabályhoz folyamodni. A földmivvelési miniszterhez beérkezett jelentések szerint a moldvai kerületekben ujabban elég eső esett, minek következtében itt javult a vetések állása. Ellenben az oláh kerületekben a hőség árnyékban is harmincz fok és a szárazság kétségbejítő. Sok tanyán a jószág takarmányhiány következtében elpusztult. Ha még idejekorán bőséges eső esik, akkor gyöngye közepes termés várható. Bukarestből jelenté később érkezett táviratunk, hogy a hosszú idő óta áhitva várt eső országosan beköszöntött s így a termésbe vetett reménység javult.

A földmivvelésügyi miniszter felhívta az összes gazdasági tudósítókat, hogy a gabonatermés kilátásokról megközelítő számbeli adatokat az ezután előterjesztendő jelentéseikben most már okvetlenül közöljék s ezen számszerű becslések közlését a cséplési munkák befejeztéig folytassák. A termés-

hozamban beállt csökkenés mérvéről pedig eset-ről-esetre táviratilag teyenek jelentést.

Az egyes gabonafajok szombati és a mai záró-árfolyamát az alábbi táblázat mutatja:

	25-én	27-én	Különbözet + több - kevesebb
októberi buza	20.92	20.80	-.12
októberi rozs	17.52	17.44	-.08
októberi zab	14.20	13.98	-.22
juliusi tengeri	12.16	12.10	-.06
1908. májusi tengeri	12.16	22.06	-.10

Készbuza mérsékelt kínálat és korlátolt vétel-kezd mellett bányadt irányzatú volt. Elkelt mintegy 7000 q buza 10 fillérel olcsóbb áron. Legdrágábban 21.30 koronán tiszavidéki 240 q 81 kgos és legolcsóbban 17.50 koronán bajai 1000 q 73.8 kgos rozsos buza adódott el. Rozs ártartó, takarmányárpa nyugodt, míg zab és új tengeri bányadt. Határidők gyakrabbi ingadozások mellett nyugodtabbak. A forgalom gyenge.

Eladott:

Juza. Tiszavidéki: 240 mm. 81 k. 21.30 K, 150 mm. 80 k. 21.35 K, 400 mm. 80 k. 20.80 K, 160 mm. 77 k. 20.— K, mind három hónapra. Fejérmegyei: 170 mm. 76.3 k. 19.80 K, 300 mm. 75 k. 19.40— K, mind három hónapra. Felső magyar 200 mm. 78 k. 20.20 K, három hónapra. Pestmegyei: 500 mm. 76.8 k. 20.10 K, 100 mm. 76.5 k. 19.40 K mind három hónapra. Bajai: 2300 mm. 75.8 k. 19.30 K, 100 mm. 73.8 k. 17.50 K, rozsos, mind három hónapra. **Rozs.** 250 mm. 16.— K, 200 mm. 16.— K, 200 mm. 15.90 K, készpénzfizetés mellett. **Árpa.** 200 mm. 14.35 K, készpénzfizetés mellett, paritásra. **Zab.** 100 mm. 16.20 K, 50 mm. 16.20 K, készpénzfizetés mellett. Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. május 25-től május 27-ig.

	Érkezett;	Elszállított;
Buza	64473	9446
Rozs	5951	12884
Árpa	4950	1696
Zab	7780	11383
Tengeri	77345	51559
Liszt	4396	32914
Korpa	—	10427

A határidőpiacon kötött:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza októberre	10.47, 10.44, 10.49, 10.36, 10.49
Rozs októberre	8.76, 8.79, 8.69, 8.76, 8.74
Zab októberre	7.06, 7.10, 6.91, 7.—, 7.96
Tengeri júliusra	6.05, 5.99, 6.10, 6.20
Tengeri májusra	6.09, 6.10, 6.94, 6.06, 6.—

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre	10.50—10.40
Rozs októberre	8.72—8.73
Zab októberre	6.96—6.97
Tengeri júliusra	6.02—6.03
Tengeri májusra	5.99—6.—

Délután forgalom.

Délután változatlan hangulat mellett az árak nem változtak.

4 óra 30 perczkor záródnak:

októberi buza	10.40—10.41
októberi rozs	8.72—8.73
októberi zab	6.99—7.—
juliusi tengeri	6.03—6.05

Értéktőzsde.

Minden ösztönzés híján a mai tőzsde kedvetlen hangulattal folyt le. Nagyobb kínálat ugyan egy téren sem mutatkozott, de a nagyfokú tüzetlenség miatt az árfolyamok az egész vonalon elgyengültek. Csúpnán déli vasúti részvények, melyek külföldi számlára kerültek eladásra, szenvedtek nagyobb árvesztéséget, és 3 koronával alacsonyabb árfolyamon záródnak. A helyi értékek

piacára való tekintettel, a holnapi ultimo rendezésre általános realizálási hajlam mutatkozott, minek következtében az árfolyamok, bár mérsékeltlen alább szálltak. Némi vételkedvben csúpnán egyes sorompó-értékek részesültek, melyek közül: Pesti magyar kereskedelmi bank 5.—, Magyar általános takarékpénztár 3.—, Központi takarékpénztár 5.—, Danubius hajógyár 2.— és Erzsébet gőzmalom 5.— koronával emelkedett. Magasabb berlini jegyzésekre az utódőzsdén kedvezőbbé vált a hangulat. A forgalom megélnéült és az árfolyamok tetemesen emelkedtek.

Osztrák hitel 658-ig 660.50 2.50 koronával, Magyar hitel 759-től 761-ig 2 koronával, Osztrák-magyar államvasúti részvények 2.— és rimamurányi vasúti részvények 544-től 546.50-ig, 2.50 koronával javították jegyzésüket. A zárlat a legmagasabb árnívón nagyon szilárd volt.

Előzőzsde.

Az előzőzsde bécsi eladásokra bányadt volt.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 660.25—659.50, Magyar hitelbank 761.25—760.25, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank —, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. —, Osztrák-magyar államvasut 676.—676.50, Déli vasut —, Rimamurányi vasut 545.—545.50, Magyar koronajáradék —, Közúti vasut 544.—542.50, Városi villamos vasut 293.—, Orosz járadék —, 3 százalékos jelzálogorsjegy —, Hazai bank —.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 659.75—660.—, Magyar hitelbank 760.50—761.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 497.—498.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 484.50—485.—, Osztrák-magyar államvasut 676.—676.50, Déli vasut 127.—127.50, Rimamurányi vasut 545.—545.50, Magyar koronajáradék 93.95—94.—, Magyar aranyjáradék 111.75—112.—, Közúti vasut 543.—543.50, Városi villamos vasut 293.—293.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde alacsonyabb berlini jegyzésekre kedvetlen maradt.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 658.50—659.—, Magyar hitelbank 759.50—760.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 497.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 484.—485.—, Osztrák-magyar államvasut 675.—675.75, Déli vasut —, Rimamurányi vasut —, Magyar koronajáradék 93.95—94.—, Magyar aranyjáradék —, Közúti vasut —, Városi villamos vasut —, Orosz járadék —, Hazai bank —, Salgótarjáni közsébn. —, Konvertált sorsjegy —, Kereskedelmi bank —, Magyar agrárbank —.

Helyi értékekben kötött: Salgótarjáni közsénbánya 572.—, Budapesti gőzmalom 1560.—1575.—, Kereskedelmi r.-t. 625.—, Konvertált sorsjegy 142.—, Ujlaki téglagyár 340.—341.—.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 658.—658.50, Magyar hitelbank 759.—759.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 497.—498.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 485.—485.50, Osztrák-magyar államvasut 675.—675.50, Déli vasut 126.—126.50, Rimamurányi vasut 545.—545.50, Magyar koronajáradék 94.—94.05, Közúti vasut 543.—543.50, Városi villamos vasut 292.50—293.—.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 K. Junius végére 14—16 K.

Utózőzsde.

Az utózőzsde bécsi vásárlásokra éiénk és szilárd volt.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 658.75—660.50, Magyar hitelbank 759.50—761.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. —, Osztr.-m. államvasut 675.—676.75, Déli vasut —, Rimamurányi vasut 545.—546.—, Magyar koronajáradék —, magy. aranyjár. —, Közúti vasut —, Városi villamos vill. —.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 660.50—661.—, Magyar hitelbank 761.—761.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 497.—497.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 485.—485.50, Osztrák-magyar államvasut 676.50—677.—, Déli vasut 126.50—127.—, Rimamurányi vasut —.

546.—546.50, Magyar koronajáradék 94.—94.05, Magyar aranyjáradék 111.75—112.—, Közúti vasut 543.—543.50, Városi villamos vasut 292.50—293.—.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, május 27. (Az Egyetértés távirata.)
Buza: Tiszavidéki 10.65—11.20, bánati 10.25—10.85, tótfelvidéki és csepelszigeti 9.80—10.30, marchfeld 9.80—10.10 K.

Rozs: Tótfelvidéki 8.55—8.75 K, csepelszigeti —, pestmegyei 8.60—8.80, különféle magyar 8.40—8.70, osztrák 8.45—8.70 K.

Árpa: tótfelvidéki 7.25—8.20, déli vasúti —, tiszavidéki — K.

Magyar tengeri: 6.50—6.75 K. cinquantin — K.

Magyar közepes zab: 8.55—8.75 K. elsőrendű —, válogatott — K.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, május 27. (Az Egyetértés távirata.)
Miután a newyorki tőzsde lanyhaságából arra következtettek, hogy a berlini tőzsdén is lanyha lesz az üzletmenet, a bécsi tőzsde mai forgalma is nagyon nyomott volt. A realizálások szűk határok közt maradtak. Lombardi és alpesi papírok, valamint a tirolai sorsjegyek ismét árhanatlást szenvedtek. Az államvasutak megtartották legutóbbi árfolyami értéküket.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitelr. 659.25, Magyar hitel 759.50, Államvasut 676.—, Déli vasut 125.50, Alpesi bányatársulat 592.50, Rimamurányi 544.—, Májusi járadék 98.25, Magyar koronajár. 94.—, Orosz érték —, Török sorsjegy 183.25, Német márka 117.71, Prágai vasut —, Unio-bank 562.50, Laenderbank —, Bankverein —, Elbavölgyi —, alpesi bánya —.

A déli tőzsde lanyha hangulatban.

egyezték:

Osztrák hitel 659.25, Magyar hitel 759.50, Laenderbank 445.75, Unio-bank 562.50, Államvasut —, Anglo-bank 306.—, Bankverein 541.75, Déli vasut —, Gözhajó —, Alpesi bányarészvény —, Májusi járadék 98.25, Magyar koronajáradék 94.—, Török sorsjegy 183.—, Német márka 117.71, német márka —, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi —, Orosz jár. —.

Bécs, május 27. (Osztrák értékek zárlata.)

4.2 százalékos papír-járadék 98.05, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.75, 1860-as sorsjegy 151.—, Osztrák hitelsorsjegy 433.—, Angol osztrák bankrészvény 305.—, Bécsi Bankverein 541.25, Osztrák-magyar bank 1768.—, Déli vasut 124.50, Dunagőzhajózási társaság 1005.—, Dohány részvény 418.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.36, Német bankváltók 117.70, Osztrák Lloyd 467.—, 4.2 szal. ezüst járadék 97.90—97.45, Osztrák koronajáradék 98.20, 1864-es sorsjegy 259.50, Osztrák hitelintézeti részvény 659.25, Union-Bank 562.—, Osztrák Laenderbank 446.—, Osztrák-magyar államvasut 676.25, Elbavölgyi vasut 426.—, Alpesi részvény 592.50, 20 frankos 19.14, Londoni váltóár 240.57, Lipótkohó 49.—, Töröksorsjegy 182.50, Szilárdult.

Bécs, május 27. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 111.75, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 146.25, Magyar hitelbank részvény 760.25, Magyar leszámítoló és váltó részvény 498, Rimamurányi 544.—, Magyar cukoripar 1760.—, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 93.95, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 193.—, Kassa-Oderberg vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 485.—, M. keresk. bank —.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 27. (Tőzsdejelentés.) Megnyitáskor ugyanoly kedvetlenség volt tapasztalható, mint az egész elmúlt hét folyamán és semilyen kezdeményezés nem mutatkozott, amely a vevőket fizletkötésre bírta volna. A szombati newyorki tőzsdé-üzlet nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a kedvetlenséget növelje. Az üzlet tisztán napi spekulációra szorított és az árfolyamok valamennyien csökkentek, mindazonáltal a fedezési szükséglet megakadályozta, hogy a csökkenések jelentékenyebbek legyenek. Érezhetően szenvedtek varsó-bécsi értékek, melyek 2 és fél százalékot veszítettek, míg V. Canada Pacific-értékek az elmúlt hét kedvező bevételeire megtarthatták árfolyamaikat. Török sorsjegyek Párisra 1 és fél százalékkal ma-

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ

Magmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használatát valódi áldás nyomorhalmozókak és azok számára ajánljuk, akiknek a gyomrukban szenvedés van. Kapható mindenütt kis és nagy mennyiségben. Kizárólagos Kéremberben.

gasabbak. Járadékok iránt egyébként csekély érdeklődés mutatkozott. Későbbi nehézkes üzletmenet mellett az irányzat lanyha. A második tizedidőben az irányzat lanyhasága erősebben kidomborodott, minthogy a főleg bank és ipari értékekben eszközölt realizációk nyomást gyakoroltak az árfolyamokra. Canada-értékek is alábbszállottak. A harmadik tizedidőben az üzlet a sőtlandi vásárok emelkedése folytán szilárdabb és az árfolyamok fedezésekre javultak. A készpénzpiac ipari értékek forgalma szabálytalan, eleinte lanyha, majd később a szabad forgalom értékeinek megszilárdulása folytán ezek is szilárdabbak. Napi pénz 4, utolsó pénz 4 háromnegyed, magánleszámitolási kamatláb 4 és fél százalék.

Záratok jegyzetiek: 4/2 százalékos papírraadék 99.25, 4 százalékos osztrák aranyjádék 99.—, Osztrák hitelrészvény 205.75, Déli vasut 21.—, Orosz bankjegyek 214.35, 4 százalékos orosz kölcsön 72.25, Disconto Commandit 169.60, Dinamit-truszt 161.40, Harpeni 206.60, Unifikált török járadék 93.80, 4/2 százalékos ezüst-jádék 98.10, 4 százalékos magyar aranyjádék 93.80, Magyar koronajádék 93.75, Osztrák-magyar államvasut 144.40, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék 102.75, Alt. villamossági Edison 198.40, Gelsenkircheni 192.75, Laurakohó 223.50. Szilárdult

Frankfurt, (Zárlat.) május 27. 4/2 százalékos papírraadék 99.50, 4 százalékos osztrák aranyjádék 99.10, 4 százalékos magyar aranyjádék 94.—, Osztrák hitelintézeti részvény 206.30, Osztrák-magyar államvasut 144.30, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.35, Bécsi Bankverein 135.50, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar kölcsön 75.40, 4/2 százalékos ezüstjádék 99.40, Osztrák koronajádék 97.95, Magyar koronajádék 93.65, Osztrák-magyar bank 126.60, Déli vasuti részvény 21.10, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.92, Párisi váltóár 814.16, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény 300.—. Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) május 27. 4/2 százalékos ezüstjádék 99.30, Sorsjegy 152.—, Déli vasut 21.10, 4 százalékos Aranyjádék 98.90, Osztrák hitelrészvény 206.40, Osztrák-magyar államvasut 144.50, Olasz járadék 102.40, 4 százalékos Magyar aranyjádék 93.70. Nyugodt.

London, május 27. Angol consol 84⁵/₈.
Páris, május 27. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 94.60. Osztr. aranyjádék 98.05, Magyar

aranyjádék 95.—, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 494.50, 4 százalékos Olasz járadék 102.97, Déli vasut elsőbbségi kötv. 318.—, 5 százalékos Marokkói járadék 523.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 93.50, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 89.15, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 87.65, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 488.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 449, 4 százalékos spanyol járadék 93.22, 4 százalékos unifikált török jár. 93.72, Török sorsjegy 154.75, Török dohányrészvény 440.—, Osztrák földhitelintézeti 1088.—, Osztr. Länderbank 477.—, Magyar Jelzálogbank 514, Banque de paris 1475. Banque Ottomane 709.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 131, Meridionalvasut 712, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 658, Rio Tinto 2252. Sucrerie d'Égypte 41, Tula 466.—, Thomson Houston —, Urikanyi község 145, Chartered 34.75, De Beers 64.30, East Rand 101, Jagersfontein 219.50, Transvaal Consols 52.—, Transvaal Land Company —, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.75, Váltó német piacokra (rövid) 122.75, Váltó Bécsre (rövid) 104.37, Váltó Belgiumra (rövid) ³/₁₆, Olasz aranyváltó (rövid) ¹/₄, Váltó Svájcra ⁷/₁₆. Csek Londonra 251.25, magánkamatláb 3⁷/₁₆, nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, május 27-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogramm felül) — fillér. Közép (párónként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) 138—140 fillér. Fiatal nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) 140—141 fillér. Fiatal közép (párónként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 141—142 fillér. Könnyű (párónként 250 kgr-ig) 141—142 fillér. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kg felüli súlyban) — fillérig, közép (párónként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi május 25. napján volt készlet 31660 drb., 1907 május hó 25-én

felhajtott 1128 darab, 1907 május 26. napján elszállított 88 darab, 1907 május 27. napjára maradt készletben 32700 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, május 27. (Hiv. tud.) Tegnapról maradt 148 darab sertés, 86 darab süldő, — darab malacz, összesen 148 darab sertés, 86 darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 1538 darab sertés, 1 — darab süldő, — darab malacz, összesen 1686 darab sertés, 87 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1686 darab sertés, 22 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt — darab sertés, 65 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirtsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 108—113 fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kg-ig 104—108 fillér, ételsúly levonással — korona, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — korona, ételsúly levonással 140—146 korona, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — korona, ételsúly levonással 140—146 korona, könnyű 220 kg-ig — korona ételsúly levonással 140—146 korona. Belföldi süldő 100—116 korona. Horvát süldő 90—112 korona. A vásár irányzata élénk, s az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 27.

Kinevezések. A miniszterelnök Paizs József pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá a nyagbeszerzési pénzügyigazgatóságához véleles minőségben, Weichardt Valdemár pénzügyi fogalmazót gyakorlati pénzügyi fogalmazóvá az aranyosmaróthi pénzügyigazgatóságához véleles minőségben, Szerdahelyi Sándor egri lakost pénzügyi fogalmazó-gyakornokká az aranyosmaróthi pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségben. Likár Ferencz állami végrehajtót pénzügyi fogalmazóvá a nyagbeszerzési pénzügyigazgatóságához véleles minőségben. Huszár Sándor báró vezéretgazdász, anarcsi lakost ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és földadónyilvántartási biztossá, dr. Baller Jenő pénzügyi számtisztet pénzügyi fogalmazóvá a löcsei pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségben, Szokol Géza sátorrajai helyi kataszteri irattart kezelő irodatíztet ideiglenes minőségű pénzügyi fogalmazóvá és földadónyilvántartási

Buza	Kilós	100 kilogramm ára		Kilós	100 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
úszvidéki új	75	—	—	79	20.85	20.60
"	76	—	—	80	20.55	20.90
"	77	19.70	20.10	81	20.70	21.—
"	78	20.10	20.80	—	—	—
fehértó	75	—	—	79	19.90	20.20
"	76	—	—	80	20.10	20.40
"	77	19.50	19.70	81	—	—
"	78	19.80	20.—	—	—	—
pestvidéki új	75	—	—	79	20.05	20.85
"	76	—	—	80	20.25	20.90
"	77	19.50	19.80	81	—	—
"	78	19.80	20.10	82	—	—
bánsági új	75	19.20	19.50	—	—	—
"	76	19.55	19.60	—	—	—
"	77	19.70	20.—	—	—	—
"	78	19.90	20.30	—	—	—
bécsői új	75	19.80	19.50	—	—	—
"	76	19.65	20.—	—	—	—
"	77	19.75	20.10	—	—	—
"	78	20.—	20.80	—	—	—

Egyéb gabonaneműek	Kilós	100 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig
Rozs elsőrendű	—	16.10	16.40
" középminőségű	—	15.95	16.05
Arpa takarmány, elsőrendű	—	14.40	14.70
" takarmány, másodikrendű	—	14.15	14.85
Zab elsőrendű	—	16.05	16.60
" középminőségű	—	15.95	16.80
Tengeri magyar	—	12.05	12.25
" román v. bolgár	—	101.25	102.25
Répce káposztarepce	—	—	—

Burgonya	Fehér	Rózsás	Sárga
Dunántúli	3.60—4.20	4.00—4.40	4.60—5.00
Felsőmagyarországi	3.60—4.20	4.00—4.40	4.60—5.00
Nyírségi	3.60—4.40	4.20—4.60	4.80—5.20
Erdélyi	3.60—4.20	4.00—4.40	4.60—5.00
Bánsági	3.80—4.40	4.20—4.60	4.80—5.20
Pesti	3.60—4.20	4.00—4.40	4.60—5.00

Különlételemények	Faj	Pénz		Arú	
		Pénz	Arú	Pénz	Arú
dunántúli	budapesti	158	—	154	—
vidéki	—	—	—	—	—
szalonna	prima, légszántított vidéki	—	—	128	129
"	városi légszántított 4 drbos	—	—	128	129
"	" 3 drbos	—	—	134	136
"	füstölt	—	—	—	—
szilva készáru	boszniai, 1906. évi usance-min.	—	—	—	50
"	" 1906. " 100	—	—	—	50
"	" 1906. " 85	—	—	—	—
"	szerbiai, 1906. " usance-min.	—	—	—	—
"	" 1906. " 100 dbos	—	—	—	—
"	" 1906. " 85	—	—	—	—
szilvaiz készáru	szlovéniai, 1906.	46	50	47	—
"	szerbiai, 1906.	26	50	27	—
heromaz	lucerna magyar 1906.	92	120	—	—
"	vörös aprószemű 1906.	94	102	—	—
"	középszemű 1906.	108	118	—	—
"	nagysemű 1906.	120	124	—	—

Allamodóság közkölcsonók

	Pénz	Arú
Magyar aranyjádék 4%	111.75	112.25
" koronajádék 3 1/2%	83.—	83.50
" koronajádék 4%	98.95	94.85
All.köl. Vaskapu-céj. ár. 8%	76.—	77.—
1870. nyereménykölcs. 100 frt.	195.—	199.—
Horv.-szlav. reg.-kárk. k. 1 1/2%	100.50	101.50
M. földteherment. kötv. 4%	94.—	95.—
Horv.-szlav. — 4%	95.50	96.50
Tiszai szegedi nyer. köles. 4%	148.—	150.—
Horv.-szlav. föld. kötv. 4 1/2%	101.—	107.—
Konv. osztr. adóm. koron. 4%	98.15	98.65
Egyes. osztr. jár. papir. 4 1/2%	99.45	99.95
" — — — — — 4 1/2%	99.45	99.95
Osztrák aranyjádék 4%	118.00	117.10
" koronajádék 4%	98.20	98.70
" all.-sors. 1860. 1000 K 4%	152.—	155.—
" — 1864-ből 200 K 4%	209.—	213.—
" — 1864-ből 100 K —	258.—	160.—
" — 1864-ből 100 K —	256.—	260.—
Bosz.-herc. orsz. k. 1865. 4%	98.50	94.—
" — — — — — 4 1/2%	99.35	100.85
Bpest. székcs-föv. köles. 4%	92.60	98.60
Bpest. székcs-föv. köles. 4%	92.60	98.60

Zaloglevelek. Elsőbbségek.

	Pénz	Arú
Belvár. tkpt. r.-t. — 4 1/2%	99.75	100.75
Egyesült. f. v. tkpt. — 4 1/2%	99.25	100.25
" — — — — — 4 1/2%	95.50	96.50
Kisbirt. orsz. földh. 34 év 5%	101.25	102.25
" — — — — — 5%	101.25	102.25
" — — — — — 5 1/2%	99.40	100.40
M. agrár-jár.-h. székcs-föv. 4%	95.—	96.—
" — — — — — 4 1/2%	99.25	100.25
" — — — — — 4 1/2%	99.25	100.25
M. ált. tkpt. r.-t. 50 évre 4%	96.75	97.75
" — — — — — 65 évre 4%	96.75	97.75
" — — — — — 50 évre 4%	97.75	98.75
" — — — — — 50 évre 4%	94.25	95.25
" — — — — — 63 évre 4 1/2%	84.75	85.75
" — — — — — 63 évre 4 1/2%	94.00	95.00
M. jelz. hitelb. frt.-ban 4 1/2%	100.—	101.—
" — — — — — 4 1/2%	100.—	101.—
" — — — — — 50 évre kor. 6. 4%	95.—	96.—
" — — — — — 50 évre kor. 6. 4%	95.—	96.—
" — — — — — 50 év vt. 110 frt. 4%	101.25	102.25
" — — — — — 80 év 100 frank. 3 1/2%	95.—	96.—
" — — — — — nyer. kötv. frt. 4. 4%	—	—
" — — — — — osztr. felhív. 4%	118.—	121.—
" — — — — — nyer. kötv. kor. 6. 5%	108.50	108.—
M. leszáml. pztv. kötv. 50 évre 4%	95.—	96.—
" — — — — — 65 — — — — — 4 1/2%	95.—	96.—
M. tkpt. közp. jelz. — 4 1/2%	100.—	101.—
" — — — — — közs. kötv. 70 évre 4 1/2%	100.—	101.—
" — — — — — közs. kötv. 70 évre 4 1/2%	100.—	101.—
Osztr. közp. hitelszöv. kötv. 4%	100.—	101.—
Osztr.-m. bank 50 év kor. 6. 4%	98.95	99.95
" — — — — — 4 1/2%	99.75	100.70
P. hazai e. tkp. közs. kötv. 4 1/2%	99.25	100.25
" — — — — — frt. 6. 4%	95.75	96.75
" — — — — — 100 K n. 6. nyköt. 4%	115.50	116.50
Pesti m. keresk. bank 4 1/2%	100.—	101.—
" — — — — — kor. 6. 4%	95.—	96.—
" — — — — — közs. kötv. vt. 110 frt. 4 1/2%	106.—	107.—
" — — — — — közs. kötv. vt. 105 k. 4%	96.50	97.50
Adria tengerahajóz. r.-t. 4 1/2%	100.75	101.75
Bpesti közúti vaspálya — — — — —	97.50	98.50
Déli vasut 100 márká ért. 4%	111.—	113.—

	Pénz	Arú	Pénz	Arú
Kassa-oderb. v. 1889. frt. 6. 4%	99.—	100.—	Ullaki téglá és mészegető	340.—
" 1889. arany márká ért. 4%	118.—	117.—	Első m. gazdasági péppgyár 5%	390.—
" 1891. ezüst frt. ért. 4%	99.—	100.—	Danubius-hajózás — — — 5%	228.50
" 1891. arany márká ért. 4%	114.70	115.75	Gygyor. és péppgyár r.-t. 5%	329.—
II. oszt. vonal frt. ért. — — —	100.50	101.50	Gyász és térszállító — — —	2910.—
M. folyam-tgh. r.-t. k. ért. 4%	100.25	101.25	Magyar-bélg. fémipar-pyár.-t.	238.—
Hazai Bank 4 1/2% kam. kötv.	99.—	100.—	Nicholson céppgyár részv. társ.	238.—
			Schlick-tégl. vasúti máj. k. 5%	544.—
			Franklin-féle vasúti máj. k. 5%	885.—
			Franklin-féle vasúti máj. k. 5%	517.—
			Brassói cellulose gyár r.-t. 4%	580.—
			Epesti ált. villamos-árl. r. 5%	927.—
			Első magyar befutótárs. — — —	300.—
			Első magyar gyapjúmosó — — —	820.—
			Első m. részv. sorfűző — — —	5800.—
			Első m. sertésüzlet — — —	535.—
			Első magyar szálloda r.-t. — — —	485.—
			Fiumei rizshántoló kem.-gy. — — —	2900.—
			Gschwindt-féle szeszgyár — — —	1300.—
			Hungária "mütrágyagyár — — —	842.50
			Kőbányai polgári sertéző — — —	375.—
			Magyar cukoripar — — — 4%	1750.—
			Magyar vasúti forp. r.-t. 5%	345.—
			Magyar villamossági rvt. 5%	281.—
			Nemzeti villamos társ. — — —	630.—
			Szegedi kenderfontágyár r.-t. — — —	430.—
			Adria tengerahajózás r.-	

biztossá, Geisler Ferencz pénzügyi irodatisztet pénzügyi irodavezetővé az aranyosmaróhi pénzügyigazgató-sághoz végleges minőségben, Karbner Lajos igazolványos altisztet pénzügyi irodatiszté az aradi pénzügyigazgató-sághoz ideiglenes minőségben, Singer Jakab igazolványos altisztet pénzügyi irodatiszté a sátoraljaújhelyi pénzügyigazgató-sághoz ideiglenes minőségben és az igazságügyminiszter Fridrich Gyula nagykikötői törvénytörvényi irodatisztet a nagykikötői törvénytörvényi irodatisztévé nevezte ki.

Névmagyarázatok. A belügyminiszter Kaufmann Géza csöti lakos Csothira, kiskoru Goldberger György losonczy lakos Adorjánra, Stein Arthur budapesti lakos Adorjánra, kiskoru Weiss Márton budapesti lakos Ervinre, Weiss József kolozsvári lakos Vasra, kiskoru Strasser Elías és Fülöp irsai lakosok Székelyre, kiskoru Szedlák Gyula, Lajos és József ipolyvásztói lakosok Szendreiére, Kvák János szatmárnémeti lakos Kovácsra, kiskoru Singer Dávid budapesti lakos Szücsre, Pupák Mária budapesti lakos Pálmaira, Bronda Béla kiskundorozsmai lakos Serényire, Erlich Elek szolnoki lakos Kádárra, Schmidl Dávid budapesti lakos Katonára, kiskoru Krausz Ernő budapesti lakos Havasra, Klein Dávid budapesti lakos Perczelre, Neufeld Ernő budapesti lakos Mezeire, Eckstein Henrik budapesti lakos, valamint kiskoru Irén nevű leánya Erdőse, Schwartz László nagyváradi lakos Sándorra, kiskoru Schmid Ödön, Ilona és Gyula újvárosi lakosok Szászra, Novotni Károly érsekújvári lakos Gömörre, kiskoru Kohn Dezső losonczy lakos Kerekesre, Löwy Ferdinánd (Nándor) izsiméri lakos Lukácsra, kiskoru Hoffbauer Andor és Ferencz szekszárdi lakosok Halasra és Kiszela István budapesti lakos családi nevének Havasra kért átváltztatását megengedte.

Időjárás.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése

1907. május 27-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

A depresszió Oroszországban erősen kifejlődött, ahol a nyomási különbség ennélfogva megnövekedtek, míg Európa nyugati részein a levegőnyomás egyenletes eloszlású maradt.

Nagyobb lecsapódások az Alpsekben voltak, kisebbek pedig szórványosan mindenfelé fordultak elő. A hőmérséklet Németországban alacsonyabb lett.

Hazánkban tegnap is meleg és változóan felhős idő uralkodott. Kisebb-nagyobb zivataros esők helyenként — főleg nyugaton — voltak. A hőmérséklet maximuma: Csáktornyan meg Bavanistén 31 C°, minimuma: Tátrafüreden 6 C° volt.

Hazánkban az idő meleg. Kisebb-nagyobb zivataros esők az Északi- és Keleti-Felföldön és a nyugati határon voltak. A hőmérséklet maximuma Csáktornyan 30 C°, minimuma Árvaváralján 7 C° volt.

A Botteni-öböl tájára depresszió került és keleten is süllyedt a levegőnyomás. Európa nyugati és középső részeit egyenletes magas levegőnyomás borítja.

Európában az idő meleg. Helyi zivatarok nagyobb számban fordultak elő.

Prognózis a következő 24 órára:

Hűvösebb idő várható helyenként esővel vagy zivatarral.

Allomás	Levegő hőmérséklet 7 óráig	A hőmérséklet különbsége	Szélirány és erője	Felhőzet		Hőmérséklet	
				csapadék	max.	min.	
A-Szalonta	18.4	+15.1	S	8	0	—	10
Ungvár	16.9	+15.5	SE	1	1	ny	12
Kőszár	16.7	+15.0	S	1	2	ny	9
Losoncz	—	—	—	—	—	—	—
Ógyalla	18.6	+18.5	W	2	1	18	14
Budapest	18.2	+19.8	NW	1	1	18	17
Hérvény	19.3	+17.4	—	3	13	17	13
Keszthely	19.8	+17.8	—	0	17	17	13
Pécs	19.7	+19.0	—	0	0	1	17
Zágráb	18.1	+18.1	S	1	0	18	15
Fiume	18.5	+18.5	—	1	1	18	16
Szeged	19.0	+20.5	SSW	1	1	1	18
Temesvár	17.7	+17.7	NE	1	5	ny	16
Nagyvárad	17.6	+18.7	S	3	4	ny	13
Kolozsvár	18.9	+15.2	S	1	1	—	11
Nagyzeben	18.2	+15.8	SE	3	3	—	11
Szatmár	—	—	—	—	—	—	—
Eger	—	+11.2	W	3	1	—	14
Árvaváralja	—	+11.2	—	4	1	—	9
Bonczán	—	+17.2	W	1	2	—	14
Komárom	—	+22.8	NW	1	2	—	14
Magyaróvár	—	+21.7	NW	1	3	—	14
Sopron	—	+19.2	W	1	1	—	11
Füzek	—	+21.6	N	1	1	—	16
Cirkvenica	—	+21.2	—	1	0	—	16
Debrecen	—	+20.1	SW	1	4	—	16
Kecskemét	—	+20.2	W	1	1	—	15
Óroszhaza	—	+20.1	S	3	4	—	17
Arad	—	+18.2	S	2	0	—	18
Zsombolya	—	+18.9	MN	2	1	—	16
Veszeg	—	—	—	—	—	—	—
Drenkova	—	—	—	—	—	—	—

Felölts szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

VIZÁLLÁS.

május 25. május 27.			május 25. május 27.		
	méter			méter	
Inn	Sharding	2.45 3.14	Tisza	M.-Sziget	0.50 0.45
Duna	Passau	3.71 4.88		Tekeháza	0.74 0.70
	Linz	1.16 1.90		V.-Namény	1.36 1.15
	Bécs	1.69 2.07		Tokaj	2.44 1.82
	Pozsony	3.17 3.68		Tiszafüred	4.96 0.—
	Komarom	4.76 4.46		Szolnok	5.06 4.86
	Budapest	4.98 4.36		Csongrád	5.95 5.89
	Paks	5.15 4.41		Szeged	6.34 5.80
	Mohács	6.33 6.01		T.-Becse	5.39 5.42
	Gombos	6.78 0.—		Titel	6.06 5.52
	Ujvidék	6.25 6.21	Ondava	Hód	0.82 0.16
	Panosova	6.69 6.46	Tapolc	Barta	0.86 0.—
	Orsova	5.73 5.06	Bodrog	Ladmész	1.80 1.67
Morva	Morvafalu	1.74 1.55	Sajó	Zsolca	1.72 1.42
Vág	Zsolna	0.92 0.84	Hernád	H.-Németi	1.44 0.53
	Trencsén	0.85 0.—	Berettyó	Margitta	0.14 0.—
	Szered	1.10 1.03		B.-Ujfalu	0.05 0.10
Rába	Szt.-Gothárd	0.82 0.82	Körös	Csucsá	0.— 0.80
	Sárvár	0.71 0.79		N.-Várad	0.04 0.—
	Győr	4.25 3.90		Belényes	0.40 0.38
Dráva	Varasd	2.84 2.52		Tenke	0.06 0.06
	Zákány	1.44 1.40		Gurahonc	0.88 0.86
	Barcs	3.— 2.74		Borosjenő	0.05 0.20
	Eszék	4.19 4.14		Bécs	1.42 1.—
Mura	M.-Szerdah.	2.40 0.—		Gyoma	3.80 2.91
Száva	Zágráb	1.10 0.91	Maros	Gy.-Fehérvár	0.30 0.—
	Sziszek	4.79 3.60		Branyicska	0.— 1.86
	Mitroviza	6.16 6.18		Sohorsin	0.— 0.—
Szamos	Deés	0.13 0.12		Arad	0.28 0.88
	Szatmár	1.10 1.—		Makó	1.88 1.14
Kraszna	N.-Majlány	0.66 0.—	Temes	K.-Kostély	0.88 0.88
Latorca	Munkács	0.26 0.32	Béga	Kiszé	0.84 0.83
Laboreza	Homonna	0.32 0.20		Temesvár	0.16 0.82
	Ung Percseny	0.19 0.—		Beeskerek	2.01 1.82

Városban és falun nélkülözhetetlen a **GUTTMANN-féle** eredeti szab. **Szoba-klozet**

melynek tulajdonságai egyszerű kezelés, kényelem, felismerhetőség és teljes biztonság, más gyártmányok által el nem érhető. 42 különböző kivitel. — Eredeti csak akkor, ha a záróedél feletti védjeggyel van ellátva.

GUTTMANN L. klozetgyára

Budapest, Városház-utca 2.

Nagy raktár: bidetek, higiénikus köpöcsészek és klozetpapir. Klozet és fürdőberendezések, betegápolószerek, betegápolócsik, thornopurók, spiritus-izók és egyéb konyhai cikkek.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Haktárak: Bécs, Lemberg, Karlsbad, Bukarest.

TITKOS BETEGSÉGEK.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedve meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes speciálta orvoshoz fordulnak, a ki jó tanácsokat tud adni a neml életre vonatkozólag és az esetleg már meglevő bajok is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezésé is.

Ilyen magaslatos hivatású Dr. Palócz v. kórházi orvos speciálta országos hírv. intézete (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10., a hol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakkoros sebeket, hűgycső-hólyag-, ideg- és hátságerezbajokat, az önfertőzés és szifilisz utóhatait, magömlést, elgyengült férfierőt, (impotenciát) kezdődő elme zavart, aranyeret, sörveket, vérébajokat, bőr-, betegségeket és a női neml szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személcven nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelekre kimerítő választ (a levélbe csak válaszlevegőt kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges speciális gyógyszerrekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 óratól d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, speciálta, Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

500 koronát

izetnek annak, ki a Bazillia-fogtűnek használatával mellett — üvege 76 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlik (franco küldéssel külön 95 fill.) Bartilla-Winkler Ede Wien 19/1, Sommergeasse 1. Főraktár Budapest, Török J Király-u. 12., Andrássy-ut 29. sz. Dr. Egger Váczi-körut 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban. Csakis „Bartilla fogtű” be-kerendő. Hamisítások be-jelentése jól jutalmaztatik. 375

Klimatikus gyógyhely.

GLEICHENBERG (Stajermark.)

Nyári idény: máj. — okt.

Igen kedvező, fél-alpesi jellegű klimatikus viszonyokkal.

GYÓGYIAVALLAT:

a légző szervek (hurut, asthma, emphysema) és emésztő szervek betegségei, szívizom-elfajulás, ideg-bajok, lábbadozás stb.

GYÓGYESZKÖZÖK:

inhalációs- és pneumotheraphia, szénsavas fürdők, hidegvízgyógyintézet, gyógytorna, napfürdők stb.

JYÓGYFORRÁSOK:

Konstantin-, Emma-, János- és Kolos források.

ÜGYNÖKÖK

Fix fizetéssel telvéletnek, kik sorsjegyek részletfizetésre való eladásával foglalkoznak.

FLEISSIG BANKHÁZ
Budapest, Erzsébet-körut 2.

Titkos betegségek gyógyítására ellismert radikális gyógymódja folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR J.

v. kórházi orvost, speciálta. Rövid idő alatt alaposan gyógyít hűgycsövi és hólyagbajokat, továbbá minden bőr-, ideg- és veretegeget, korai elgyengülést és bármily női betegségeit.

Budapest, IV., Károly-körut 10. I. emelet.

Rendel d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Levelekre szakorvosi tanácsot és gyógyszerrekről is gondoskodik titoktartás mellett.

Nőknek külön váróterem.

BIZTOS gyógyujást keresőknek

kik bármily neml betegségben szenvednek

minl hűgycső és hólyagbajok, hűgycsőszűkítetek, vizeletl zava rok, éjjeli magömlések, sehek és bujakkoros büntalmak (syphi lis), az önfertőzés utóhatáit, felépő idegbajok, korai férfi orv elgyengülés, bármily hűgycsövi stb. nőknél főherfolyás méh-bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyításra szigoruan tudományos és lelkiismeretes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. osztály orvos országos hírv. és a legrobbib 82 éve ionálló rendelő intézet

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült hűgycső eshólyag bajok vizsgálata villamos hűgycsőűsör segítségével.

Vidékien levelekre kimerítő választ és szakszertl tanácsot nyronok, gyógyszerrekről gondoskodik a lez. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

KÜLÖNFÉLÉK.

Nomádok ivadéka.

Valaha rég, évezrednek előtte,
túl az Urál-Altáj-hegyláncz során,
a ködös, távol, időtlen időbe
az én hazám volt a messze Turán.

Valahol Keleten, valahol messze,
járva a végtelen sík vadonát,
a mént tág gyepelével szélnek eresztve,
ott élt ősapám, a büszke nomád.

S a legelő fogytán tovább terelte
üköm az éhes farka barmokat.
Dúspázsitú, láb nem taposta gyepre,
szűz sarju fűre hívta a Nyugat.

Ment vándorolva kóbor mongol ősdm,
nyugtalan vére kergette tova.
Kalandozott szeszélyes csökönyösön,
mint szilaj sok ökre, mokány lova.

S a kóbor vágyat vérembe lehelte
— bús vén nomád ivadéka vagyok —
lelkembe lelkedzett szilaj-bús lelke
s a lidérczes láng szemembe ragyog.

A vérem űzet, nyugtalan kóborlok,
Keletről jöttem, Nyugatra megyek.
Uj vidékek, ember nem járta ormok
s hej! vannak még szűzpázsitú hegyek.

A távolban szűz csúcsok, csodakékek
s bár még odáig irdatlan utak,
szikláról bukva meredélyre lépek,
paripám habzik, lelkem kerget, éget:
engem is hív a messzi, a Nyugat.

Harasztby Lajos.

(A dohányzásról.) Indiában foglalkoztak legelő-
ször a dohánytermeléssel s innen került át a spa-
nyolokhoz. Közép-Európába a francia Nicot Jean
hozta be s az ő nevével ismeretes a nikotin. Nicot
óta a dohány a világ élvezeti cikkei között do-
mináló helyet foglal el és minden vádat, átkot,
amit ellene szórtak, szerencsésen túlélt. A po-

gányvilág papjai harcoltak legelkeseredettebben
az Ördög-növénye ellen, de Oroszországban to-
vább mentek a hatás nélkül való átkozódásnál:
rendeletet adtak ki, mely szerint, aki dohány-
ozni mer, annak levágják — az orrát. Mig
egyrészt sokan a dohány káros voltának magya-
rázásával töltötték az időt s a dohányzásban
nemcsak a vallás elleni támadást, hanem a test
ellen elkövetett merényletet látták, addig más-
résről a dohány hívei versben, könyvekben és
minden elképzelhető módon azt hirdették, hogy
az egészség legfőbb támasza — a dohányzás.
A modern orvosi tudomány a két véletl között az
arany középuton halad s azt mondja, hogy a do-
hányzás csakis akkor ártalmas az egészségre, ha
mértéktelenül élünk vele, míg ha okkal-móddal
használjuk, ha nem is használ, de legalább ká-
ros következményekkel nem jár. Akik nem
szokták még meg a dohányzást, azok ne is szok-
janak rá sohase. Különösen vonatkozik ez
azokra, akik gyöngye szervezettel, könnyen
megbetegednek, vagy amugy is betegek. Leg-
inkább az idegbajosoknak kell tartózkodniok a
dohányzástól. Egyáltalán nem szabad dohán-
yozni azoknak az embereknek, akik dohán-
yás után rosszul érzik magukat, vagy szédül-
nek. Mindamellett a dohány gyógyító erejét, amely-
ről a XVII. században csodás és fantasztikus dol-
gokat írtak, nem szabad teljesen lebecsülnünk.
Emésztési zavaroknál a dohány igen jó szolgál-
tató tesz. A dohányzásnak is megvannak a maga
higienikus szabályai, amelyeket a szene-
delmes dohányzóknak nem szabad szem elől
téveszteni. Három, legfeljebb négy szivart (és soha-
sem cigarettát!) vagy ennek megfelelő dohán-
y téve pipába, szabad a legszenvdelmesebb dohán-
yóznak egy nap alatt elszívni. A szivart, ha három-
negyed részét elszittuk, el kell dobni, mert a szivar
végére, amely át van teljesen itatva nikotinnal,
rágyujtani egészségtelen. Tapasztalt dohányzók
tudják, hogy a legelső szippantás telve van zamat-
tal, míg az utolsó keserű és kellemetlen ízű, iz-
gatja a garatot és köhögésre ingerel. A török nar-
gileh a leghigienikusabb dohányszívóeszköz. A do-
hán-ty egy kis rézkályhán megmelegítik, a füst
csövön keresztül — legtöbbször rózsavízzel telt —
edénybe jut és azután másik csövön keresztül ér
a dohányzó ajkához. Még nagyobb vigyázattal
dohányoznak a japánok, akik, mint mindenben, itt
is bölcs mértéket tartanak. Ők puha, selyemtapin-
tású szalakra vágott dohán-ty egy hihetetlenül apró
pipába tesznek és belőle csak két szippantást tesz-
nek, sohasem többet. Minden dohán-tyóznak több

pipája van, amelyekre azonban nem gyufával, ha-
nem fidi buszszal gyújt rá,
(Salamoni határozat.) Egy porosz tanítóképző-
intézet képesítővizsgáján a 80-as években egy
fiatal leánynak kellett volna megkapnia diplomáját,
aki osztályának legjobb tanulója volt. De tanárai
nem bocsáthatták vizsgára, mert az ahoz szüksé-
ges törvényes életkort még nem érte el. Igaz, hogy
minősége 3 nap hiányzott belőle, de hát törvény —
törvény. Folyamodott a főigazgatósághoz, a köz-
oktatásügyi minisztériumhoz, de kérvényét min-
dentűt elutasították. Végre, egy társnőjének a taná-
csára, magához I. Vilmos császárhoz fordult. Csak-
hamar meg is érkezett a császár rendelete. A tör-
vényt ugyan nem változtatta meg, de kegyesen
elrendelte, hogy a vizsga a kikötött határidőn túl
négy nappal később tartassék meg. Ezt a bölcs
királyi határozatot a fiatal leány azzal hálálta meg,
hogy a vizsgán feleleteivel bámulatos eredménye-
ket ért el.

(A Hodsa (a török Usalóka Péter) tréfából.) A
vásárra viszi a Hodsa a szamarát és odaadja egy
tellálnak (kikiáltó), hogy adja el. A tellál vezetgeti
a vásárrban a szamarat és aközben annyira dicséri,
hogy a venni szándékozók felverik az árát. Amint
ezt látja a Hodsa, neki is kedve támad a szama-
rához, kapja, többet ígér érte és — meg is kapja.
Kifizeti az árát a tellálnak és viszi haza a szama-
rat. A feleségének eközben tejfelre vásott a foga.
Elmegy a boltba és amint méri neki a tejfelt,
odacsusztatja suttymban karpereczt a mérlegre,
hogy többet nyomjon a tejfel és többet kapjon.
Amint elbeszéli ezt a dolgát az urának, ilyen
szókra fakad a Hodsa:

— Ha így gazdálkodunk továbbra is, majd
csak zöld ágra vergődünk valahogy!

(Különös falu.) A világ legkülönösebb faluja
bizonyára Carracros, mely Irország egyik nyugati
szigetecskéjén fekszik. A falu 17 háza közül 16
hajóroncsokból van fölépítve, amelyeket az Atlanti
Oceán vihara a parthoz sodort. A bennlakók ki-
halászták és szárazföldre vonták. Az egyetlen ház,
amely nem hajóroncsból épült, a paplak. Ez fa-
törzsekből van felépítve, melyeket a Golfáram ho-
zott el ide az amerikai partokról. Ennek az elha-
gyatott, vihartól korbácsolt szigetecskének van egy
másik érdekessége is: a burgonyaföldök kerítésű
csupa értékes és drága mahagoni fából készültek,
melyet az ár messze vidékről hordott a part szik-
láinak lábaihoz.

INEZ.

— Regény. —

22

Irta: Skram Amália.

— Nem, itt nagyon borzalmas, a koponyák és csontvázak között. — Borzongás futott át a tagján és hirtelen elsápadt.

— Ezek a török temetők isszonyuak. Csontvázakon jár az ember, mert a halottakat éppen csak egy kis földréteg borítja, annyira a a felszínen vannak eltemetve.

— Te oly komoly lettél egyszerre, — mondta Flemming, amikor karöltve a hatalmas fák alatt andalogtak.

— Igen, ügyetlenség volt tőlem, hogy ide bejöttünk. Ez a hely nem nekünk való.

— Minden hely jó nekem, csak te légy velem, Inez!

— Nem tudok attól a gondolattól szabadulni, hogy nemsokára magam is hideg és merev leszek. Némán fekszem az örökös béke honában, — szólt Inez.

— Még abba jó idő telik, hogy az be-
következzék, szólt vigan Flemming és biztatva
szorongatta a karját.

— Még ha száz éves leszek is, akkor is ha-
mar lesz. De az a tudat, hogy van halál, sem-
mivé teszi a leghosszabb életet is.

Flemming nem válaszolt. Sokkal boldogabb volt, semhogy az asszony hangulata
erőt vett volna rajta.

Kis idő múlva ismét Inez kezdte:

— Mindezek a jelek, melyek folyvást üldöz-
nek minket, csak megerősítenek feltevésem-
ben: először a vonaton a szerencsétlenség, az-
tán a németekkel való találkozás és az, hogy
most a temetőbe kerültünk, ez is rossz omen!

— Oh te kis bohó az eszményeiddel és
babonáiddal! Meghalni még nem a legborzasztó-
bb dolog. Szívesen feküdnék itt a föld alatt,
ha veled oszthatnám meg a síromat.

Oly benső és őszinte volt a hangja, hogy
Inez meghatottan suttogta:

— Te édes!

— Nem, ott nem szabadna együtt len-
nünk, tette aztán hozzá. Odaát Skutariban vet-
tem egy sírhelyet, és két év előtt ide jött egy
római bibornok, azzal megáldattam.

— És az emberek még azt hiszik, hogy te
nagyon is világias vagy, — mondta tréfálkozva
Flemming. Még vallásosabb vagy, mint egy
apáca.

— Odaát elragadó a temető, a legszebb ka-
tolikus temető, amit csak felépítettek, beszélt
tovább Inez. Hasonlít ahhoz, mely nálunk
ottthon Alexandriában van és azért szerettem meg
annyira. Közvetlen a Bosporus mellett fekszik
három dombon és sűrű bokrai, csalitjai eny-
het, nyugalmat ígérnek. Ahol az én sírhelyem
lesz, oda elhallatszik a Bosporus csobogása,
mely gyengén mossa a temető falát és úgy
felhangzik, mint a folytonos sóhajtás, az egy-
hangu panaszszó.

Elértek a temető végéhez, itt egy széles,
világos ut egyenesen a Bosporushoz vezetett.
Megfordultak és egy mellékösvényen vissza-
tértek.

— Te mindig csak engem hagysz beszélni,
mondta szemrehányóan Inez, csak a szikla-
barlangban nyitottad ki egyszer a szádát.

— Azt hiszem, hogy nekem nem is kell
beszélmem, válaszolt Flemming. Az az érzé-
sem, hogy te belelatsz a szívembe és mindazt
tudod, amit én gondolok.

— Ezért kapsz egy csókot. Felágasko-
dott lábujjhegyre és arczára egy csókot
nyomott.

— A legjobb, ha itt elválunk, szólt Inez,
miután elhagyták a temetőt. Elmegyek az an-
gol követségi titkár feleségéhez látogatába.
S azt mondhatom, ha e felől kérdeznék, hogy
ott ebédeltem.

— Mikor látlak ismét? — kérdezte Flem-
ming és szorosan tartotta az asszony kezét.

— Még nem tudom... De ezek az
utcai találkozások nagyon veszedelmesek.

— Hiszen megtehetnéd. — Flemming el-

hallgatott és elvörösödött. Az ujjai remegtek,
mialatt az asszony keskeny kezét szorította.

— Mit tehetnék?

— Semmit. Majd inkább megírom.

— Hogy te énhozzám jöjj el. Ezt gondol-
tad ugyebár?

— Dehogy, épenséggel nem — de én. —
Emlékezel, hogy azt mondtad nekem, vegyek
más lakást? Már megtettem Inez.

— És most úgy állsz itt előttem, mint egy
nagy gonosztevő, szólt az asszony nevetve.

Flemming megnyugodva fellelegzett és
egész arcza ragyogott a hálás örömtől, mialatt
így szólt:

— Smirna-utca 11. szám alatt vettem la-
kást; két emeletes ház. A háziasszonyom egy
német özvegy, a második emeletet lakja, én pe-
dig kibéreltem az első emeletet.

— Hiszen ez kitűnő, kis fiam!

— Eljősz holnap?

— Igen. De nem holnap.

Inez kissé zavartan nézett maga elé, aztán
így szólt:

— Nehány nap múlva. Mihelyt csak
tehetem.

— De jöjj el holnap. Minden esetre ott
állok az ablaknál tizenkét óra után tíz perc-
cel és ott maradok mindaddig, míg az irodába
nem kell mennem.

— Igen — talán. De nem maradok sokáig.
Egymásra néztek, hosszasan, elmerülve egy-
más szemébe. Aztán mindegyik ment a maga
utjára.

... Este téa után Inez a szobájában ült
és Flemmingre gondolt.

Hogy ilyen elhatározás lakozik benne, ezt
nem is tettezte fel róla. Egy emberen ennyire
uralkodni tudjon! De jutaimul boldoggá is
fogja tenni, és mialatt erre gondolt, az arcza
égni kezdett, a vére pedig forrón hullámzott.

— Mikor megyünk Therápiába? — kér-
dezte a belépő Ribbing Inez egy szalmakala-
pot vett a kezébe és virágokat tűzdelt rája.

— Ha itt lesz a francia opera, mondta
hangosan, barátságos hangon.

(Gyjt. köv.)

S Z I N H A Z A K

Kedd 1907 május 28-án.

Nemzeti Színház

M. kir. Operaház

Az eszményi férj.

Színművészeiben. Irta Wildy. Oszkár, ford. Moly Tamás.

Személyek:
Lord Caversham Gál
Viscount Goring Dezős
Robert Chiltern Mihályfi
Lady Chiltern Alszegey L.
Lady Markby Helvey L.
Comtesse de Basildon Molnár R.
Mis. Marchmont Vízvári M.
Mrs. Mabel Várdai A.
Mrs. Cheveley Lányai I.

Aida.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzőlte Verdi. Szövegét írta Ghislanzoni.

A király Kornal
Amneris Szamvsi K.
Aida Krammer
Radames Lunnardi
Ramphis Erdős
Amonasso Takáts
Koldótt Ney E.
Főpapnö Ney E.

Kezdeté fél 8 órakor

Apollo színház

(Népszínház-u. 1-3)

Egy artista próba. Koppenhaga látképe. Két Gentemann. Női birkozók. Gyémánt birodalmában.

Báli szépség.

Városligeti Ny. Színház

Pesti asszonyok.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzőlte Lohár Ferenc.

Kezdeté fél 8 órakor

Cirkusz Beketow

Városliget.

Ma este 8 órakor

Nagy előadás

az összes művészek felléptével.

ŐS-BUDAVARA

Friedmann Adolf igazgató.

Belépődíj este 9-ig 60 fill. azután 1 kor.

Belépődíj este 9-ig 60 fill. azután 1 kor.

Ma, kedden

Első nagy elite estély

A teljes honvédszenekar vonós hangversenye. A nagy variété színpadon

16 elsőrendű attractió fellépte.

Folias Comique-ban „Éjjeli munka” és „Budapest éjjel” két szenzációs újonság; Moulin Rouge, Kinematográf, „El Monte-Carlo” stb.

Fontaine Lumineuse. Csütörtökön, Urnapján,

nagy indiai ünnepély.

a honvédtisztek segélyegylet javára.

Ki akar jól rágni? az áruljon né bizalommal

KOVÁCS J. u. fogmű- bész

Budapest, Károly-körút 9. II. em. 8. szám. Található 8-6-ig, vasár- és ünnepnapokon 8-1-ig.

3 óra alatt 2 frttól feljebb

FOGAK

és teljes fogorok a gyökér eltávolítása nélkül, fájdalommentesen beleillesztettek amerikai módszer szerint. A valódi fogaktól meg nem különböztethetők, azonnal megszokhatók, rájárva alkalmasak. Eltűri és rosszul illó fogorok azonnal átültetésnek foganként 1 frt-ért, mindjárt megvárható.

HUNGARIA

FÉNYKÉPÉSZETI TÁRSASÁG

KÁROLY-KÖRÚT 24.

Splendíd-kávéház 1818-tól és Szervita-tér 3. (Török-palota)

12 visit-kép frt **1.30**
12 cab.-kép frt **2.90**

Zongorák és PIANINOK

a világ első gyárából, valamint saját közkedvelt gyártmányok, legszolidabban vásárolhatók és bérelhetők

Keresztély

hírneves zongoratermében

Budapest, Váci-körút 21. sz.

Legszébb Pongyolák 3 frt 50 Rusznyáknál

Legjobb szabású Angol Aljak 3 frt 50 Rusznyáknál

Legújabb divatlapot ingyen küld Rusznyák Dávid BUDAPEST, Király-utca 21. sz.

ZEPHIR BLOUSE
3.- 350 és 4.- frttól mérték után is megrendelhető

Redlich J. Lipót
uri és női-divat áruházában
VI., Andrássy-ut 58.

Zephir mintákat vidékre bérmentve küldök.

PÉNZ

1000 koronánként 60 óra 21 kor. 92 fillér, 120 óra 12 kor. 26 fillér, 152 óra 10 kor. 50 fillér, 182 óra 9 kor. 50 fillér, 231 óra 8 kor. 50 fillér, 392 óra 7 kor. 20 fillér vagy 20 negyedéven át 62 korona 95 fillér törlesztéssel (beleértve már a kamatokat is); ajánlok tisztviselőknek, katonatiszteknek (ha már nyugdíjban is vannak) fővárosi háztulajdonosoknak (II. és III. helyre is), fizetési előjegyzés vagy bekebelezésre (kezesek nélkül is), kereskedőknek és iparosoknak tárcza-, váltóhitelt. Meglévő drága kölcsönök konvertálására különösen ajánlatos.

Továbbá 3/2, 4-1/2%-os jelzálogkölcsönöket I., II., III. helyre is, ugyszintén nyit követeléseket és gavallér-váltókat nyomban leszámítatom, házassági övadékra 1/4 részét 5% kamatra kölcsönt, gyapjura, terményre, jövő terményre előleget nyújtatok, birtokos és bérletnek, gyors és diszkrét elintézés felvilágosítás díjtalan. (Válaszbélyeg.)

Előleg jutalékra nincs.

SZILÁGYI MIKSA

tőrszedetag.

Megkeresések 222 számú postafiók főposta kéretnek.

Czimbalom kedvelők.

Mielőtt bárhol czimbalmot vásárolnának, kérjenek árjegyzéket a czimbalomkészítés elismert első szakértőjétől, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadalmazott czimbalmókat készíti. Czimbalmok már 25 frttól kezdve kaphatók, ugyszintén az összes hangszerek a legjobb minőségben. Számos kiállításra elsőrendű kitüntetés és elismerés a legjobb és szakszerű munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 42. szám.

VÁSZON és fehérneműk

a legolcsóbb gyártásban kaphatók

Auer Ignác Fia özögnél és dawaszt áru mintagyűjtemény BUDAPEST VII. 10. nyem kívánatra bérmentve. Rákóczi-ut 10. Alapítva 1850 évben.

Benoid-gáz

világító készülékek és motorgenerátorok

a legújabb kor nagyfóntosságú találmánya, egyformán alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb telepek létesítésére ép oly alkalmas, mint az acetylen, csak hogy ennek robbanó veszélye, bűze és más kellemetlenségei nélkül. Bárhol (hatósági engedély nélkül) felállíthatók és bárki által kezelhetők. — Generátor-készülékek, egy világításra, mint erőátviteli célokra többféle nagyságban készülnek.

Magyar Benoidgáz Részv.-társ. Arad.

Raktár és iroda: Budapest, VI., Andrássy-ut 17. szám.

HETI MŰSOR.

Május—Junius	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király-Színház	Fővárosi nyári Színház (Budai Színház)	Magyar Színház	Városligeti Nyári Színház	Uránia
30 Szerda	Az ember tragédiája	Lakmé	Sherlok Holmes kalandjai	Göze Gábor Budapestön	Folt, amely tisztít	A vig özvegy	Pesti asszonyok	Az élet komédiája
31 Csütörtök	Fátum	Pillangó kisasszony	Az ördög	Göze Gábor Budapestön	A bőregér Felhő Klári	A vig özvegy	Pesti asszonyok	Rendnek muszáj lenni
1 Péntek	Fátum	Manon Leseaut	A kis trafikés lány	Göze Gábor Budapestön	Szép Ilona	A vig özvegy	Pesti asszonyok	Virágok városa
2 Szombat	Zrinyi György házassága	Bajazzók Piros czipő	Bernát	Göze Gábor Budapestön	A mádi zsidó	A vig özvegy	Pesti asszonyok	—
3 Vasárnap	Fátum	Bohémélet Táncegyveleg	Az ördög Bernát	Kertész I. Egyetl. Göze Gábor Budapestön	Orpheusz az alvilágban A mádi zsidó	A vig özvegy A vig özvegy	Pesti asszonyok Pesti asszonyok	Az orosz-japán háború

S Z I N H A Z A K

Kedd, 1907. május 28-án

Vígyszínház

A kis trafikosleány. Vigjáték 3 felvonásban. Írták Fiers és Caillaud. Fordította Molnár F. De La Tour-Mirando Vendrey Monchabel Tapolczai Urbain de la Tour Tanay Vrandieo Haraszthy H. Miquette, a leánya Kornai B. Miholi Tibanyi Mongrebin Sarkady Pórina Kiss L. Tolo Varga A. Michelzitené Rónaszéké Kezdeté fél 8 órakor.

Magyar Színház

A vig özvegy. Operett 3 felvonásban. Írták Leon és Stein. Zenéjét szerezte L. Károly. Zéla, montenegrói követ Paris Valenciennes főtisztosága Batizlavi Danilovic gróf Károlyi Ilavari Hanna Szeyer Rosillon Camil Bálint B. Bogdanovic Abonyi Sivilana, a felesége Tallian A Praskovia Orley F. Kromow Kóváry Jiga, a felesége Szantzyerzi Raout de St Siroche Bezerod Kezdeté fél 8 órakor

Királyszínház

Göre Gábor Budapesten. Látványos fővárosi életkép, enokkol és táncszal, 9 képben. Írta Verő György. Göre Gábor Nemeth Lepéndi Lidike Fedák S. Tsch Arpad Szirmai Bútyk Elvira Tarnoki L. Slanczi Szentgyörgy Franczi Szegedi E. KÁsa cigány Csizsér A szanatórium igazgatója Papp Saroglyás Vágó Rudi Rátkai Hangszergyáros Körmenyi A lisztes bohóc Z. Molnár A cillinderes bohóc Tarnai Kezdeté 8 órakor

Föv. Nyári Színház

A milliárdos kisasszony. Operett 3 felvonásban. Francia eszme után magyarosította Mérel Adolf, zenéjét szerez. Straus J. Kezdeté fél 8 órakor

Urania Színház

Spanyol ország. Kezdeté fél 8 órakor.

Fővárosi Orfeum. Waldmann Imre, igazgató. VI. Nagymező-utca 17. szám

Hansi Fűhrer a bécsi Danzer-Orfeumból Lucie König a berlini Metropoleszínház tagja. Nirvana The Brunins Max York és a többi elsőrendű attrakció. — Az előadás 8 órakor kezdődik. — Elővetél a nappali pénztárnál 10-1 és 3-6 óráig. A tállertben reggel 8 óráig a V O R O S É L É K cigányzenekara hangya-szeny.

TÁTRA-MULATO VII. KIRÁLY-UTCA 77. 1907. január hó 16-tól kezdve ALVARY RICHARD zeneénekes. JEANETON ELSA énekesnő. BRONN JAQUE legjobb táncmuzsista. BERMONY MINA előadó művésznő. LES LATOURES. opera parodisták. azonkívül a 24 számból álló fényes májusi műsor. Pályolyok! Fenntartott kelyek Kezdeté 8 órakor

BUTOR. Szolid készítményű asztalos és kárpitozott butorok u. m. háló-, ebédlő-, szalonberendezések, divánok stb. stb. a legolcsóbb árak mellett kapható! BENEDEK M. A. butorüzletében VIII. ker. ULLOI-UT 14. szám alatt. ALAPITVA 1880. évben. ALAPITVA 1880. évben Legujabb butoralbumomat 60 fillér ellenében (bélyegben is lehet) bárhova bérmentve küldöm.

Baldócz gyógyfürdő a magyar Karlsbad (háziilag kezelve) a Tatra déli részén. Lithion, vasas, glambersó, Phosphorsavas és szénsavas forrásokkal — Ujjonnan felépített hidegvíz-gyógyintézet. Oertel-féle terraintúra. Gyógyforrásai egyenrangúak Karlsbad, Rohits, Marienbad és Franzensbadéival. Szénsavas lobogó fürdő, pezsgő fürdő és mórfürdők olcsón kaphatók. Szepesmegyegyében. Vasutállomás Szepesvárálja. TELEFON 79-02.

Baldóczy Deák-forrás gyomor-, máj-, bél- és vesebajoknál specifikum. Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok, mint természetes gyógyvizet különösen ajánlják, az emésztési zavarokat megszüntet. A Baldóczy Deák-forrás megrendelhető Baldóczon a gyógyfürdő igazgatóságánál. Főraktára: Budapest, Régi posta-utca 10. szám. TELEFON 79-02

Egész finom uri öltönyök és felöltők elsőrangú hazai és külföldi kelmékből mérték után 40 és 50 koronáért Mechlovits és Fái törv. bej. cég. Budapest, V., Váci-körút 76 szám. Pontos kiszolgálás — Kitűnő szabás — Saját műhely. — Vevőink ruháitát egész évben rendben tartjuk.

Ki akar takarítani?! Daczára a folytonos áremelkedésnek. a nagy választékban felhalmozódott ruhakészletünkben a következő cikkek női divat kelméket vászon árakat 0 0 0 és jó mosó szifek és delaineket 0 0 0. Rosenberges Quitt Budapest, VI. kerület, Királyutca 32. szám. Alapítattott 1895. Telefon 528. Orsági vialsztek. Olosó árak.

BLAUNER VICTOR műbutor-asztalos Bpest, Teréz-körút 23. Saját készítményű modern stílusú butorok a legutányosabb árakban és szolid kivitelben kaphatók. Butorok saját tervezetek után készíttetnek.

Ki szenved? gyomorbajban, székrekedésben, étvágytalanságban stb? Az tegyen kísérletet, a több száz hírneves orvos által ajánlott HORGONY természetes keserűvízzel. Reggeli előtt fél ivópohár HORGONY keserűvíz 1-2 óra alatt meghozza a kívánt hatást, mire az étvágy és a jó közérzet beáll. — A HORGONY természetes keserűvíz nem kellemetlen ízű, nem okoz kellemetlen érzést. — Kapható minden ásványvíz-fűszerkereskedésben és gyógyszerárban. Vásárlásnál kifejezetten HORGONY keserűvíz kérendő. — Tulajdonos: Loser János, Budapest.

Kölcsönöket a legszolidabb alapon, gyorsan és előnyösen folyósi könyv- és számlaköveteléseket külsőn leszámítol Bpesti Kereskedelmi Takarékp.

A legujabb rendszerű ZONGORA HITEL-OSZTÁLY megnyit mely minden hitelképes vevőnek alkalmat ad készpénzárban zongorát részletfizetésre venni, mert a zongorát egy előkező bank kifizeti és a banknak marad adósa, anélkül, hogy a részle fizetéseknél szokásos 60-80%-os árfelmélet volna kénytelen fizetni, mert ugyanazon árban kapja az árát, mintha közpénzfizetés mellet vásárolná, nemcsak zongorát vagy pianinót, de harmoniumot, cimbalmot, hegedűt, vagy bármely hangszert. Reményi Mihály általános a legszolidabb kiszolgálásról elis mert magyar hangszertelepen. Budapest, Király-utca 58. szám. Árjegyzék minden hangszerről külön-külön kérendő, Telefon 87-84

Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal HATSCHek optikához, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök is legolcsóbban kaphatók. Ingyen árjegyzék bérmentve

Szép mell nyerhető két hónap alatt a Pifales orientales (keleti pilulák) használatára. Ezek a kóbelt fejlesztik, szilárdítják, újból helyreállítják, s a női mellnek szép teltséget kölcsönöznek, az egészség minden ártama nélkül. Arzenmentesegéről szavatolunk. Orvosi tekintélyek is elismerik. Diszkrét szétküldés. Egy doboz használati utasítással kor. 6.45 Utánvélnél kor. 6.75. I. RATIE gyógyszerész PARIS. Budapest: Török J. gyógyszerész Király-utca 12.

Szabályozható INGBLUZOK valódi angol zefir szines csik és tiszta fehór frt 2.75 Díszes ba-tiszt-bluz 2.90 Remek csipke-bluzok minden árban. Faludi László áruháza Budapest. Andrassy-út 48. bluz-, alj- és pongyolákról. Ingyen divatlap

Egy háromszobás lakberendezés 360 forinttól kezdve, mely áll: 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény, 1 mosdó- és tükör márvánnyal 130 frt. 1 kredenc, 1 kihuzóasztal, 6 ebédlőszék, 1 szőnyegdiván, 120 frt. 1 kanapé, 1 fotel, 1 fantáziaszék, 2 ülőke, 1 szalonszék és 1 konzol és tükör selyemmel vagy pilussal bevontva 110 frt. Nagyobb és finomabb berendezések, vala-butorok nagyon olcsó árakért, nagy válmint egyes lasztekban. NAGY IMRE lakberendezési vállalkozó butorraktár Budapest, Váci-körút 9. I. em. Szerecsen-utca sarok 205 képpel ellátott legmodernebb albumunkat 50 fillér bélyeg bektüldése ellenében megküldjük.

Van szerencsém igen tisztelt vevőimnek szives tudomására adni, hogy 1870-ben alapított palackbor-üzletemet tetemesen megnagyobbítottam és a mai kor igényeinek megfelelően egész ujonnan berendeztem, úgy hogy a legmagasabb igényeknek is képes vagyok megfelelni s úgy mint eddig, ezután is minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy n. é. vevőim teljes meglegedését kiérdemeljem. Boraim csakis elsőrangú kavéházakban, éttermekben és kaszinókban kaphatók. Szives pártfogását tovább is kérve maradok kiváló tisztelettel. Weigl József bortermelő és bornagykereskedő Budapest-Szent-Endre. Iroda és vezérképviselőség: Budapest, Dávid-utca 1. szám. Kállai Jenő vezérképviselő.

Aki találmányára SZABADALMAT akar szerezni, az forduljon TÖRÖK LÁSZLÓ okl. gépészmérnök hites szabadalmi ügyvivőhöz Budapest, VII., Kerepesi-ut 30. Telefon 87-0

A jó szabás

a Koch-féle nagy

siker titka!

- Divatos, könnyű, angol bézs-nélküli sacco-öltöny 50,40, 36-os K 29.—
- Lüster sacco-öltöny, igen könnyű és kellemes „ 24.—
- Lüsterkabát irodai célokra „ 6.—
- Mosóöltöny „ 10.—
- Fehér nadrág „ 6.—
- Tennis-nadrág „ 9.—
- „Record“ pehely könnyű nyári gummiköpeny, 15 cm széles táskában „ 21.—

csakis **KOCH** Testvéreknél, Budapest, legnagyobb férfi-, nő- és gyermekruha-áruháza Károly-körút 26.

Párisi világkiállítás «Grand Prix» 1900.

Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára K 2.80. Az udvari istállókban továbbá a nagyobb katonai és polgári istállókban több mint 40 év óta használatban, nagyobb strajk előtt és után való erősítésre és előgyógyításra, az inak merevségénél stb. képesíti a lovat a legnagyobb munkához a trainingban.

A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak ezen védjeggyel valódi. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám és VI., Andrássy-ut 28. szám.

Pénzszekrények

egy darabból álló köpenyvel legelőnyösebben beszerezhetők.

BECHER ES HILDESHEIM

cég pénzszekrénygyártó és trózerpítő üzeteinek magyarországi vezérképviseleténél:

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI., Podmaniczky u. 4.

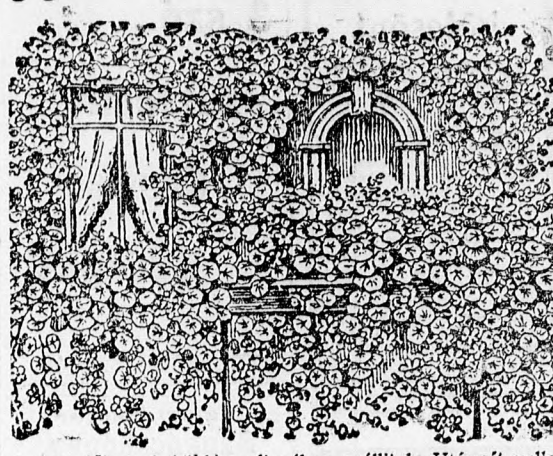
Képviselek minden városban kerestethetők.

ÁRJEGYZÉK ES TERVEK DUMENTELEN.

Régi szerkezeteket csereképpen átveszünk.

Japán virágdíszítő

„Villámkeverék“.

Ha növényét, erkélyét, kertlakát, üres falat, stb. A felvidítő zölddel és virággal akarja felékesíteni, úgy hozzon magvakat

Schäfer József „Villámkeverék“

Japán virágdíszítőjéből. Minden szállításhoz mellékelünk használati utasítást. A magok 4 nap alatt kikélnek és rövid idő alatt minden csupasz falat csodálatosan színdus képpel takarnak el. A magok szobákban, cserepekben is kikélnek. Egy csomagot frt 1.10-ért, öt csomagot frt 4.50-ért, tíz csomagot frt 8.50-ért az összeg előleges beküldése ellenében szállítok. Utánvét mellett 12 1/2 kr. a postadíj többlet.

SCHÄFER JÓZSEF, PRÁG, Tischlergasse 33.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.

MÜLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használata eltávolít minden fogfájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását a kellemetlen szájízűt. — Egy üveg szájviz ára 40 krajczár, 80 krajczár. nagyobb üveg 1 forint 60 krajczár és 3 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel használva nemcsak hófehérre teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségek tovább terjedését is meggátolja. Doboza 80 krajczár és 1 frt 20 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 35 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden fém elszorított készítmények orvosi utasítás után készülnek.

MÜLLER J. L.

os. és kir. udvari llatszerező és pipere-szappan gyárosnál. Budapest, IV., Koronaheczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalba.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintaoltalmat megszerez a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PÁSZTOR (hej. cég) BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körút 17. szám. Fölvilágosítás díjtalan. 25378 TELEFON 24-20.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelelt gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban, emerlit. kórházi orvos, gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makacs titkos betegséget (hugycsőfolyást sebeket, syphillist stb.) Impotentiát (férfiui gyengeség) még idősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül. Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerök. Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig. Budapest, Erzsébet-körút 12. szám. Félémelet. — Bejárat a lépcsőnél. — Külön váróterem.

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL, DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK A LEGELŐNYÖSEBEN

POLGÁR KÁLMÁN

EKSZERTELEPÉN BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29.sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK. ÁRJEGYZÉK 2000°RAJZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

E hirdetésí rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetésí rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

Ideges és

gyengefehetségű gyermekek nálam szakszerű oktatást és teljes ellátást nyernek. Kelemen Ignác gyógypedagógus, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Polgári iskolai

reáliskolai és gimnázium vizsgákra legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Csömöri-út 8. I. em. 3. 26332

Májusi

csemege-juhturót szállít 5 kilós bódónokban 6 kor. bérmentve. Utazók % mellet dolgozhatnak. **Felső-magyarországi hegyi juhturógyár** Nagy-Szlabos Gómörm.

Rákóczi

permetező gyár árlapot ingyen küld üzeméről, romolhatatlan permetező gépeiről. 3548

Olcsó birtok Dunántul

716 magyar hold tizenkét szobás kastély parkban, gyönyörű vidéken, vasút mellett, kitűnő gazdasági épületekkel szép fekvéssel egy tagba felszerelve eladó. Közvetítők díjaztatnak. Hol megmondja a kiadóhivatal. 547

Férjhezmehetnek

legcsekélyebb hozomány-nal bármely vidékről nő-sülhetnek Szirmák Imre által Budapest, Rottenbiller-utca 28., válaszbélyeg.

EGYESÜLETEK

és testületek
figyelmébe! Zászlószöveget a legkülönbözőbb kivitelben, a legolcsóbb árak mellett szállít Paun Sándor vésnök, Budapest, VII., Károly-körút 9. (Hadik-palota) I. em. 32. III. lépcső. Telefonhívás 57-54. Min-tákkal díjment. szolgálók.

Balaton-Füreden

a Hercegh-féle nyaraló, a tó és kápolna közelében, teljes szoba- és konyha-felszereléssel, árnyékos kerttel, egy vagy két családnak kiadandó. Van benne 6 szoba, cselédszoba, két konyha, 2 jüvös pince, speiz 3 veranda. Bővebben a füredi fürdőigazgatóságnál vagy Budapestén, IV., Molnár-utca 22 a házmesternél.

Butor:

Urasági lakberendezések háló-, ebédő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók **Erdős B.** butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Zálogcédulákat,

brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban veszek. Brilliantokért többet fizetek, mint utjonnan kerültek. **SOHILLER ISZIDOR**, Sip-utca 8. 26316

Pénz-kölesönt

kieszköztünk öt évtől 80 évig köztisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak a legtöbb esetben kezes nélkül. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul gondoskodunk kezesekről. Továbbá kieszközölünk váltókölesönt 500 koronától minden hitelképes egyének 1-2 kezesrel. Értékpenz, sorsjegyekre, vidéki bankok részvényeire az érték 9%-ig folyósítottunk kölcsönöket. Bővebb felvilágosítást levélleg válaszbélyeg ellenében díjtalanul nyújt **Gerő Testvérek**, törvényszéki jog bejegyzett hitelvállalata, Budapest, Kereszt-út 30. Telefon 18-42. Ugyanitt 20 fillért kapható a Pénzügyi Tanácsadó, melyben minden kölcsönre névze tájékoztató foglaltatik. 25122

Hol nyaraljunk?

„Megmondja” Fürdők Nyaralóhelyek Utmutatója. Kapható: Teréz körút 25. kiadóhivatalban 60 fillérért (bélyegben). 2350

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különböztetre és érettségire előkészít **Kerekes, Almassy-tér 16. sz. II. em. 18. sz.** Válaszbélyegét kérek. 25465

Pénzkölesön

házakra, telkekre, földbirtokokra első, második és harmadik bekebelezésre is, **személyhitelt**

katonatisztek, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, tanítók részére esetleg kezes nélkül is gyorsan, olcsón közvetít 500 **Kreditor bankiroda** Budapest, VII. Dohány-utca 54. (Válaszbélyeg)

107 hold

föld eladó, épülettel és kuttal Nagyváradtól egy óra járásnyira, mű-uton. Értekezni lehet **Markó Péter** tulajdonosnál, Hm-Vásárhely II. k Fehérvári-út 2. szám.

Zálogcédulákat,

brilliantokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb árban veszek. Brilliantokért többet fizetek, mint utjonnan kerültek. **SINGER JAKAB** ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Teljes biztosíték

mellett 100,000 korona kölcsönt keresek nagy vállalatokhoz. Ajánlatok E. I. jellege alatt a kiadóhivatalba küldendők. 26335

Rekedtség

hizos és kellemes orvos-sága a Péthy-féle czukorka, 60 fillérért mindennél kapható 721k

Ki a YES-OUI-SI

ezimű lapot megrendeli, felsziva minden megöröklés nélkül és önállóan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanul-hatja. Előzetési ár negyedéven-ként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és mu-tatványszámokat küld a kiadó-hivatal, Budapest, Andrassy-ut 97. szám.

3 szó ...

Altwater

Gessler

Budapest

TELEFON: 82-45.

Valódi Magyar Szakácskönyv,

Irta Zilahy Agnes. Ötödik teljesen átdolgozott, a házi cukrászattal és befőttek készítéséről szóló részzel bővült kiadás. Ara szép bekötésben 3.60 kor.

A betőtekről. Gyümölcs, fő-zelék és saláta épen való eltarítása. A legújabb tapasztalatok után írta Zilahy Agnes. Ara kötve 1.20 kor.

Modern Konyha, Irta Kovacs Mátyas, 484 finom, különleges étel receptjét tartalmazza, melyet a szokásos szakácskönyvekben hiába keresnénk. Ara finom vászonkötésben 5 korona.

Singer és Wolfner

kiadása
Budapest, VI., Andrassy-ut 10. Kapható minden könyvkereskedésben is!

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpított butorok, valamint legszesz és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma Lutorraktára, 733 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sarok.)

A címre tessék figyelni

VALÓ

di francia különlegességek (óvszerek) csakis

P. BERNVERANPILS leg híresebb párisi gyárosól legelőnyösebben beszereshetők

Polgár Sándornál

Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.

Részletes képes ir-egyzék ingyen és bérmentve.

Aki pályáján

boldoguni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettségi, önkéntes és bármely osztályvizsgára. **GOITEIN KÁLMÁN**, Mátyás-tér 17. sz. 276

INGYEN! I GUMMI-I-

és különféle óvszor-árjegye-zékünket titoktartás mel-lett ingyen és bérmentve küldjük

„NAKIRA” törv. védve férfi gummi különleges-ség, tucattja 12.- kor. Stucathól 20%-engedmény **Uterus-Spray** legújabb higiénikus női szer 14.- kor.

GUMMI-HALHOLYAG

2, 4, 6, 8, 10, 12 K tucattja Mintagyűjtemény 12 darab 4.- korona.

PESAR OCLUS, drbja 8-8 kor.-lg. Irritator 8 kor. és feljebb •Bíde vasállványon• 8 kor.

— **MAGYAR ORVOSI MŰSZERTAR** —

Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-kórházzal szemben). Fontos címre és a vörös keresztre ügyeljenek

15 korona

3 maradék férfiruha szövet,

szürke, barna és drapp, a maradékok 3 métere-sek 3 férfruhára ele-gendő, szétküldi után-vétellel

Az Orsz. Posztókv. Áruház.

Budapest, Rottenbiller-ut. 4. sz. Minták nem küldelnek.

Különleges vállalat keményítő-gyárak

berendezésére és átalaki-tására

W. H. Uhland k. f. sz.

Leipzig-G.

Szállit mindenféle gépeket és készülékeket a teljes keményítő-iparhoz saját kitűnő szerkezetben és olcsó árakon. — Prospektus ingyen. —

3 szó ...

Egyenruha

Tiller

Budapest.

Alkalmi zongoravétel

rövid **Bösendorfer-Ehrbar** kiváló mesterek gyárt-mányai olcsón eladók **Uj zongora egész rövid 260 frt. Pianino 180 frt.**

Reményi

hangszer-telepén **Budapest, Király-u.** 58. szám.

Gyorsírás!! Gépirás

Magyar és német kereske-delmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Elő-készítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépi-rás az összes használatban levő írógéprendszereken. — A tanfolyamok vizsgá-latai a parlamenti gyors-iroda főnökének elnöklete alatt, parlamenti gyorsíró-tanárak bizottsága előtt tartatnak meg és közérvé-nyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesti-let végzett növendékeit díj-talanul helyezi el. Beirat-kozni és telefonon kérde-zősködni lehet az „Orszá-gos Női Gyorsíróegyesü-let elnökségénél” VII., Ka-zinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

The Berlitz School

nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St-Louis 1904. és Lüt-tich 1905. Grand Prix. Fran-czia, angol, olasz, orosz, német, magyar, szerb, hor-vát és román nyelvek taní-tása felnőtteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségi taná-rok által. Berlitz módszere szerint az első lecczétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven be-szélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy inté-zetekkel semminemű össze-köttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás min-den időben. Fordítások eszközöltetnek. 133

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak terve-zését, felépítését, átalakítá-sát bárhol előnyösen el-vállalja, tehermentes tel-keket förtészítésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál **Borsody** építésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 782

BUTOR

új és használt modern háló-, ebédő-, uri-szoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyegeket ve-szünk és eladunk.

GROSZ SÁNDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 11. ezelőtt Gyár-utca 2. **Az orsz. zeneaka-démiával szembe.**

TELEFON 14-09

PENZ

kölcsön sorsjegyekre, érték-papírokra és vizeki takarék-pénztári részvényekre!

Frzsóbet sorsjegyre 8 K
Jósziv " 8
Magy. v. t. " 24
Bazilika " 20
Olasz v. t. " 40
Osztr. v. t. " 40
Hazai " 120
Conv. Jelzalog, " 240
Hazai sorsjegyre K 120
Konvertált Jelzalog K 240

A kölcsön 2 koronánál kez-dődő apró részletekben 15%-leszethető. Ha sorsjegyei már zálogban vannak, úgy a lo-tétjegy beiktatása ellenében a kölcsönt a fenti összegre felemeljük. Azonnali elintézés és legolcsóbb kamattal.

BEIFELD BANKHÁZ
BUDAPEST, Károly-körút I. sz.
Alapítva 1874-ben.

Singer és Wolfner kiadása Tátrakalauz

(1905) Utmutató a Magas-Tátrába s a Tátravidékl Fürdőkbe. A Magyarországi Kárpátgyesület közremű-ködéssel szerkesztette Dr. Szontágh Miklós kir. taná-csos. A szerző halá a ufán átnézte Dr. Jármaly László, Térképpel. 3. ki-adás. Ara kötve 3 kor. **A Kassa-álderbergi-vasut** személyszállító vonataink zsebmenetrendje. Rövid utmutatóval a Tátrába. Érvényes 1907 május 1-től. Ara 12 fillér. Kapható a K. O. V. összes állomá-sain, ugyszintén minden önyvkereskedésben.

Bőrszekéipar

bőrsajtolás és bőriaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépü-letben. Nagy raktár valódi bőrszekék és karosszékek-ben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszekékre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

BUTOROK

háló-, ebédő-, szalonbe-rendezések, továbbá uri-szoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265
Kazinczy-utca sarok.

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár” név, az silány utánzat.